

WESTERN ROMAN
LASO
Cijena 1300 dbroj 799

YU ISSN 0353-2399

9 770353 239006

Will Comstock

CRVENA PLANINA

Will Comstock

CRVENA PLANINA

**VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA**

Glavni i odgovorni urednik: Milivoj Pašiček
Izdavač: NISPRO VJESNIK (predsjednik Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak)
– OOUR Informativno-revijalna izdanja (direktor Božidar Radman) Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić
Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4
Telefoni: 041/526-099, 515-555, 519-555 i 333-333
Telex: 21 121 YU VSK
Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.), Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl. i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupovac (pomoćnik gl. i odg. urednika) Tisak: OOUR
Stamparska proizvodnja

UREDNIK: Ana Hrastović
Grafički urednik: Ivica Bartolić

Will Comstock: Crvena planina
Naslov originala: Red Mountain
Copyright: VPA
Recenzija: Marijan Krmpotić
Prijevod: Tomislav Odlešić

Laso broj 799, izlazi 3. 2. 1989.
u nakladi od 60.000 primjeraka

I

Nepomično sam sjedio na konju u sjeni kraj velike stijene. Pritajio sam se i strpljivo čekao već satima. Kad je život na kocki, nedopustivi su bilo kakav nemar i brzopletost. Promatrao sam put kojim sam dojahao i povremeno prinosio očima stari vojni dalekozor.

Imao sam na sebi otrcane hlače i kariranu košulju, zakrpanu na nekoliko mjesta, a crni mi je šešir imao rupu koja je dovoljno govorila sama o sebi. Lice mi je preplanulo na vrućem suncu i otvrdnulo. Išarale su ga bore koje nisu pristajale mojoj dobi od trideset i dvije godine.

Otišavši iz Central Citya, slutio sam da ću naići na nevolje prije nego što stignem do Eureka, grada koji se naglo razvio u planinama San Juan. Nastojao sam prikriti svoj trag, jahao krivudavo po tvrdom tlu i birao put kroz potočna korita. Pa ipak, nisam se mogao osloboditi neugodne slutnje da mi netko priprema klopku. Napokon sam ugledao prašinu iza sebe, pa sam sada, pritajivši se kraj stijene, čekao da vidim tko me to progoni.

Tog ljeta 1888. nije bilo mira u zlatnim nalazištima u Koloradu, u koja su tek nedavno pohrlili ljudi. Mnogi marljivi kopači koji su, godinama tražeći uzalud zlato, napokon uspjeli, izgubili su svoje vrijedne

parcele, ili čak život, jer bezobzirni otimači nisu prezali ni od čega. Mnogi su, jednostavno, nestali kao da su u zemlju propali.

Dobio sam od strica Jima očajnički brzojav: NAIŠAO NA NEŠTO VELIKO STOP IZGUBIT ĆU SVE STOP TREBAM TE STOP POŽURI. Kratak i jasan. Odmah sam ostavio sve i zaputio se u planine San Juan.

Pogledah klanac, gotovo okomitih stijena, kroz koji je tekla rijeka Animas, zapjenjena i puna vrtloga. Nikakav čamac ni splav ne bi mogli ploviti njome.

Dvjesto metara iznad rijeke krivudao je put, tako uzak da je njime mogao proći samo jedan konj, i vodio prema vrhu stijena kojim se završavao klanac. Tu sam ja čekao, nada mnom bijaše modro nebo s mjestimičnim paperjastim oblačićima.

— Gle, gle — prošaptao sam kad je iz zavoja izišao prvi jahač. Čim sam ih pogledao kroz dalekozor, shvatio sam da su to nekakvi grubijani, razbijači, svadljivci, a ne rudari ni kauboji.

Približavali su mi se, ali me još nisu opazili. Kad su bili već vrlo blizu, potjerao sam konja pred njih i zakrčio im put. Njihovi se konji uplaše i propnu ne bi li ih zbacili sa sebe i pobjegli. zahvaćeni panikom, jahači su se grčevito držali za njih i

pokušavali ih smiriti, bojeći se da će se sunovratiti u ponor. Kad su napkon ovladali usplahirenim konjima, sva trojica izvuku revolvere i upere ih u mene.

E, platit ćeš nam ovo, stranče – zaprijeti voda, razjereno me gledajući.

Rado jašete po tuđem tragu? – zapitah ih, sjedeći nehajno u sedlu. Ne svida mi se kad me prate ovakvi tipovi.

– Nije nas briga svida li ti se to ili ne – odvрати namrgođeni voda. – Odzvonilo ti je. Trebalo je da pobjegneš dok si još mogao.

Bili su pravi ubojice! Uхватili su me na nišan i namjeravali ustrijeliti! Mogao sam preživjeti jedino ako ih napadnem, i to prije nego što neki od njih povuče okidač.

Grubo sam podbo ostrugama konja i usmjerio ga između stijene i vode, istodobno izvlačeći iz korica revolver.

Konj prvog jahača pokuša se prestrašeno maknuti ustranu ali izgubi uporište pod kopitima i sklizne, noseći na sebi nadobudnog vođu, u provaliju. Drugi jahač brzopleto opali na mene i promaši. Pogodio sam ga metkom u prsa. Kad ga je veliko zrno, kalibra 11,2 mm, podiglo sa sedla, odleti mu revolver iz ruke. Sunovrativši se u dubinu prema zapjenjenoj rijeci, izbezumljeno je kriknuo.

Kad sam već, sasvim nagonski, htio opaliti u trećeg protivnika, opazio sam da je podigao ruke visoko iznad glave.

– Nemojte! Čekajte! Dajte mi priliku! Dajte mi priliku! – čuo sam ga kako viče dok sam polako otpuštao revolverski kokot. Lice mu je problijedjelo i od straha su mu se tresle ruke.

– Kakvu biste priliku vi meni dali?

– Nikakvu. Ja nisam htio sudjelovati u tom. Sve je on zamislio: – Pokaže na provaliju. – Ja sam se protivio.

– Koliko vidim, dojahao si s njima – rekoh mu gnjevno. – Tko vas je unajmio? – Kad mi nije odmah odgovorio, prijeteci sam mahnulo revolverom. – Ako mi ne odgovoriš, pridružit ćeš se svojim prijateljima.

– Poslao nas je Jacobs – vikne on smjesta, grozničavo pogledavajući upereni veliki kolt. – Ispričat ću vam sve što znam, ali me, molim vas, nemojte ustrijeliti. Nisam htio sudjelovati u tom.

– Dobro, to si već rekao. Tko je Jacobs?

– Vlasnik velikog rudnika u Eureka. Znam samo da je spreman platiti petsto dolara za vašu smrt. To je velika svota. – S mršavog mu je lica, sada kad je naslutio da ga neću ustrijeliti, postepeno nestajao strah. – Budući da je takva nagrada raspisana na vašu glavu, očekuju vas svakakve neprilike.

Činilo mi se da me, najednom, promatra podmuklo i ocjenjivački.

– Možda bi se, ipak, htio dokopati tih para?

– Ne – odgovori on odmah – ni govora. Vi idite svojim putem, a ja ću svojim. – Nastojao se smiješiti, ali je izraz njegovih očiju odavao da bi se vrlo rado dočepao takva novca.

– Zašto mi taj Jacobs želi smrt?

– Možda mu se ne svida ono što se priča o vama. Možda ne bi htio da takav čovjek dođe u njegov gradić.

– Kako je doznao da dolazim?

– Pojma nemam – odgovori mi on, već vrlo samouvjereno i naduveno.

– Kako se zoveš? – Budući da mi nije odgovorio, opet sam prijeteci podigao revolver. – Možda bi,

ipak, bilo najbolje da te uklonim s ovog svijeta.

– Zovem se Clem Potter – progunda on.

– Sjaši, Potteru.

– Što? Kako to mislite? Idite dovraga! – vikne razjareno razbojnik.

Opalio sam tako da mu je metak za dlaku promašio desno uho.

– Ako ne sjašeš, prosvirat ću ti glavu – zaprijetih mu.

– Vrag te odnio! Proklet bio! Osvetit ću ti se zbog ovog – psovao je dok se spuštao s konja.

– Izuj čizme.

– Čizme? A, sada si pretjerao! Nitko mi ne može narediti da se izujem! – Od bijesa mu se lice zarumenjelo poput sunca koje je upravo zalazilo.

– Dobro, kako hoćeš – rekoh mu vrlo mirno. – Za tri sekunde prostrijelit ću ti desno stopalo. – Sada sam mu uperio kolt u desnu nogu.

– Nemoj! Čekaj! Izut ću se. – Uplašivši se da ću ostvariti svoju prijetnju, počne izuvati čizme što je brže mogao.

– Dobro, sada se okreni i podi tamo odakle si došao.

– Da se okrenem? Durango je osamdesetak kilometara odavde. Zar hoćeš da pješačim bos?

– Ne ostaje ti ništa drugo. Ugleдам li te u Eureka, ustrijelit ću te bez ikakva upozorenja.

– Ali ne mogu doći do Duranga – pobuni se Clem Potter. – Zar ne znaš da u ovim planinama ima svakakvih razbojnika?

– Ma, nemoj? – odvratih mu podrugljivo. – Kreni, ništarijo. – Ispalio sam metak kraj njegove noge.

– A, neće se ovo tek tako završiti. Osvetit ću ti se – dovikivao mi je Potter prijetnje preko ramena kad je teturavo krenuo stazom. – Niko-

mu ne dopuštam da me nekažnjeno ovako ponizi.

– Kloni se Eureka, Potteru, i nastoj otići što dalje. – Kako bih potkrijepio svoje riječi, ispalio sam mu metak iznad glave. Kad se izgubio s vidika, uhvatio sam uzde obaju razbojničkih konja, odbacio nogom Potterove čizme u rijeku, pokupio s tla revolver onog drugog razbojnika i produžio na sjever.

Obuzeše me sumorne misli. Vidio sam opet onu dvojicu razbojnika kako padaju u provaliju. Imam još dvojicu ljudi na savjesti, mislio sam. Nisam ih htio ubiti, ali sam se jedino napadom mogao izvući iz škripca. Da sam oklijevao još samo malo, bili bi me izrešetal. Pa ipak, premda sam pucao u samoobrani, nisam mogao lako prijeći preko toga. Što god se pričalo o meni, o Clintu Evansu, nisam mogao biti ravnodušan.

Prešavši još desetak kilometara, ugrijao sam se kraj vatrice. Ulogorio sam se stotinjak metara od staze, zaklonjen velikim kamenim gomadama i drvećem. Vjerovao sam da me, ako i projaše netko stazom, nitko neće opaziti. Sjedeći i pijuckajući vruću kavu, nisam se mogao osloboditi turobnih misli.

U ovoj novoj zemlji, zemlji bez zakona, svatko se mora sâm brinuti o sebi, mora se sâm braniti, inače će ga nitkovi opljačkati, čak i ubiti. Nisam nikada izazivao sukobe, no nisam, moram priznati, ni bježao od njih. Istini za volju, mislio sam, ovdje se nevolje mogu riješiti samo borbom. Ne može se ni od koga očekivati pomoć. Na najvećem dijelu Divljeg zapada zakon je zasad samo prazno slovo na papiru.

Ako u nekom većem gradu i postoji šerif, on ima nadležnost nad tako velikom okolicom da bi mu trebalo najmanje desetak ljudi. Budući da je osamljen i loše plaćen,

njegov se posao svodi na sprečavanje tučnjava u salunima i protjerivanje svadljivaca iz grada. Dokle god kršenje zakona nije poprimilo već takve razmjere da se mora okupiti potjera i krenuti za krivcima, šerifi najradije žmire na jedno oko i ne obaziru se na ono što se zbiva izvan grada. U ovoj zemlji se svatko mora brinuti sâm o sebi.

Ja činim upravo to, pomislih. Brinem se o sebi. A kad me netko pozove u pomoć, spreman sam mu, dabome, pružiti ruku. Međutim, usprkos dobrim namjerama, proćuo sam se kao čovjek koji neprestano upada iz jednog sukoba u drugi.

Što je ono rekao Potter? »Možda Jacobs ne bi htio da takav čovjek dode u njegov gradić«. Da, proćuo sam se posvuda svojim borbama, mislio sam ogorčeno. Ljudi znaju kako spretno rukujem revolverom, ali ne pamte ništa drugo što sam učinio. Šerifi su uvijek sretniji kad odlazim iz njihova grada nego kad dolazim. Ma, neka ih vrag nosi! Kad bi čuvari zakona obavljali svoj posao kako treba, nikomu ne bi bila potrebna moja pomoć. Možda će se stanje promijeniti kad se Zapad razvije i zakon ojača. Tada će ovim krajevima biti potrebni farmeri i kovači, a ne ljudi poput mene, nemirni kauboji koji se nigdje ne mogu zaustaviti. Zacijelo su odbrojani dani ljudima poput mene.

Što ću tada raditi? Postat ću i ja šerif u nekom mirnom gradiću? Pomisao mi se nije svidjela. Budući da sam navršio već trideset i dvije godine, morao sam se upitati kamo idem i kako ću završiti. Neprestano sam osjećao u sebi nekakav čudan nemir. Pokušao sam već uzgajati stoku i tražiti zlato, čak sam imao i malu konjušnicu, no uvijek bi me, baš kad bi se uhodao posao, spopao

dobro mi poznati nemir, te bih krenuo dalje.

Kako bi bilo da se smirim uz neku ženu? Budući da sam siromašan kao crkveni miš, teško se može zamisliti brak. Koja bi se djevojka htjela udati za mene? Povremeno sam uspijevaao prikupiti malo novca, no sada sam bio bez prebijene pare.

Dosta je takvih misli, rekoh sebi. Izlivši ostatak hladne kave na vatru, zavukao sam se pod gunjeve. Dok sam tonuo u san čuo sam svog sivca, privezanog pet – šest metara od mene, kako zadovoljno pase travu.

II

Probudio sam se u sivo praskozorje. Raspirivši vatru, okrenuo sam čizme naopako i stresao ih kako bih se oslobodio nepoželjnih uljeza, zatim sam ih obuo. Još pospan, poprskao sam lice vodom iz čuture i odmah se razbudio. Dok se kuhala kava, počeo sam sedlati visokog sivca, koji me pozdravio prijateljskim frktanjem.

Nježno ga tapšući, bio sam sretan što imam takva konja. Upadljivo visok, odlikovao se širokim prsima i snažnim nogama. Široka su mu prsa omogućavala da diše kudikamo bolje nego drugi konji. Mogao je trčati kilometrima prije nego što bi se umorio. Vjerovao sam da ga nijedan konj ne može prestići.

Vrativši se k vatri, počeo sam srkati vruću kavu dok je nad planinama na istoku izranjalo rumeno sunce. Ispržio sam slaninu i pojeo je, zatim sam ugasio vatru i uzjahao sivca.

Preda mnom je, udaljen oko osam kilometara, bio Silverton. Potom ću morati prijeći još petnaest kilometara, popeti se preko planine, pa ću stići u Eureku.

Silverton je bio, otprilike, onakav

kakvog sam ga zapamtio, premda se, za protekle tri godine otkad ga nisam vidio, donekle povećao. Zaustavivši se u njemu samo da bih popio pivo i pojeo sendvič, uskoro sam već jahao prema prijevoju.

Tu je uvijek puhao jak vjetar i mjestimice je na obroncima bilo snijega i u srpnju. Doimajući se kao krov svijeta, prijevoj Cinnamon bijaše oko četiri tisuće i trista metara iznad morske razine.

Dršćući od hladnoće, podigao sam ovratnik otrcanog kaputa koliko god sam mogao i pokušao navući stari šešir preko ušiju, ali je sve bilo uzalud. Smrzavao sam se. Potjerao sam sivca brže kako bih što prije prešao preko prijevoja.

Kad sam se za dva sata našao s druge strane, odmah mi je bilo toplije.

Prošao sam kroz Howardsville, gradić koji je jedva životario jer u njegovoj okolini nije bilo nikakva bogata nalazišta, te sam se sredinom popodneva našao na planinskom grebenu iznad Eureka.

– Između grebena na kojem sam se zaustavio i Crvene planine s druge strane, protezala se široka dolina. Preda mnom bijaše gradić Eureka, u koji me pozvao stričev brzojav. Crvenoj su planini bili niži obronci obrasli zelenom šumom, a iznad tog šumskog pojasa vidio se neobičan crveni granit po kojem je i dobila ime. Vrhunac joj je bio prekriven blještavim snijegom.

U Eureka su, očito, cvali poslovi. Sa svog sam mjesta vidio posvuda u gradu užurbane ljude i kola. Glavna se ulica protezala duž podnožja planine, a poprečne su se ulice pružale, s jedne strane, u dolinu na jugu i, s druge strane, na sjeveru, vodile strmo uzbrdo.

Na južnoj sam strani vidio lijepe jednokatnice što su ih sagradili sretnici koji su se obogatili zlatom.

Kako bi pokazali svima svoj uspjeh, nastojali su uvijek sagraditi kuću koja će biti veća i otmjenija od susjedove.

Sjeverno od poslovnog dijela grada nikle su bijedne javne kuće, neizbježne u svakom rudarskom naselju na Zapadu.

Na samom rubu grada, čak dalje od javnih kuća, vidjele su se kolibice siromašnih kopača. Tu su živjeli ljudi koji su na svojim plećima nosili najveći teret posla i omogućavali bogatu dobit vlasnicima rudnika. Većina će tih ljudi zaglaviti u mračnim rovovima. Radeći šesnaest sati na dan za pišljiva tri dolara, već za nekoliko će godina propasti tjelesno i duševno i postati prave ruševine.

Zapalivši kratku cigaru, zamišljeno sam promatrao grad. U njemu živi deset tisuća stanovnika, postoji četrdeset rudnika, najmanje pedeset saluna i isto toliko bijednih hotela.

Kad sam popušio cigaru i dovoljno se nagledao grada odozgo, potjerao sam sivca nizbrdo. Za pola sata sam stigao u dolinu i zaputio se cestom prema gradu. Približavajući se južnom rubu Eureka, toplo sam se nadao da mi Jacobs nije pripremio još jedan odbor za doček. Trebalo mi je vremena da pronadem Jimov rudnik i doznam više o onom što se zbiva.

Prošavši mimo otmjenih kuća koje sam vidio s grebena, udoh u poslovni dio grada. U to doba popodneva bile su ulice pune ljudi. Kočijaši su prevozili kolima rudu i psovali snažne konje koji su ih vukli, pucketali su bičem i derali se na svakoga tko bi im se našao na putu. Ulicu su zakrčili deseci lakih kola, a kroz tu vrevu nastojali su se probiti jahči. Drvenim nogostupima lažnih pročelja žurili su rudari; nekima se upravo završila smjena, pa su hitali

u krčme, dok su drugi odlazili iz krčmi u rudnike.

Projahavši glavnom ulicom i približivši se njezinu kraju, ugledah na jednoj neobojenoj kući natpis »Jacobsov rudnik«, napisan velikim slovima.

Nisam znao još ništa o tom Jacobsu, ali mi je onaj razbojnik Potter rekao kako im je upravo Jacobs platio da me ubiju. To mi je bilo dovoljno. Htio sam vidjeti tog čovjeka i provjeriti čime se bavi.

Trznuvši uzde, skrenuo sam sivca udesno, prema natpisu. Probijajući se između ljudi i konjâ, napokon stigoh do nogostupa baš pred uredom.

U tom se trenu otvore vrata i izađe najljepša djevojka koju sam ikada vidio. Očarala me tamnosmeđa kosa koja joj je uokvirivala blijedo lice i valovito padala na ramena, prekrivena nabranom bijelom bluzom. Imala je prćast nos i sočne usne: baš kad sam joj pogledao bujno tijelo, opazio sam da me podsmješljivo promatra smeđim očima. Pokušao sam smisliti što da joj kažem, ali me rijeka ljudi i konjâ, ponese niz ulicu.

Uspio sam se izvući iz te matice tek kad sam stigao do ugla. Između ureda i ugla protezalo se veliko skladište rudarske opreme koju je Jacobs iznajmljivao. Koliko sam mogao vidjeti, oprema je bila stara, pa ju je Jacobs, bez sumnje, nabavio za sitne pare u nekim većim rudnicima.

Tada skrenuh u jednu od ulica što su vodile uzbrdo. Snažni je sivac poslušno zagrabio uz strminu. Uskoro sam se našao u četvrti gradskih prostitutki. Odmah su izvirile iz svojih bijednih kolibica oskudno odjevene žene, među kojima su neke bile još vrlo mlade, i počele mi dovikivati, nudeći mi svoju robu. Osmjehnuo sam se i produžio.

Znao sam da su takve cure prema- zane svim mastima i znaju sve pod- vale, uključivši i onu s pokretnim zidom na koji se vješa odjeća, pa djevojčin prijatelj s druge strane zi- da, dok je mušterija zauzeta svojim poslom, mirno prazni džepove.

Jašući gotovo pola sata krivuda- vim putem uzbrdo, napokon sam stigao do Evansove parcele »Neza- visnost«.

Nagnuvši se iz sedla, otvorio sam vrata posjeda i ujahao u dvorište. Vidio sam da je rudnik na kraju malog slijepog klanca. Zaustavivši sivca, gledao sam ulaz u rov i hrpu jelovine.

Prizor je bio žalostan. Znao sam kako izgledaju uspješni rudnici, a ovaj nije izgledao tako. Doimao se zapušteno. Čak se i koliba u kojoj je, valjda, živio stric Jim činila rušev- nom. Iza nje su rasli borovi.

Nadajući se da neću propasti kroz pod, popeo sam se na klimavu verandu i pokucao na vrata.

– Evo me odmah – javi se ugo- dan ženski glas. Zatim se širom otvore vrata i pojavi pred mnom Ji- mova kćerka. Otkad je nisam vidio, odrasla je.

– Rodakinja Lucy? – zapitah. Odmah me nagradila smiješkom i čvrstim zagrljajem.

– Clinte! Napokon si stigao! Ka- ko će se tata obradovati kad te ugleda! Veli da još jedino ti možeš spasiti rudnik. – Uhvativši me za ruku, povuče me u kolibu i povede prema stolu. – Ti i ne znaš u ka- kvim smo nevoljama.

– Jedva čekam da popričam sa stricem, Lucy – odvratih. – Iz nje- gova brzojava nisam mogao mnogo razabrati.

– Clinte! Došao si! Kojeg si vraga putovao tako dugo? – oglasi se na vratima iza mene dobro mi poznati glas. Okrenuvši se, ugledah strica kako žuri prema meni i pruža mi

ruku. Gledajući ga izbliza, zapazio sam da se doima umorno, možda i obeshrabreno. Kosa mu je posijedjela i koža se naborala. Doimao se starijim od svojih pedeset i sedam godina, no možda samo zbog teškoća u kojima se našao. Čvrsto mi je stisnuo ruku dok smo se rukovali.

— Sada će sve biti u redu, vidjet ćeš, Lucy — reče i osmjehne se kćeri.

— Zdravo, stari — pozdravih ga.
— Opet si se upustio u pogrešnu igru?

— Priznajem, privremeno sam u škripcu, ali samo zbog onog pokvarenog Jacobsa. On grdno vara u ovoj igri, ali ti ćeš to izmijeniti. — Premda zabrinut, stric Jim je nastojao ohrabriti sâm sebe i steći opet samopouzdanje.

— Objasni mi o čemu je riječ, Jime. Znam samo da je posrijedi rudnik.

Jim izvadi iz ormarića bocu viskija i dvije limene šalice, te ih obje napuni.

— Objasnit ću ti sve — reče. — Trebalo bi da se obogatim ovdje, a kad tamo, već sam na rubu propasti. Kupio sam »Nezavisnost« — promrmlja i pokaže rukom na rudnik — od izvjesnog Duncana, kojeg je neprestano pratila zla sreća. Od jedne tone dobiva se, prema procjeni, gotovo tri kilograma plemenite rude. Dakle, trebalo je da se obogati, no nije mogao sastaviti kraj s krajem. Propao je. Rekao je da je ovo nalazište najbogatije u cijelom Koloradu, ali ga nije mogao zadržati.

— Ne razumijem, Jime. Ako je rudnik tako unosan, onda je taj Duncan morao dobro zaradivati. Odakle ti pomisao da ćeš ti bolje proći?

— Čekaj malo. Pusti me da ti sve ispričam. I ti bi objeručke prihvatio takvu priliku. Čovjek je doživljavao svakakve nezgode. Pucali su mu

potporni stupovi, stradavali su mu kopači u čudnim okolnostima, bez razloga su se kvarile crpke i skretale sa ceste u provaliju kola kojima bi se prevozila ruda. Vjerovao sam da stari Duncan, jednostavno, ne zna iskoristiti tako dobar rudnik. Mislio sam da ću ja proći bolje.

— Dobro, kako si se dokopao tog »skrivenog blaga«? — zapitah. — Nije htio prodati rudnik, ali si ga ti nekako naveo na to, ha? Prevario si ga?

— Nisam. Bio je spreman prodati »Nezavisnost«. — Jim pogleda u pod. — Rekao je da ga u Koloradu prati smola, pa mu je najpametnije da se vrati na Istok. Priznao je da zna vrlo malo o rudarstvu. Tada sam pomislio da ću poslije dugih godina napokon uspjeti. Nisam još znao da su posrijedi sabotaze.

— Sabotaze?

— Da. Prave pravcate sabotaze. Da sam to znao...

Razgovor nam prekine Lucy zovući nas na večeru. O Jimovim sam nevoljama nastavio slušati tek kad sam natrpao trbuh velikim odreskom, kukuruznim kruhom i grahom. Sjedili smo na verandi i, pušeći cigarete, gledali kako sunce zalazi iza zapadnog ruba kanjona.

— Dakle, Jime, vjerovao si da ćeš proći bolje nego Duncan, ali si se, sudeći prema svemu, prevario.

— Prokletstvo, potez mi se uopće nije isplatio — promrmlja utučeno Jim. — Doživio sam još veće nevolje nego Duncan.

— Zašto misliš da su posrijedi sabotaze, Jime?

— Duncan mi je, prije nego što sam kupio rudnik, napomenuo da bi ga se htio dočepati onaj Jacobs. Kazao je da mu ga neće baš za inat dati. Čestitao sâm sebi zato što sam se uspio dokopati rudnika tom moćniku ispred nosa, ali se on ubrzo okomio na mene.

– Ometa te kao što je ometao Duncana?

– Ne, htio bi me se još brže riješiti. Vidiš li onaj rudnik gore? – Jim pokaže na rov nepun kilometar uzbrdo. – To je »Ajaks«, pravi primjer jalovog rudnika. Nikada nije donosio naročitu korist, a prije pet-šest godina potpuno se iscrpio. Pripada izvjesnom Murdocku. Nikada nisam podnosio tog čovjeka. Međutim, podli je lisac smislio način kako bi mu taj nevrijedni rov mogao donijeti pare. Budući da je njegov rudnik u gornjem dijelu rasjeline u kojoj ja radim, Jacobs mu plaća kako bi svoj rov punio vodom, pa ona teče nizbrdo i preplavljuje moj najbolji rov. Prokletstvo! – Jim gnjevno pljune.

– Nevjerojatno. – Stresoh glavom. Nagledao sam se već svakakvih rudnika, ali još nikada nisam čuo za takvu podvalu. – Zašto, jednostavno, ne iscrpiš pumpom tu vodu?

– E, baš u tom je problem, Clinte. Jacobs iznajmljuje opremu, ali meni neće ni za što na svijetu dati crpku. Jedva nabavljam i drvenu građu i bušilice, koji su mi prijeko potrebni za rad u rudniku.

– Da li još pristaju drobiti tvoju rudu ili je i tučnica u Jacobsovim rukama? – Zanimalo me što je sve pod šapom tog moćnika.

– Zdrobili bi mi rudu kad bih je mogao dovesti do njih – promrmlja netmureno Jim.

Škiljeći kroz sumrak prema »Ajaksu«, već gotovo nevidljivom iza drveća i stijena, pitao sam se kako ću pomoći stricu i Lucy da zadrže ono što je njihovo. Napokon se digoh i bacih u dvorište opušak cigare.

– Vidjet ćemo se ujutro, Jime, pa ćemo tada smisliti nešto. – Potapšavši ga po ruci, otvorio sam vrata i zaputio se prema svom ležaju.

Malone rušeći se od umora, prebacio sam preko naslona stolice opasač s revolverom, košulju i hlače te se ispružio na tvrdom krevetu. Čekajući da me svlada san, gledao sam u strop i razmišljao o svemu što se zbilo otkad sam dobio Jimov brzojav. Kroz misli i brige neprestano se probijalo lice one lijepe djevojke koju sam ugledao pred Jacobsovim uredom. Je li ona Jacobsova djevojka? Treba da je vidim ponovo.

III

Kroz prozor je prodiralo rumenilo izlazećeg sunca i preplavilo sobu. Dobro se naspavavši, ležao sam još u krevetu i razmišljao. Kućnuo je trenutak da poduzmem nešto, ali još nisam ništa smislio. Imao plan ili nema, treba da se dignem i krenem u akciju. Odavno sam spoznao da je, kad je borba neizbježna, pametno zadati prvi udarac.

Izvukavši se iz kreveta, neko sam vrijeme promatrao sunce, a onda sam se umio i obrijao. Dopre do mene miris tek skuhanе kave i potpuno me razbudi. Požurio sam niz stepenice na doručak.

– Palaćinke i slanina! – uzviknuh zadovoljno. – Jim nije zaslužio tako dobru kuharicu – zadirkivao sam Lucy.

– Sjedi i jedi, Clinte. Jedva čekamo da čujemo tvoj plan.

Za stolom smo potanko popričali o teškoćama u rudniku. Prije tjedan dana je voda samo kapala iz gornjeg rudnika, ali sada već curi. Štoviše, napunila je četvrti rov, najbogatiji u cijelom rudniku.

Dok je Lucy uklanjala posude sa stola, nastojao sam smisliti prvi potez. Prije svega, treba da se nastavi vaditi ruda iz rudnika.

– Lucy – rekoh – bi li mogla poslati brzojav iz Silvertona?

– Naravno. Ali zašto ga ne bih poslala odavde, iz Eureka?

– Meni ste ga poslali odavde, pa su znali da dolazim.

Nakon toga smo odlučili da Lucy ode u Silverton. Poslat ću brzojav mom najboljem prijatelju, Lanceu Williamsu, zatražiti od njega neka okupi ljude i nabavi rudarsku opremu te dode u Eureka što prije. Dobijemo li opremu koju ne možemo unajmiti od Jacobsa i pet-šest dobrih kopača, ubrzo ćemo imati rude za drobljenje.

Htio sam pregledati rudnik zbog kojeg sam dojahao izdaleka. Budući da sam radio u raznim rudnicima i nekoliko puta pokušao sreću na svoju ruku, znao sam ponešto o rudarstvu.

Otišao sam s Jimom do tornja za izvlačenje. Spustili smo se dvadesetak metara. U rudniku je još radilo nekoliko kopača. Našli smo se u mraku u kojem su svijetlile samo svijeće na našim kacigama i baklje na zidovima. S mjesta na koje smo se spustili, vodila su četiri rova na razne strane. A kroz njih su se protezale uske tračnice. Dva su rudara upravo uprezala mazgu u vagonet za prijevoz rude. Takve mazge ne bi, kad bi se jednom spustile u rudnik, više nikada ugledale danje svjetlo, osim ako bi rudnik propao, pa bi ih odveli u neki drugi rov.

Krenuvši na čelu, Jim uđe u četvrti rov, koji je smatrao najunosnijim. Dok sam ga pratio, gledao sam stijene.

– Čini mi se da ovdje imaš porfira i granita – rekoh.

– Imaš pravo, Clinte. Upravo gdje se spajaju ta dva kamena, ima silvanita, miješaju se zlato i srebro, no više je zlata nego srebra.

Krenuvši dalje, počeo sam gackati kroz vodu, sve dublju i dublju. Jim zapali još jednu baklju, pa sam sada vidio da se voda preda mnom pro-

teže poput jezerca. Tridesetak metara od nas sezala je do stopa kosog rova.

– Evo, vidiš kakvo je stanje – prozbori tiho Jim. – Ovdje mi je najbogatije nalazište, ali ga je poplavila voda.

Zaustavivši se, zapanjeno sam zazviždao. Jacobs je gadno pomrsio račune mom stricu. Kad bi i imao crpke, Jim bi morao tjednima isisavati vodu. A napomenuo mi je da se od jučer povisila razina za gotovo cijeli metar. Za dva tjedna bit će cijeli rov pod vodom.

– Odakle ima, dovraga, toliko vode u »Ajaksu«? – zapitah se naglas.

– Navodno je pregradio branom neki potočić i skrenuo ga u glavni rov. Skuplja svu vodu s planine ne bi li me potopio – izusti snuždeno Jim.

Začudeno sam stresao glavom. Tu se ne može učiniti ništa, barem za sada. Treba potražiti Jacobsa.

Kad je Lucy odnijela brzojav, a Jim se latio posla u rudniku, odlučio sam malo bolje razgledati grad. Sudeći prema onom što sam čuo, vjerojatno ima u njemu nezadovoljnih bivših vlasnika rudnikâ. Možda bi mi oni mogli pomoći. Iako mi Jacobs zna ime, zacijelo me neće prepoznati. Barem sam se tako nadao. Osedlavši sivca, zaputih se cestom u grad.

Dok sam jahao glavnom ulicom, nastojao sam izabrati salun gdje bih najlakše mogao porazgovarati s rudarima. Privezavši konja pred »zlatnim pijukom«, smotao sam cigaretu i zapalio je. Budući da je tek podne, još je prerano za piće ali...

Kad sam koraknuo na prvu stepenicu, naglo se otvore širom vrata, izleti iz saluna neki vrlo pijan kopač i ispruži se u prašini na ulici.

– Više ne dolazi ako ne budeš imao para, gnjido! – vikne za njim gorostasan, bijesan izbacivač. –

Prokleti ušljivac. Bude li ponovo pokušao besplatno piti u ovom lokalu, slomit ću mu ruku.

U to sam uvjeren, pomislio sam dok sam se penjao po stepenicama na verandu i ulazio.

Nadoh se u velikoj, zadimljenoj i bučnoj prostoriji. Na lijevoj je strani bilo desetak stolova za kojima su rudari, kartajući se, gubili teško zarađeni novac. Zdesna se protezao dugačak šank. Pronašavši slobodno mjesto za njim, naslonio sam se na nj laktovima i u velikom zrcalu iz njega promatrao goste.

– Pivo i viski – naručih. Smrknuti barmen stavi pred mene vrč piva i potom mi natoči viski. Uzme novac i udalji se, ne prozborivši ni riječ. – Ljubazan čovjek – promrmljah sebi u bradu.

– Svi su ovdje odvratni – progunda gost kraj mene. Iako je bilo tek podne, već se grdno nakresao.

– Kad sam bio u Salidi, nailazio sam samo na ljubaznost. Svi su me častili pićem. Hoćeš li me i ti počastiti, druškane? – Položi mi na leđa veliku prljavu šaku. – Hoćeš li? – Okrenuo sam se prema šanku i nisam mu obraćao pažnju, ali on nije odustajao. Uhvativši me za rame, napola me okrene prema sebi i unese mi se u lice. – Velim, hoćeš li mi platiti piće?

• Vidio sam da nema smisla razgovarati s njim. Ako mu ne platim piće, zapodjenut će kavgu, a nije mi bilo ni nakraj pameti da udovoljim njegovoj prijetnji i častim ga.

Pogledavši ga u oči, zaključih da bi bilo glupo odgadati ono što je neizbježno. Uhvativši ga za mali prst i savivši mu ga natrag, podigao sam lijevu nogu, zastrugao mu po cjevani, nagazio mu na stopalo i odgurnuo ga.

Kad je naletio na gosta iza sebe, prolio mu je piće i izbio čašu iz ruke. Razbjesnjevši se, gost ga ščepa i

pogodi desnom rukom u lice tako da je pijanac naletio na još nekolicinu duž šanka. Oni obusaše udarcima ne samo njega nego i onog koji ga je gurnuo. Već za dvadesetak sekundi nastade opća tučnjava. Barmeni su posegnuli za kratkim toljagama i udarali po svima koji bi im se našli nadohvat ruke.

Sjetivši se da sam u grad došao zbog nečega drugog, odmaknuo sam se od šanke prije nego što su me mogli zahvatiti i krenuo prema vratima, gurajući se i nastojeći se održati na nogama. Kad se preda mnom pojavio neki visok momak i široko zamahnuo prema mojoj čeljusti, sagnuo sam se i izbjegao udarac, zatim sam ga snažno pogodio ljevicom u želudac. Kad sam se probio mimo njega i već približio vratima, iznenada je rulja jurnula naprijed, te sam se, s još trojicom, našao u zraku. Izletjeli smo kroz vrata i tresnuli na ulicu.

Dogodilo se to baš u pogrešnom trenutku, dok je ispred saluna prolazila mlada djevojka noseći u naručaju zavežljaje. Kad sam je srušio, zavežljaji odletješe na sve strane.

– Oprostite, gospodice – ispričavao sam se dok sam joj pomagao da ustane. Zbunjeno se zacrvenjevši, sagnuo sam se i počeo skupljati njezine stvari, a onda sam shvatio da sam srušio upravo onu ljepoticu koja se, kad sam dojahao u grad, pojavila pred Jacobsovim uredom.

– Slušajte, vi... vi... – Razbjesnjela se tako da joj je ponestalo riječi i lice joj je pobijeljelo kao kređa. Još nikada nisam vidio neku ženu tako gnjevnu.

– Lijepo sam vam se ispričao. Što da vam još kažem? Upravo kad sam ušao, izazvao je neki pijanac tučnjavu. Htio sam se maknuti odande, ali je gomila naletjela na mene i izbacila me. Baš ste zgodni kad se ljutite.

Stojeći i gledajući me, vidljivo se smirila.

— Kad biste izbjegavali salune u ovo doba dana, ne bi vam se dogodilo ovo. Ne biste rušili ljude na ulici.

— Ali ne bih imao ni priliku upoznati lijepe djevojke poput vas — odvratio sam joj i nasmiješio se, nadajući se da će mi uzvratiti osmijehom. — Smijem li vam ponijeti stvari? Htio bih se barem nekako odužiti.

Kad je kimnula, krenuli smo niz ulicu, privremeno šuteći. Što da joj kažem? Znao sam razgovarati s barskim djevojkama, ali ona nije pripadala takvu krugu, pa sam smeteno zanijemio. Zašto sam se tako zbunio? Kriomice je pogledavajući, vidio sam da ima dugačku smeđu kosu, besprijekornu bijelu put, bujno tijelo i najljepše smeđe oči koje sam ikada sreo.

— Vjerojatno ste novajlija u gradu — prekine ona tišinu. — Tražite rude? Moj gazda ima nekoliko dobrih nalazišta koja bi htio iznajmiti.

Vrativši se u stvarnost čim je spomenula gazdu, morao sam podsjetiti sebe da ona pripada neprijateljskom taboru. Odučih joj lagati.

— Da, zanima me zlato — rekoh joj. — Zovem se John Mason.

— Ja sam Julie Pickett, a radim kod Gusa Jacobsa. Upravo idem u ured. Ako žalite parcelu na kojoj biste se mogli obogatiti, treba da se obratite njemu. Upoznat ću vas s njim.

— Je li pošten?

— Gospodine Masone! — Julie se ukoči i hladno me pogleda. — Ako vjerujete prljavim naklapanjima o njemu, smjesta ću uzeti svoje stvari i više neću razgovarati s vama. Jacobs je častan čovjek.

— Ne uzrujavajte se. Želim samo znati što više o čovjeku s kojim ću

sklopiti posao. Cijenim vašu odanost poslodavcu.

— Oprostite — reče ona i uzdahne. — Te glasine su me uznemirile. Znam da je Jacobs pošten. Inače ne bih radila kod njega.

Izrekla je to prilično ukočeno, zaključih. Zar je posumnjala u gazdu?

Kad smo produžili ulicom, izbjegavao sam razgovor o Jacobsu. Zapazio sam već da je osjetljiva kad je riječ o njemu. Vrlo brzo, prebrzo za moj ukus, nadosmo se pred uredom. Ne samo što sam joj doznao ime nego sam saznao da je neudana, da živi sama i da je u gradu tek mjesec dana. Budući da je doputovala nedavno, vjerovala je još da joj je poslodavac častan čovjek.

Julie me uvede u veliku prostoriju u kojoj bijahu malen pisaći stol, nekoliko stolica, pljuvačnica i velik pisaći stol s pomičnim rebrastim poklopcem, za kojim je sjedio nizak, ćelav, snažno građen čovjek. Već na prvi mi se pogled nije svidio. Kad smo ušli, okrenuo se prema nama i mrko me pogledao.

— Gospodine Jacobse — progovori ona — ovo je gospodin Mason. Zanimaju ga čestice na kojima bi se mogla vaditi ruda.

— Da? Tražite zlato? — zapita odrješito Jacobs i odmjeri me od glave do pete. Da nisam nekoliko godina proveo u rudniku, vjerojatno bi bio odmah zaključio da lažem. Ovako, bio je zadovoljan.

— Da, ja sam jedan od najspretnijih tragača za zlatom — rekoh, gledajući ga u oči.

— Ne umišljajte sebi svašta — progunda Jacobs. — Nije me briga jeste li spretni ili niste. Platite li najamninu, dobit ćete parcelu. Ako propadnete, nećete dobiti ništa.

— Vidim da ste poslovan čovjek.

— Dabome. Jedan od najspretnijih. — Jacobs mi se vidljivo rugao.

— Pokaži mi parcele, Julie. Ako

vam se neka svidi, donesite novac, pa ćemo se dogovoriti. — Izrekavši to, okrene se opet prema stolu, pokazujući da je razgovor završen.

Kad bi znao zašto sam došao u grad, začijelo bi mi posvetio malo više pažnje, pomislih.

— I ne budi s njim cijeli dan — vikne Jacobs, ne pogledavši nas. — Samo mu pokaži zemljište i vrati se na posao.

— Dobro — odgovori tiho Julie, ali joj se na licu odraze za trenutak srdžba i nezadovoljstvo.

Vidjevši kako grubo postupa sa svojom namještenicom, s djevojkom prema kojoj sam osjećao nešto čudno i novo, još više sam ga zamrzio. Uživat ću boreći se protiv tog čovjeka.

— Evo, to su parcele — reče Julie. Otvorila je veliku knjigu u kojoj su bile zapisane sve čestice i, dotaknuvši mi ruku, pokazala mi je one koje je smatrala najboljima. Zbog njezina mi dodira zakuca srce malo brže. Nastojao sam se usredotočiti na knjigu. — Možete na ovom papiru zapisati broj parcele koja vas zanima. Znae pisati?

Njezin me glas trgne iz razmišljanja i zaboli me sumnje u moju pismenost.

— Da, znam pisati. — Vjerojatno sam odgovorio odrejsito, jer mi se ona odmah ispričala.

— Oprostite. Nisam vas htjela uvrijediti. Vi pripadate među malobrojne pismene ljude.

Zainteresirano sam pregledao knjigu. Jacobs ima mnogo čestica, zaključih. Ustanovio sam da je gotovo sasvim opkolio zemljište na kojem Jim traži zlato. Ta bi okolnost mogla otežati borbu. Zapisao sam brojeve svih čestica u Jimovoj blizini, zatim, sam se oprostio s djevojkom i otišao iz ureda.

Našavši se opet na ulici, smotao sam cigaretu i razmislio o svemu

što sam vidio i čuo. Zaista je dobro što sam vidio onu knjigu. To se može smatrati pukom srećom. Mogao bih se kladiti da Jim i ne zna da Jacobs ima u svojim rukama svu zemlju oko »Nezavisnosti«.

Naslonivši se na prečku za vezanje konjâ i pušeci, promatrao sam Crvenu planinu. Negdje među drvećem skriven je rudnik »Ajaks«. Vrijeme je da ga pogledam. Uzjahavši sivca, odjahao sam iz grada i počeo se penjati kroz šumu prema »Ajaksu«.

Sredinom popodneva zaustavio sam se iza velike stijene i odozgo gledao dalekozorom rudnik »Ajaks«. Iza mene je sivač zadovoljno pasao.

Nešto nije u redu s tim rudnikom. Očito se tu već godinama ne vadi ruda. Ljudi koje sam vidio ispred ulaza u rov nisu bili kopači niti ih je zanimao rudarski posao. Dok sam ih promatrao, dvojica izbiše maljevima daske na maloj brani što su je napravili u jarku koji je vodio od potočića do rova. Odmah zažubori voda i poteče kroz jarak u rov.

Dakle, Jim ima pravo, sada nema više nikakve dvojbe. Voda koju sam vidio u »Nezavisnosti« potječe odavde. Oba su rudnika u istoj rasjelini.

Dok sam pokušao smisliti kako bih mogao zaustaviti taj slap što se iz gornjeg rudnika slijeva u donji, oglase se posvuda zviždaljke dajući znak da se završila dnevna smjena. Bila su četiri sata. Teren pred ulazom u rov postepeno opusti.

Najednom mi sine jedna zamisao. Možda bih mogao zaustaviti tu vodu. I to odmah!

Polako i oprezno počeh se spuštati niz obronak. Kad sam se našao samo dva-tri metra iznad brane, spazio sam kolibu u kojoj je, po svoj prilici, dinamit. U svim se rudnicima postavlja takva daščara što

dalje od tornja za izvlačenje kako bi, ako eksploziv dignu kolibu u zrak, bilo što manje štete u rudničkom oknu. Pogurivši se, hitro sam potrčao preko čistine prema stražnjoj strani kolibe. Zasada me nitko nije spazio, inače bi već zapucali. Odsuljavši se do vrata s prednje strane, počeo sam otključavati rđavi lokot. Taj je dio zadatka bio tako opasan da sam se nakostriješio. Stajao sam usred bijela dana pred daščarom i, okrenut leđima ostalim rudničkim građevinama, nastojao provaliti unutra te ukrasti dinamit. Očekujući svaki čas fijuk metka, napokon sam otključao lokot i šmugnuo unutra. Našao sam baš ono što mi je trebalo! Brzo uzevši iz otvorena sanduka pet-šest štapića dinamita, pripremih se za izlazak. Želio sam što prije pobjeći iz te klopke.

Iz petih sam žila potrčao preko čistine, ne bih li se što prije dočepao zaklona među drvećem. Kad mi je ostalo još deset metara, prasne iza mene hitac i s lijeve se strane uskovitla prašina na tlu. Puška zagromi ponovno, no ja sam već šmugnuo među drveće i stijenje. Da je pogodio dinamit što sam ga nosio...

Izvukavši revolver, naciljao sam i, opalivši prema strijelcu, prisilio ga da se povuče u zaklon. Tad sam se okrenuo i potrčao prema potočiću. Htio sam dići u zrak branu na njemu.

Kad sam stigao do brane i počeo postavljati dinamitne štapiće, istrče iz rudnika ljudi i pritom zapucaju. Užurbano stavljajući eksploziv na pravo mjesto, razabrao sam ih pectoricu, a onda sam se hitro spustio iza brane kako bih im uzvratio vatrom. Pažljivo naciljavši u najbližeg protivnika, opalio sam mu u koljeno i srušio ga. Kad je jedan revolverski metak otkinuo iverje na dr-

venoj brani sam dvadesetak centimetara od moje glave, ponovo sam opalio i sljedećem protivniku prostrijelio rame. Kao da ih je to obeshrabrilo, pa su ostali potražili zaklon.

Puneći revolver, gledao sam drvećem obrasli obronak i tražio neki zaklon u koji bih mogao šmugnuti kad zapalim fitilj. Izabравši prikladno mjesto, opalio sam opet preko čistine da bih onu preostalu trojicu prikovao ondje gdje jesu, zatim sam zapalio fitilj, uvjerio se da dobro gori i potrčao.

Pretrčao sam desetak metara i imao pred sobom još pet-šest metara do zaklona kad su me opet obasuli mecima. Oko mene su letjeli u zrak kamenčići i prašina, i užasno me zapeklo rame kad mi ga je očesalo tane i razderalo mi košulju. A onda sam se već našao u zaklonu među stijenjem i drvećem te sam se penjao uz padinu što sam brže i tiše mogao.

Tek što sam se popeo dvadesetak metara, snažno se zatresla planina. Eksplodirao je moj dinamit! Progonitelji su ležali na tlu. Počese se polako dizati, ošamućeni eksplozijom. Potražih pogledom branu, ali nje više nije bilo! Voda iz potoka nije više tekla kroz jarak prema rudničkom oknu, već se sada razlijevala i činilo se da će poplaviti cijeli prostor pred rudnikom. Zadovoljan svojim potezom, okrenuo sam se i produžio uzbrdo.

Navečer smo Jim, Lucy i ja sjedili na verandi Jimove kolibice. Lucy je poslala brzojav, pa će uskoro doći Lance. Jim je bio zadovoljan današnjim poslom u rudniku, s obzirom na to da je kod njega radilo još samo nekoliko kopača.

— Danas smo iskopali tonu i pol rude — reče Jim. — Međutim, razina one proklete vode povisila se za još jedan metar. Idućeg će tjedna

preplaviti i ostale rovove, pa ćemo potpuno propasti.

– Ne vjerujem da će idućeg tjedna biti vode – rekoh tiho. Jim je tek poslije nekoliko trenutaka shvatio moje riječi, zatreptao je očima i naglo me pogledao.

– Što kažeš? Zar znaš nešto? Govori, momče! – Čini mi se da se gore dogodila nekakva mala nezgoda. Popustila je brana, pa će sada voda poplaviti njih umjesto tebe.

Zabezeknuto je zinuo, ispustio je cigaru, a onda je skočio na noge i počeo me oduševljeno pljeskati po ledima.

– Ti si im uništio branu! Jipiii! Šteta što to nisam vidio! – Skakutao je po klimavoj verandi tako da sam se uplašio da će se ona otkinuti od kolibe, a Lucy je veselo pljeskala rukama. Vladali su se tako kao da smo dobili rat, a ne samo prvu bitku.

Kad se Jim napokon smirio i sjeo, spomenuo sam im svoj odlazak u grad i posjetu Jacobsovu uredu. Nastojeći se vladati što ravnodušnije, zapitah Lucy što zna o Julie.

– Zar si već našao djevojku, Clinte? Pa, tek si došao u grad – zadirivala me Lucy. Osjetivši da mi se zažarilo lice, pokajao sam se što sam naćeo tu temu. Bilo mi je drago što sjedimo u mraku. – Ona se doima simpatično, Clinte. Tek odnedavno je u gradu. Živi sama. Nije mi jasno zašto radi kod Jacobsa.

– Nisi se, valjda, zacopao u tu curu? Ha, ha, ha! – Jim prasne u gromoglasan smijeh.

Nisam to više mogao podnijeti, pa sam se digao, bacio cigaru u dvorište i ušao u kolibu. Zavukavši se na svoj ležaj, pitao sam se zašto sam tako osjetljiv u pogledu te djevojke. Takvo mi držanje nije svojstveno.

Ležeći na krevetu, razmišljao sam o događajima proteklog dana i pokušavao smisliti sljedeći korak.

Lucy je poslala brzojav, pa će ubrzo doći Lance. Prijeko nam je potreban. Osjećajući se ugodno zato što će on uskoro biti uz mene, tonuo sam u san. Da sam znao što se dogodilo s Lucynim brzojavom, ne bih bio tako smiren.

IV

Ljenčareći i dosadujući se u salunu »Zlatni novčić« u Silvertonu, Ike Hall je razmišljao o svojem povratku u Eureka. Zašto mu, dovraga, Jacobs povjerava ovakve obične poslove? Pa, on je Jacobsova desna ruka. Ljutio se kad god bi morao obaviti neki posao koji mu se činio nedostojnim njegova položaja. Gus Jacobs ima mnogo drugih ljudi koje je mogao poslati ovamo, u Silverton. Čekajući da mu iz skladišta isporuče naručenu robu, bio je nervozan i razdražljiv. Smatrao je da su prepori. Evo, morat će prenoćiti u Silvertonu, jer oni užasno odugovlače. Nerado pije sâm u stranom gradu. Društvo s kojim se opija kod kuće, u Eureka, okupit će se sada u »Srebrnoj ljepotici« i lijevati u sebe viski. Neka ide dovraga Jacobs!

Spazivši čovjeka koji mu se činio poznatim, Ike krene duž šanka. Bolje je ikakvo društvo nego nikakvo.

– Ti si Kimball, zar ne? – progovori. – Da popijemo nešto zajedno? Daj nam viski – reče barmenu i baci na šank srebrni dolar. Kad je barmen donio bocu, doda: – Ostavi je tu.

Cijelo popodne pijuckavši viski što ga je držao u uredu, Kimball okrene glavu i škiljavo pogleda pri-došlicu.

– Hej, ja te poznam. Ti radiš kod Jacobsa u Eureka. Zoveš se, zoveš se... ah, k vragu, zaboravio sam.

– Zovem se Ike. Uzdravlje. – Ike uzme čašu i iskapi viski. Kimball učini isto. – Zaboravio sam što radiš, Kimballe.

– Još sam telegrafist. – Kimball posegne za bocom i napuni im obojici čaše.

– Je li tkogod u novije vrijeme naišao na kakvo bogato nalazište zlata?

– Nije. Cijelom su okolicom zavladali bogati poduzetnici. Može se kopati samo ondje gdje oni odrede, pa nitko ne nalazi ništa. Ima u ovom kraju mnogo zlata, samo kad bi se moglo slobodno potražiti.

Ike ga mrko pogleda. Kimball loše podnosi piće. Uskoro neće moći ni govoriti. Ipak, i pijanac je kakvo-takvo društvo.

– Da, tako je i u Eureki – reče.

– Moj gazda drži sve u svojim rukama. – Tiho se nasmije pri toj pomisli. Da, Jacobs drži sve u svojim rukama, ali će on, Ike, dobiti svoj dio.

– Gazda ima sve u svojim rukama? Govoriš o Jacobsu? Hm, možda je dosada imao sve u svojim rukama. – Kimball se nagne i prebaci mu ruku preko ramenâ. – Možda bi ti sada bilo najpametnije da potražiš nov posao.

Ike se ukoči. Nije mu se sviđalo što se taj pijanac vlada tako prisno, ali možda zna nešto važno. Ili iz nje ga govori samo piće? Napunivši opet čaše, okrene se ponovo prema Kimballu.

– Dovraga, općenito je poznato da se u Eureki ništa ne može dogoditi bez Jacobsova odobrenja.

– Varaš se ako tako misliš – reče samozadovoljno pijanac. – Jacobs nema sve u svojim rukama. Živi u velikoj zabludi. – Nasloni se na šank i glasno podrigne.

– Znaš li uistinu nešto ili pričaš tek tako?

– Znam, nešto. Znam da se tvom gazdi pripremaju nevolje. Velike nevolje. – Pijani telegrafist počne tiho pjevušiti.

– Ah, ne znaš ti ništa. Pijan si, pa brbljaš gluposti.

– Je li? – Kimball se uspravi koliko god je mogao. – Evo, znam da je jedna lijepa djevojka poslala danas brzojav.

– To je sve? – izusti začudeno Ike. – Budalo stara! Što onda ako je nekakva cura poslala brzojav? – Gotovo se derao. Htio je otići, ljuteći se sâm na sebe zato što je potratio toliko vremena na tog starog blesana.

– Naručila je rudarsku opremu – reče Kimball. Likovao je i nastojao što više produljiti te trenutke. Nije mu se baš često događalo da netko guta njegove riječi.

Rudarsku opremu! Ike zastane kao da ga je netko udario maljem. Okrenuvši se prema šanku, još jednom im napuni čaše.

– Znao sam da će te to zanimati – prozbori Kimball, budalasto se cerekajući. – Ta cura ja naručila iz Duranga više opreme nego što je ima u cijelom tvom gradu. Velim ti, tvom gazdi je odzvonilo. – Naslanjajući se na šank, držao se vrlo samouvjereno i isprasio.

– Komu će se poslati ta oprema? – progunda Ike, već sluteći odgovor.

– Clintu Evansu u rudnik »Nezavisnost«. – Kimball je uživao. – Pozvao je i ljude. Tim rudnikom nije još ovladao tvoj Jacobs.

– Tko će dopremiti opremu? – Uzbudivši se, Ike ga ščepa za košulju.

– Nekakav Williams.

– Williams! Misliš na Lancea Williamsa? – vikne Ike i prodrma ga.

– Da, o njemu govorim – odvraća Kimball i umalo padne kad ga je Ike pustio.

Okrenuvši mu već leđa, Ike se probijao kroz gomilu prema vratu.

ma. Itekako mu se žurilo. Mora što prije obavijestiti Jacobsa.

Lance Williams! A Cling Evans je već na području »Nezavisnosti«! Ikeu su prolazile kroz glavu zloslutne misli dok je u galopu jahao prema Eureka.

– Što? – drekne Jacobs i udari šakom po stolu kad mu je Ike ispričao što je doznao. – Ta stara budala očekuje opremu iz Duranga? – Uzrujano prođe nekoliko puta amo-tamo kroz sobu i iznenada se zaustavi pred Ikeom. – Ta oprema ne smije stići do njegova rudnika, razumiješ? Ne smije dospjeti ovamo osim ako bude u mojim rukama!

– Razumijem, gazda – reče Ike i htjede otići.

– Ike – zaustavi ga Jacobsov glas. – Povedi se sobom koliko god ti je ljudi potrebno. Moraš ih zaustaviti. Ne smije se nitko od njih pojaviti ovdje i odati što se zbilo. Je li ti jasno?

– Jasno mi je.

Sjedeći za stolom, okrenuta leđima njima dvojici, Julie je imala dojam da će se onesvijestiti dok joj je srce usplahireno lupalo nakon onog što je čula. Njezin poslodavac namjerava pobiti neke ljude! To ne može biti istina! Ne, nije moguće! Potpuno zbunjena, hinila je da je zauzeta poslom i da ne obraća pažnju njima dvojici. Što bi trebalo da učini?

*

Lance Williams je jahao na čelu male karavane koja se kretala kroz dolinu Animas. Prošao je već gotovo cijeli tjedan otkad je dobio Lucyn brzojav. Prvih je nekoliko dana utrošio na prikupljanje opreme i ljudi koje je zatražio Clint. Potom je staza u donjem dijelu doline bila preuska za kola, pa su morali krenuti zaobilazno i izgubili cio dan.

Sada je, jašući na čelu kratke kolone, pažljivo promatrao svaki kamen i stablo, jer je iz brzojava razabrao da može očekivati svašta.

Pratilo ga je šest najžilavijih ljudi koje je mogao pronaći u Durangu. Bili su vrsni kopači i rukovali nožem i revolverom spretno kao i pijukom i lopatom.

Od ranog su se jutra kretali kroz uski kanjon. Gledajući sada svoju zemljopisnu kartu, Lance zaključio da nikako ne mogu izići iz kanjona prije mraka. Sumrak je već blizu, a njima su ostala još četiri sata do kraja kanjona. Nipošto nije želio prenoćiti u takvu klanicu koji bi se vrlo lako mogao pretvoriti u klopku. Treba da potraži najprikladnije mjesto dok još ima danjeg svjetla.

Kad su stigli do riječne okuke, gdje se voda sasvim približila okomitom litici na rubu kanjona, Lance naredi karavani neka se zaustavi. Ulogore li se unutar riječne obuke, barem će im rijeka i litica štititi sa zapada leđa. To nije naročit zaklon, ali bolje išta nego ništa. Bude li ih netko napao, to će se dogoditi s istoka.

Nakon večere, dok su uokolo pasli konji, Lance je sa svojim ljudima sjedio oko vatre i pio vruću kavu.

– Večeras ćemo stražariti – objavi. – Hank, ti i ja ćemo prvi na stražu.

Kad je sunce nestalo iza zapadnih stijena, brzo se u dolinu uvlačila tama. Nebo je još bilo modro, no dolje se, u kanjonu, već sasvim smračilo. Ljudi su se, umorni od puta, ispružili na ležajima i zaspali, te su uskoro bili budni jedino Lance i Hank, sjedeći u mraku i položivši puške preko koljena. Pogledali su uz klanac i niz njega, tražeći nezvane goste.

Čim se smračilo, planinski je zrak postao leden i prodirao do kostiju. Podigavši ovratni, Lance se

šuljao kroz noć i pretraživao pogledom stijenje i drveće. Smetalo mu je što brza rijeka, bučno žuboreći, prikriva sve druge zvukove. Lako bi se mogla prišuljati cijela četa. Pa ipak, kad nije, obišavši okolicu, zapazio ni čuo ništa sumnjivo, donekle je odahnuo.

– Misliš da će nas napasti ovdje?

– zapita Hank.

– Moguće je – odvrati tiho Lance. – Pokušali su ubiti Clintu. Ako se ne budemo borili ovdje, borit ćemo se poslije, možeš biti čvrsto uvjeren.

Kad je došla smjena, pošli su na spavanje.

Lance se probudio pred zoru. Digavši se, raspirio je već gotovo ugaslu vatru i metnuo na nju lonac kave.

Vratiše se sa straže i posljednja dvojica. Nisu zapazili ništa. Kad je zakipjela voda za kavu, digoše se ostali i ukočeno pridoše vatri. Svitalo je, pa je Lance razabrao konje; bili su ondje gdje su ih ostavili sinoć. Iz jutarnje maglice izroniše litice na istoku. Držeći u rukama šalice kave, ljudi su se grijali kraj vatre.

– Sada! – odjekne dolinom povik. Jutarnju tišinu razbije desetak pušaka što su zaštektaše sa stijena, otvorivši vatru na pospane ljude u logoru. Već prva salva pokosi trojicu. Srušili su se na zemlju, mrtvi ili na samrti. Izvukavši revolver i potrčavši, Lance je vidio Hanka kako tetura i pada.

Pucajući prema plamićcima iz cijevi, trčao je ravno prema strijelcima što su se sakrili na stijeni. Kad se približio kamenju i grmlju u podnožju stijene na samo pet metara, osjeti na boku snažnu bol, kao da ga je opeklo užareno željezo, i iznenađa mu popuste noge. Ležeći potrbuške, tjeskobno okrene glavu i potraži pogledom svoje ljude. Svi su

izginuli. Svi! Očajno zastenje, osjećajući gorčinu poraza.

Neki među tim ljudima bili su mu dobri prijatelji. Trebalo je da bude oprezniji.

Kad je pucnjava prestala, začuje u tišini protivnike kako se spuštaju s litice. Upotrijebivši posljednju snagu, odvuče se u grmlje. Jesu li ga opazili? Možda su previše zauzeti traženjem uporišta za noge da bi gledali oko sebe. Uvukavši se između dvaju velikih kamena, držao je pred sobom upereni revolver, spreman da puca u te nitkove ako ga pronađu.

Pritajivši se, napeto je slušao korake što su se približavali logoru. Tada odjekne puščani hitac, zatim jo jedan. Naslutio je što se događa. Ubijaju ranjenike koji nemoćno leže na tlu. Smuči mu se. Tijelo mu se nehotice trzalo pri svakom hicu. A onda, obuzet gnjevom, počne se verati preko kamenja, čvrsto odlučivši da će pobiti sve te podlace. Kad se približio već vrhu strmine, odakle bi mogao vidjeti zločince i pogoditi ih, onemoćali mu prsti izgube uporište i poskliznu se. Budući da se više nije mogao zadržati, sklizne nizbrdo i ukliješti se u jednoj uskoj raspuklini u stijeni, nesposoban da se pomakne.

– Dobro ste obavili posao, ljudi, dobro – govorio je visok glas, zadovoljan i uzbuđen. – Nisam se nadao da će se sve završiti tako dobro. Nismo izgubili ni jednog jedinog čovjeka. Svi ćete dobiti posebnu nagradu.

– Što ćemo s njima, Ike? – progovori neki drugi glas.

– Bacit ćemo ih u rijeku. Neće ih nitko pronaći. Zatim ćemo odvesti opremu. Jacobs će je itekako iskoristiti.

Ike! Voda tih zločinaca zove se Ike, pomisli ogorčeno Lance. Ščepat ću te, Ike, osobno ću ti se osvetiti.

Sam si iskopao sebi grob. Pronaći ću te. Dani su ti odbrojani.

Nakon nekog vremena karavana krene. Uskoro se izgube konjski topot i škripa kolâ. Lance ostade sâm sa zapjenjenom rijekom i nekoliko znatiželjnih ptica koje su se vratile na utihnulo poprište krvoprolića.

Izvukavši se iz raspukline, Lance je privremeno mislio samo na to kako da preživi. Što bi trebalo da najprije učini? Jedva jedvice svukavši sa sebe kaput, zavuče ruku pod košulju i potraži ranu. Napipa drhtavim prstima ljepljivu rupu tik ispod lijevog ramena. Ugura u nju maramu koliko god je mogao, a onda mu prsa ispuni takva bol da mu se zamaglilo pred očima i srušio se na lice. Ležeći na tlu, nije bio svjestan ničega oko sebe.

*

Otvorivši vrata Jacobsova ureda, Ike ponosno ude. Izvršio je zadatak besprijekorno. Trebalo bi da ga Jacobs, zbog ovog današnjeg uspjeha, proglasi ortakom.

Kad su se naglo otvorila vrata, Gus Jacobs se okrene od pisaćeg stola, ljuteći se što mu netko smeta. Međutim, kad je ugledao Ikea, prestane se mrgoditi i skoči sa stolice.

— Onda? — zapita, uhvativši ga za košulju. Ike mu se samo kesio. — Što se dogodilo, dovraga?

— Sredili smo ih, šefe. Bolje nego što ste očekivali. Imate li kakvo piće?

Sredili su ih! Jacobs se vrati do stola i izvadi bocu. Dok je točio viski, ruke su mu se od uzbuđenja tresle tako da ga je prolio po stolu.

— Govori već jednom! — zatraži.

— Što je s njom? — izusti tiho Ike i pokaže na Julice, koja je sjedila za stolom na drugoj strani prostorije, okrenuta im leđima.

— Dobro si se sjetio. — Dovraga, nestrpljiv da čuje vijest, umalo je

grdno pogriješio. Ne, nipošto ne želi da ta djevojka čuje razgovor. — Julie, hoćeš mi odnijeti ove papire u banku? — zapita ljubazno. Kad je djevojka otišla, okrene se opet prema Ikeu. — Dobro, govori sada, vrag te odnio!

Iskapivši piće, Ike se zagleda gazdi u oči i počne pričati.

— Zaskočili smo ih. Rano jutros.

— Uživao je pričajući o tom. Ponovo je proživljavao sve i osjećao se slatkovodbitno. — Sjedili su oko vatre i pili kavu, a mi smo ih sve pobili! Nje preživio nitko. S druge strane, mi nismo izgubili nijednog čovjeka. — Još nikada se nije tako ponosio.

— Dobro, vrlo dobro. — Jacobsa je razveselila vijest tako da je oduševljeno trljao ruke. Sada se odužio za onu nevažnu malu branu koju su mu te budale digle u zrak! Osvetio im se, i to gadno. — Što ste učinili s njihovim kolima i opremom?

— Dovezli smo sve ovamo. Jedan dio opreme ćete moći iznajmiti. Smjestili smo sve u staru pilanu.

Izišavši iz ureda, Julie je zatvorila za sobom vrata i krenula po nogostupu. Stigavši do istočnog zida Jacobsova ureda, najednom se pokolebala. Inače nije nikada prisluškivala, ali sada, pošto je neki dan čula njihov razgovor i pošto otada nije mogla spavati noću, nije mogla odoljeti želji da dozna o čemu pričaju. Bojeći se onog što će čuti, odšulja se uza zid i približi otvorenom prozoru.

Zaprepašteno slušajući Ikeove riječi, stajala je kao kip. Nesposobna da se pomakne, doznala je sve o zasjedi.

V

Budući da je osvanuo već osmi dan otkad je Lucy poslala brzopaz Lanceu, poprilično sam se uznemirio. Vjerovao sam da mu je dovoljno pet dana kako bi nabavio opremu i

okupio ljude. Iako mi se nije činilo vjerojatnim da je Jacobs doznao za njegov dolazak, jer smo iz razloga opreznosti poslali brzojav iz Silver-
tona, ipak me kopkala sumnja da nešto nije u redu.

Kad smo Jim i ja, radeći u rudniku, izišli iz okna, iznenadili smo se ugledavši nepoznata konja pred kolibom. Nismo znali komu pripada. Oprezno se pogledavši, krenusmo kroz dvorište. Pažljivo sam prelazio pogledom po drveću i kamenju oko čistine, jer nisam, znajući koliko neprijatelja imamo u okolici, očekivao nikoga prijateljski raspoloženog.

Tiho otvorivši vrata kolibe, zastao sam kao ukopan kad sam ugledao Julie kako pomaže Lucy oko pripremanja večere. Dok se na štednjaku pušilo i ključalo jelo u loncima, njih dvije su ozbiljno razgovarale. Ugledavši me na pragu, Julie ispusti veliku žlicu i okrene se prema meni.

– Gospodine Masone? Što... što radite ovdje? Mislila sam da namjeravate zakupiti kod Jacobsa neku parcelu. – U očima joj se odrazi strah i iznenada joj problijedi lice.

– Mason? – izusti zbunjeno Lucy. – Zaboga, Julie, ovo je Clint Evans. Upravo sam ti pričala kako nam je pritekao u pomoć.

– Tako je, Julie – rekoh krenuvši kroz sobu. – Žao mi je što sam morao lagati neki dan, ali prezime Evans ne bi se baš svidjelo vašem šefu.

– Hvala nebesima! – Julie odahne, a u obraze joj se počne vraćati boja. – Uplašila sam se da sada radite za Jacobsa. Ne znam što bi on učinio ako bi doznao da sam došla ovamo.

– Clinte – progovori Lucy i prekinu mi misli dok sam nijemo stajao i gledao Julie u oči. – Julie je čekala tebe i Jima, jer bi nam htjela ispričati nešto.

Julie me snuždeno pogleda za trenutak, zatim počne pričati. Njene tihe riječi pogode nas poput pušćanih hitaca u tihoj kolibi, razbiju nam nade i planove.

– Čula sam razgovor Ikea Halla i Jacobsa. Ike je dočekao vašeg prijatelja u zasjedi u kanjonu. Ubio je njega i sve njegove ljude. I ukrao je opremu. Ja odlazim iz grada. Neću sudjelovati u Jacobsovim prljavim poslovima.

Zaprepašteno sam stajao i šutio. Lance je mrtav! Moj najbolji prijatelj ubijen je iz zasjede kad mi je pohitao u pomoć! Ne, nije moguće da je poginuo Lance!

– Vratite se k Jacobsu, Julie – rekoh, uhvativši je za ruke. – Vratite se k njemu, ali radite za nas. Jacobsa treba zaustaviti, a upravo vi nam možete najviše pomoći. Dobro otvorite oči i uši. Posjetit ću vas.

Popeh se na tavan i pokupih svoje stvari. Kad sa sišao po ljestvama, uzeo sam sa zida svoju pušku i provjerio da li je napunjena. Zastadoh pred vratima.

– Potražit ću Lancea – rekoh tiho. Otišao sam osedlati sivca.

*

Jutro me zateklo na početku doline Animas. Tu sam se ulogorio sinoć, jer je, kad sam dojahao, bilo već suviše mračno da bih mogao krenuti u potragu. Sada sam, čim je svanulo, uzjahao na sivca i polako krenuo stazom. Tražio sam tragove onih zločinaca koji su napali iz zasjede Lancea, no tim su putem prošli mnogi, pa sam vidio svakakve tragove, stare i nove. Ostavili su svoje otiske konji, kola, ljudi što su pješačili, volovi.

Budući da nisam mogao u prašini razabrati ništa vrijedno, počeo sam tražiti tragove ljudi koji su skrenuli na puteljak iz okolnog stijenja i drveća.

Sredinom prijepodneva našao sam nešto. Na tlu je, u obliku slomljenih vlati trave, zgnječenih češera i otisaka kopitâ, bio zapis o ljudima koji su skrenuli s puta i uzverali se po kamenju u podnožju litice. Već za nekoliko minuta pronašao sam mjesto gdje su privezali konje. Sudeći prema izmetinama, konji su tu stajali nekoliko sati; dakle, ili su jahači otpješaćili nekamo i prišuljali se žrtvama, ili su polako i oprezno pripremili negdje u blizini klopku.

Vrativši se na puteljak, čvrsto sam vjerovao da je Lanceov posljednji logor bio negdje blizu. Ustanovivši da su konji bili dugo privezani među stijenjem, zaključio sam da su njihovi jahači vrebali žrtve koje nisu bile u pokretu. Lance je, vjerojatno, logorovao tu negdje.

Jašući još sporije, vrlo pažljivo sam promatrao tlo. Kad sam stigao do riječne okuke, otkrio sam logor. A u njemu tragove borbe. Spustivši se sa sivca, pronašao sam ono što su razbojnici zanemarili u žurbi. Vidio sam iskrivljene šalice za kavu, jedna je, probušena, ležala blizu ostataka vatre, u visokoj travi ostao je prljav šešir, a našao sam i jednu izlizanu čizmu i poderan gunj. Pažljivo pregledavajući svaki pedalj zemlje, ugledao sam i ono što nisam želio vidjeti. Krv. Krv na limenim šalicama, na travi i tlu. Bio je to pravi pokolj! Odgónetavajući tragove, zaključio sam da se u ljude, kad su već ležali na zemlji, pucalo izbliza. Grčio mi se želudac i cijelim sam bićem mrzio one koji su to učinili. Zakleo sam se u sebi da ću im se osvetiti.

Zar su svi izginuli? Postoji li bilo kakva nada da pronađem Lancea živa? Činilo mi se da ne mogu očekivati takvo čudo. Počeh ga tražiti. Krenuo sam od ruba logora i tragao za njim u sve širim krugovima. Kraj rijeke pronadoh krv na kame-

nju i zapazih tragove na pijesku i šljunku duž obale. Opet sam proklinjao u sebi zločince. Odvukli su tijela ubijenih do rijeke i bacili ih u nju, znajući da će ih bujica odnijeti daleko. Tražeći i dalje, iznenada sam istočno od logora, podalje od rijeke, ugledao krvav trag.

Taj je trag vodio prema litici s koje su napali Jacobsovi ljudi. Zaključio sam da krv potječe od nekog ranjenog razbojnika, ali sam, ipak, odlučio provjeriti.

Izvukavši kolt, krenuh po krvavom tragu i nadoh se među kamenim gromadama u podnožju litice. Verući se uz strminu, izgubio sam trag, ali sam tada spazio komadić modrog sukna što je visio na trnovitom grmu. Sukno je bilo krvavo! Potječe li od Lanceove košulje ili, možda, košulje nekog od njegovih ljudi? Produživši oprezno, opet sam razabrao krv na tlu. Taj je čovjek, tko god bio, izgubio mnogo krvi.

— Stani! — dovikne mi slab glas, ali odlučan. — Imam te na nišanu.

Glas mi se učini poznatim.

— Lance! Gdje si, dovraga, Lance?

— Clinte? Jesi li to ti, Clinte? — Da, bio je to Lance, no od slabosti je jedva govorio. — Ovdje sam.

Krenuvši u smjeru odakle je dopro glas, približih se velikom kame-
nu i, popevši se preko njega, ugledah prijatelja u krvavoj lokvi. Žurno sam mu prišao i svukao mu košulju. Ustanovih da je metak prošao kroz tijelo ne slomivši nijednu kost niti ozlijedivši bitne organe. Povezao je ranu što je bolje mogao, ali su od napada prošla već dva dana, pa je izgubio mnogo krvi. Na sreću, krvarenje se zaustavilo.

— Dobro si prošao — rekoh mu.

— Izvući ćeš se.

— Pobili su ih sve. — Lance me uhvati za rukav i pokuša me povući prema sebi kako bih čuo njegov promukli šapat. — Ubili su naše lju-

de. – Zatim doda: – Čuo sam jednog zločinca kako zove vođu Ikeom.

– Znam. Riječ je o Ikeu Hallu, Jacobsovu čovjeku.

– Moram ga uhvatiti. – Potresen smrću svojih ljudi, Lance se pokušao dići, ali brzo klone, uznojivši se od napora.

– Smiri se, Lance. Uхватit ćemo ga.

– Kako si me pronašao?

– Doznao sam što se dogodilo. Ne pričaj više. Suviše si iscrpljen.

Namjestivši ga što sam udobnije mogao, vratio sam se do sivca i izvadio iz svog zavežljaja sjekiricu. Nosio sam je uvijek sa sobom kako bih mogao nacijepati drva za logorsku vatru, no sada sam počeo sjeći mlade jasene, dugačke oko četiri metra i debele pet-šest centimetara. Za jedan sat napravio sam nešto poput traglje. Uzveravši se opet na stijenu, zatekao sam Lancea pri svijesti, ali kad sam ga pokušao pomaknuti, onesvijestio se od boli. Odnio sam ga, što sam pažljivije mogao, nizbrdo i privezao na traglje koje će vući sivac.

Kasno po podne stigismo napokon do ruba Eureka. Ustanovivši da je ordinacija jednog od trojice liječnika u gradu još otvorena, odnio sam Lancea u nju, pa mu je liječnik očistio ranu i previo ga.

Te smo večeri, dok je Lance ležao u kolibi i Lucy ga brižno njegovala, Jim i ja izišli u dvorište kako bismo porazgovarali. Stric je bio vrlo zabrinut.

– Popravio je branu, Clinte – reče.

– Nije mu trebalo mnogo vremena. Opet ti curi voda u rov?

– Da. Što ćemo sada, vrag ga odnio? Na opremu smo utrošili svu gotovinu koju smo imali. Propali smo, Clinte. Nikako ne možemo nadoknaditi taj gubitak. Jacobs se šepiri u gradu kao da se već dočepao

»Nezavisnosti«. Čak unajmljuje kopče koji će raditi u mom rudniku.

– To još nije i najgore – odvratih. – Taj gramzljivac će sada iznajmljivati našu opremu drugim rudnicima u okolici i zarađivati će na naš račun pare!

Jim zastenje pri toj pomisli. Jacobs će zarađivati našom opremom!

– Zar smo potpuno uništeni, Clinte? Jacobs je pobijedio? – U Jimovu se glasu odrazi obeshrabrenost.

– Što je s tobom, Jime? Nikada se nisi tako lako predavao. Zar si ostario?

Jimu se suze oči kada me zamišljeno pogledao.

– Nešto ti je na umu, ha? – promrmlja.

– Pokazat ćemo zube. Jacobs se dočepao naše opreme. Dobro, neka mu bude. Mislim, zasada. Prije svega, zaustavit ćemo onaj slap za sva vremena. Zatim ćemo uzeti svoju opremu. Uzet ćemo je onako kako je se on dočepao.

Razgovarali smo još dugo i naposljetku smo ponovo stekli samopouzdanje. Međutim, nismo znali kakve namjere ima Jacobs prema nama.

Iako sam umoran pošao na spavanje, nisam mogao zaspiti. Ležeći budan, opet sam razmišljao o Julie. Dok sam se brinuo o Lanceu, nisam imao vremena misliti na nju, ali mi se ona sada, kad se Lance našao izvan opasnosti, ponovo uvukla u misli. Zbog čega me toliko zaokupila ta djevojka? Zgodna je, no upoznao sam dosada mnogo zgodnih djevojaka... upoznao sam ih kudi kamo bolje nego nju. Štoviše, nju gotovo i ne poznajem. Najpametnije mi je da je zaboravim i spavam. Odlučno se okrenuh prema tavanском prozoru i zagledah u zvjezdano nebo nad planinama. U bistroj

noći, tri tisuće metara iznad morske razine, vidjele su se tisuće i tisuće treperavih zvjezdica.

Uzalud sam nastojao zaspati. Ležao sam potpuno budan i buljio u te proklete zvijezde. Treba da učinim nešto, zaključih. Malo ću projahati okolicom.

Tiho se obukavši u mraku, odlučio sam izići kroz prozor i spustiti se preko krova. Tako neću probuditi nikoga u prizemlju.

Skočivši s krova nad verandom, prošao sam kroz dvorište i osedlao sivca. Uskoro sam već jahao prema gradu.

Stigavši u Eureka, ustanovio sam da se grad pripremio za počinak. Samo jedna je krčma bila još otvorena, i to u četvrti javnih kuća.

Unutra su bila zauzeta samo dva stola. Za jednim je kartalo nekoliko odrpanih kopača, a za drugim je sjedio samo jedan gost, tako pijan da mu je glava klonula na stol i lice mu se kupalo u lokvici viskija.

Pridoh šanku, grubo izrađenom od hrapavih dasaka. Na drugom su kraju šanka stajale tri umorne, postarije djevojke i pile čist viski. Naručio sam pivo i, dok sam ga pijuckao, pitao sam se kojeg vraga radim u toj jazbini. Dojahao sam u grad, tjeran nekakvim nemirom, ali što ću sada? Prekasno je za odlazak k Julie, ali... Čekaj malo, pomislih, otjeraj tu curu iz glave.

– Hej, dušo, hoćeš me počastiti pićem? – grubo me trgne iz maštanja promukao glas. Okrenuvši se, ugledah djevojku kojoj je moglo biti dvadeset pet ili trideset godina, no doimala se tako kao da joj je najmanje četrdeset i pet. – Osamljen si, dušo? – reče ona i pritisne mi se uz ruku. – Zaželio si se društva? – Trljajući se uz mene, gurne pred mene svoju čašu.

Gledajući je dok se privijala uz

mene, zaključio sam da smrdi kao onih pet-šest rudara s kojima je, vjerojatno, provela večer. Moram otići odavde, pomislih.

– Naravno, počastit ću te – odgovorih i oslobodih ruku kako bih je zavukao u džep. Izvadio sam srebrn dolar i bacio ga na šank pred debelog pipničara. – Natoči svim djevojkama piće.

Potom sam se žurno zaputio prema vratima. Kad sam se popeo na sivca, bio sam vraški sretan što sam umaknuo iz krčme i riješio se one smrdljive djevojke.

Jašući mračnim ulicama, napokon sam shvatio što želim. Htio bih posjetiti Julie. Samo, što će ona pomisliti ako se pojavim u dva sata u noći?

Kako bih mogao opravdati svoj dolazak? Sjetih se: htio bih doznati gdje Jacobs drži našu opremu. Julie je to ispričala Lucy, ali ja bih, sveca mu, htio razgovarati baš s Julie. Nadoao sam se da će i ona htjeti razgovarati sa mnom.

Dojahavši do male staje iza kuće koju je unajmila Julie, privezao sam sivca i stajao minutu u sjeni. U susjednoj staji zafrkće konj, oglasi se neka ptica, negdje je zavijala mačka, no nigdje nije bilo ljudskog glasa.

Šuljajući se kroz sjenu, napokon sam se približio prozoru. Osjećao sam se kao budala, a vjerojatno sam budala i bio.

Tiho pokucah po staklu.

VI

Pregledavajući popis otete opreme, Gus Jacobs se strese pri pomisli što bi se dogodilo da je ta oprema stigla u ruke naručiocu. Možda se ne bi nikada dočepao rudnika »Nezavisnost«. Ovako će se, međutim, obogatiti iznajmljujući ukradenu opremu. Nasmije se glasno.

– Dobro smo obavili posao, ha,

šefe? – Ike se ponosio sobom. – Što ćemo sada?

Jacobs se okrene i zamišljeno ga pogleda. Ike nije naročito bistar, ali može biti koristan. Zahvaljujući sretnim okolnostima, doznao je za brzoglav u Silvertonu i uspješno izvršio zadatak u kanjonu, ali će njegova tupoglavost i sadistična narav stvoriti prije ili poslije nevolje, pa će ga trebati zamijeniti. Međutim, zasada nema prikladnijeg čovjeka od njega.

– Što bi ti učinio ako bi bio na mom mjestu? – zapita ga Jacobs.

Sretan što gazda traži od njega mišljenje, Ike se ponosno isprsi.

– Digao bih ih eksplozivom u zrak – reče. – Ostala bi iza njih samo jama u planini. Pokazao bih im kako prolaze oni koji se suprotstave Gusu Jacobsu. – Slavodobitno pogleda gazdu, očekujući odobravanje, ali mu se Jacobs samo osmjehne i strese glavom.

– Bojim se da to ne možemo učiniti, Ike.

– Zašto ne bismo mogli? Podmetnemo li im nekoliko dinamitnih štapića, više nećemo imati nikakvih nepravilnosti s njima.

– A što bi bilo s ostalim rudarima, Ike?

– Što bi bilo?

– Ja iznajmljujem opremu većini rudara u okolici, a polovica ih radi na zemlji koju su zakupili od mene. Podmetnemo li eksploziv Evansu čim je počeo vaditi zlato, što će oni pomisliti? Odgovorit ću ti. Pomislit će da ćemo i njih, ako nađu na zlato, otjerati eksplozivom. Uplašit će se i odlučiti braniti svoje pravo.

Jacobs zašuti, bubnjajući prstima po stolu. Ostale je rudare lako otjerao s parcela na kojima bi moglo biti zlata. Međutim, stari Jim Evans tvrd je orah. Dovraga, zašto nisu ona trojica zaustavila Clintu Evansa prije nego što se on uspio pri-

družiti stricu? Tad bi sve bilo jednostavnije. Koliko se zna, Clint je neugodan protivnik.

– Kako bi bilo da se riješimo Evansovih kopača? – prekine mu razmišljanje Ike.

– Kako bi to postigao?

– Pobili bismo ih dok bi izlazili iz okna.

Začuvši takvu glupost, Jacobs zapanjeno zine. Nijemo je promatrao svog pomoćnika.

– Učiniš li to – progovori napokon – visjet ćemo.

– Učinili smo to u klancu, pa se sve dobro završilo – prigovori uzrujano Ike.

– Stoga bi to htio sada ponoviti u gradu, gdje vas svi mogu vidjeti. Natovarit ćeš nam na vrat razjarenu gomilu, spremnu na linč!

– U redu, šefe, neka bude po vašem – progunda Ike. – Što vi predlažete?

– Što bi se dogodilo ako bi Evansovi kopači, u koju god krčmu ušli ili salun, dobivali batine?

– Više nitko ne bi htio raditi kod njega – odvрати Ike i na tupom mu se licu pojavi smiješak. – Kopači ne mogu bez pića. To vam je dobra zamisao. Vidjet ćete što će se dogoditi. – Digne se i žurno ode iz ureda, jedva čekajući da obavi prijavu posao.

Okupivši desetak svojih ljudi, odvede ih u salun »Zlatna žila«, kamo su se navraćali Evansovi kopači nakon posla. Naruči za sve njih piće, zatim im objasni što treba da učine, nasloni se na šank i počne pijuckati viski.

Kad im se završila smjena, udoše u salun Curt Howard, koji je rukovao vitlom, predradnik Shorty Briggs i trojica Evansovih kopača te pridoše šanku.

– Čekaj malo – dovikne Ike barmenu kad je on htio napuniti čašu Shortyju. – Što će nam ovakav ološ

ovdje? Zašto vi, šugavci iz »Nezavisnosti«, ne podvijete rep i nestanete odavde?

– Što smjeraš, Ike? – zapita Shorty, okrenuvši se od šanka. Nje ga nije nitko mogao prestrašiti i natjerati na uzmak.

– Hoćemo da se vi, šugavci, koji radite kod Evansa tornjate odavde – vikne Ike približavajući mu se. – U ovom gradu nema mjesta za one koji rade kod Evansa. – Izrekavši to, pogodi šakom Shortya u želudac tako snažno da se on skvrčio, a onda ga odbaci do šanka udarivši ga desnicom i slomivši mu čeljust. Hitro mu se približivši, pogodi ga ljevicom u tijelo i desnicom u lice te ga sruši. Kad je predradnik pao, Ike ga počne udarati teškim čizmama u rebra i glavu. Osjećajući kako pucaju kosti, sadistično je uživao dok nije jedan od njegovih ljudi, boreći se s ostalim rudarima, naletio na njega i odbacio ga ustranu. – Davo te odnio – vikne Ike, zgrabi svog čovjeka za ovratnik i, gurnuvši ga, uključi ga opet u tučnjavu.

Vidjevši da se ostala četiri Evansova rudara dobro drže i odolijevaju napadima, zgrabi stolicu i, zamahnuvši njome, jurne prema klupku. Evansovi su ljudi vidjeli sada da je vrug odnio šalu i da moraju spašavati živu glavu, pa su se počeli povlačiti prema vratima, vukući Shortya po podu. Udarivši najbližeg kopača stolicom po glavi i lijevom ramenu, Ike opazi da jedan od njegovih ljudi zamahuje razbijenom bocom viskija prema kopačevu truhu.

– Zakrčite vrata, ne puštajte ih van! – vikne, opijen borbom. Pobit će ih sve. Udari stolicom sljedećeg kopača. – Zakrčite vrata, bogamu!

Međutim, bilo je već prekasno. Kopači su stigli do vrata i, vukući svoje ranjenike, bježali na ulicu.

– Ništarije proklete! – derao se

razjareno Ike, napola izvan sebe od bijesa. – Ušljivci! – Pomahnitavši zato što su mu protivnici pobjegli, zgrabi svog vlastitog čovjeka, koji mu se slučajno zatekao nadohvat ruke, baci ga na pod i udari nogom. Dršćući od uzbuđenja, ali već ovladavši sobom, pride šanku i žustro uzme bocu viskija. Potegne iz nje velik gutljaj, zatim je pruži svojim ljudima. Izide na nogostup. Curt Howard i ostali kopači upravo su stavljali izudaranog i polomljenog Shortya na kola. Gledajući svoje djelo, Ike se ponosio i uživao. Dobro ih je udesio. – Jeste li shvatili što znači ovo? – dovikne im. – Nastavite li raditi kod Evansa, više ne dolazite u ovaj grad.

Pobjedonosno se vrati u salun.

Za to je vrijeme Gus Jacobs sjedio za svojim stolom, duboko se zamislivši. Maloprije je izišao i vidio svršetak tučnjave kad su kopači jurnuli iz saluna. Ike je opet obavio dobro posao. Pa ipak, nešto nije u redu s takvim čovjekom koji mahnito ubija i uništava. Bolestan je u glavi, pa treba da ode prije nego što izazove cijeli grad protiv sebe. Jedno je ubijati radi zlata i moći, a drugo je ubijati iz zadovoljstva.

*

U kolibici na planini upravo smo pojeli večeru i Lucy je pomogla Lanceu da sjedne na najudobniju stolicu u kući. Pričao nam je o zasedi u dolini, ali ja ga nisam slušao. Sjedio sam žmireći i razmišljao o Julie. Obradovala se kad me ugledala, makar su bila već dva sata u noći. Razgovarali smo i pijuckali kavu u njezinoj kuhinjici dok nas zora nije podsjetila koliko je već vremena prošlo.

Iz sanjarenja me trgnu škripa kola što su ulazila u dvorište i grozničav glas koji je dozivao Jima. Požurivši van, ugledali smo izmlačene kopače.

– Više ne možemo ići ni u grad – proštenje Curt. – Bilo ih je više nego nas i rekli su da će nas tući kad god nas vide ondje. Možemo biti sretni što smo ostali živi. Onaj Ike je lud. Htio bi samo ubijati.

Pošli smo s njima u njihovu spa-vaonicu i očistili im rane, zatim smo poslali jednog kopača po liječnika. Tek za nekoliko smo se sati vratili u kolibu i obavijestili Lancea što se zbilo. Ovaj najnoviji događaj prevršio je mjeru.

Moramo se osvetiti Jacobsu. Namjeravao sam to učiniti još iste noći! Lance je bio još preslab da bi mi mogao pomoći. Doduše, činilo mi se da Lucyna pretjerana briga i njega usporavaju njegov oporavak. Kad bi bio sâm, mogao je štošta učiniti samostalno, no kad bi se u blizini zatekla Lucy, uvijek je trebao pomoć.

Odlučili smo eksplozivom zatrpati »Ajaks«, nevrijedni rudnik na obronku iz kojega nas Jacobs opet poplavljuje. Sa mnom će poći Jim, premda je Lance, čim je doznao da se priprema akcija, počeo tvrditi da se osjeća mnogo bolje. Ostavivši ga s Lucy, Jim i ja se pripremismo za noćni pothvat.

U ponoć smo se našli na grebenu iznad »Ajaksa«. Bilo je tiho. Nigdje se nije ništa micalo. Počesmo se oprezno spuštati niz padinu. Kad smo stigli do terena pred rudnikom, razdvojili smo se. Jim je imao zadatak da pripazi na baraku predviđenu za kopače, a ja sam krenuo prema rudničkom oknu. Šuljajući se kroz mrak, pazio sam da ne nagazim na kakvu grančicu ili se poskliznem na vlažnom lišću, jer bi me takav zvuk lako mogao stajati glave.

Kad sam se približio tornju za izvlačenje rude, spazio sam pred sobom sjenku u mraku. Odmah

sam se ukočio iza jednog velikog stabla i grmlja. Preda mnom je bio stražar, očito oprezan, i ispitivački je išao od sjene do sjene tako da ništa nije moglo promaći njegovu oku. Približavao mi se. Čućeći i dodirujući prstima vlažno tlo, iznenađena sam napipao otkinutu granu, debelu desetak centimetara. Odvagnuvši je u ruci, zaključio sam da sam se dokopao izvrsne toljage.

Gotovo ne dišući, pritajio sam se u skrovištu u sjeni i čekao. Ako stražar, kad ga napadnem, pusti bilo kakav glas, iskrsnut će sa svih strana protivnici i pokušati me ščepati. Kad je prošao mimo mene, držeći uperenu pušku, uspravio sam se i, podigavši toljagu koliko god sam mogao, udario ga njome po zatiljku. Nijemo se stropoštao na tlo. Sutra će ga boljeti glava, ali će ostati živ.

Potrčao sam tiho prema tornju i zaustavio se kraj njega, osluškujući. Nije se čulo baš ništa. Tada sam produžio prema ulazu u okno. Zastadoh ondje i preletjeh pogledom po obronku na suprotnoj strani. Ugledao sam Jima kako ide prema meni.

Dok sam ga promatrao i čekao da mi se približi, iz sjene među stijenjem i drvećem iza njega izroni neki lik i počne se šuljati za njim. Dovraga, što da učinim? Htio sam mu viknuti i upozoriti ga. Bio je još stotinjak metara od mene, a sjenka mu se približavala, pa sam podigao revolver i pažljivo naciljao. Ako ga Jim, barem, začuje prije nego što budem morao opaliti!

Šuljajući se koso preko obronka, protivnik se već našao iznad Jima i podigao pušku, spreman da ga udari. Prst mi se na okidaču počne grčiti baš kad se Jim iznenada spotaknuo o nešto i srušio na koljena. Čovjek iza njega, već zamahnuvši

puškom, izgubi ravnotežu kad je udario u prazno. Okrenuvši se na peti, padne na koljeno. Začuvši nešto sumnjivo iza sebe, Jim se hitro okrene i napadne ga. Snažno ga pogodi lijevom rukom. Napokon odahnuvši, izvukao sam ispod kaputa dinamit i ušao u rudnik. Jim je, premda star, još vrlo opasan i zna se brinuti sâm o sebi.

Namjestivši dinamitne štapiće, nadoh kraj stijene sanduk pun eksploziva. Vjerojatno su ga donijeli zato da bi ga upotrijebili sutra. Gotovo ne vjerujući vlastitim očima, uzeo sam svih četrdeset osam štapića iz njega i postavio ih kraj onih šest koje sam donio.

Vrativši se do ulaza u rudnik, zatekao sam ondje Jima kako stražari. Tada sam još jedanput otišao do eksploziva, zapalio fitilje i istrčao iz rova.

Zajedno smo potrčali preko čistine prema zaklonu na obronku. U baraci nas opazi neki od Jacobsovih ljudi i otvori vatru. U trku sam se okrenuo i htio mu uzvratiti hici-ma kadli je najednom odjeknula snažna eksplozija i zatresla se cijela planina.

Noć postade svijetla poput dana kad je iz rudničkog okna sijevnula vatra. Jim i ja odlijepili smo se od tla i odletjeli među drveće. Tresući glavom ne bih li je razbistrio, podigao sam se na ruke i koljena i osvrnuo prema rudniku. U njemu je plamtjela vatra kao u kotlu. Na drugoj strani čistine planula je baraka i iz nje su bježali ljudi, suviše zaprepasteni i ošamućeni da bi se borili.

I Jim je bio omamljen, ali se, kad sam mu pomogao da se digne, počeo verati uz obronak. Sada kad smo obavili svoje, htio sam da što prije pobjegnemo.

*

Snažna je eksplozija uzdrimala cijeli grad. Gus Jacobs je umalo odle-

tio s kreveta. Sjedeći nekoliko trenutaka na njegovu rubu, strese se i pokuša razbuditi. Koji se to vrug dogodio? Izviri kroz prozor i pogleda prema planini. Ondje je treperila vatra.

— Dovraga, to je »Ajaks«. — Psujući sebi u bradu, užurbano je navlačio u mraku hlače i obuvao čizme. Kad je na vrata počeo udarati netko, otvori ih, te je unutra uletio razjareni Ike.

— Šefe, podmetnuli su eksploziv u »Ajaks«. Što ćemo sada?

— Mislio sam da ti na sve imaš odgovor — odbrusi mu razdražljivo Jacobs. — Dovedi nam konje, pa ćemo odjahati tamo i provjeriti kakvo je stanje.

Kad je za jedan sat gledao štetu, Jacobs je gnjevno stiskao usne. Rudnik je potpuno uništen. Trebat će najmanje mjesec dana da bi se prokrčili rovovi. Tko zna, možda se geološka građa promijenila i voda se više neće slijevati u »Nezavisnost«. Možda su nastale neke nove pukotine, pa će voda teći drugdje.

Dosada je postupao u rukavicama i nastojao urazumiti Evansa. Sada će, međutim, postati grub.

VII

Kad je svanulo, Lance i ja smo se pripremili za izlazak; Lucy ga je proglasila zdravim i zaključila da je dosta ljenčarenja. Jedva je čekao da se lati posla i oduži ljudima koji su mu pobili prijatelje.

Izišavši iz kolibe, zastali smo i gledali maglicu što se spuštala s planine. Usprkos sinoćnjem uspjehu, tmurni nam je dan odmah pokvario raspoloženje. Ugledavši Curta Howarda kako šepa kroz maglicu, doviknuo sam mu i koraknuo s verande.

U trenutku kad se Howard okrenuo da bi me pozdravio, odjekne čistinom puščani hitac, i on se sruši

na lice. Zapanjeno se zaustavivši, još ne vjerujući očima, čuo sam već drugi pucanj. Krajičkom oka opazih da se ruši jedan naš čovjek kraj rudničkog ulaza. Napokon se trgnuvši, skočio sam prema vratima kolibe i šmugnuo unutra baš kad je metak otkinuo iverje s dovratka.

Bacivši se na pod, zgrabio sam pušku i otpuzao do prozora. Lance i Jim su već bili ondje i tražili pogledom bilo kakvo micanje.

– Pritajili su se među drvećem s obiju strana – reče tiho Lance.

Skriveni strijelci otvore puščanu paljbu na nas. Na svim trima prozorima na prednjem zidu rasprsnje se staklo i krhotine se razlete po cijeloj sobi. Prevrne se kuhinjski stol kad mu je puščano tane otkinulo nogu. Odleti sa štednjaka lončić za kavu, padne sa zida Jimova slika i raspadne se stolica iza mene. Meci su rešetali zidove i brazdali drveni pod.

Osmjelivši se, pogledah za trnetautak kroz jednu od rupa na izrešetanim vratima. Strijelci su obasuli mecima i spavaonicu naših kopača. Uzvrćala im je samo jedna puška, ali ja nisam vidio nikakav cilj, pa je, vjerojatno, i taj naš čovjek pucao nasumce.

– Kojeg ćemo vruga sada? – prozbori zabrinuto Jim. – Ne možemo sjediti ovdje prekriženih ruku.

Osvrnuvši se, opazih da je podigao glavu i viri kroz razbijeni prozor. Smjesta sam se bacio prema njemu i pritisnuo ga na pod.

– Zar hoćeš izgubiti glavu, stari? – rekoh mu. – Držeći ga još kako ne bi učinio opet nekakvu glupost, čekao sam što će se dogoditi.

Žestoka puščana paljba potraje još desetak minuta, a onda se postepeno prekine. Zamijeni je napeta tišina.

– Hej, vi u spavaonici za kopače!

– dovikne netko iz šumarka na zapadnoj strani. – Vas se ovo ne tiče. Vi nam niste važni. Uzmite svoje stvari i idite. Imate pet minuta.

– Idite, ljudi. Ne dugujete mi ništa. Idite – vikne Jim kopačima, doimajući se poraženo. Za nekoliko minuta krenu kopači preko čistine i zapute se prema gradu. Nevidljivi strijelci među drvećem puste ih bez ijednog hica.

– Sada govorimo vama u kolibi. Izidite kao ljudi. Nećemo vam ništa. Možete otići.

– Što misliš? – promrmlja Jim, gledajući me. – Bi li nas pustili?

– Ne bismo prešli ni dvadesetak metara – odgovorih zlovoljno. – Žele li oteti ovaj rudnik, moraju nas ubiti.

– Alikopače su pustili – pobuni se Lucy.

– Kopači im neće stvarati nikakve neprilike, a mi bismo im bili neugodni. Pobiju li nas, šerif će, podlošan Jacobsu, pokrenuti istragu, ali se neće ništa dogoditi. Za pola godine će završiti slučaj zbog nedostatka dokaza.

– Clint ima pravo, zlato – reče Jim i žalosno pogleda kćerku. – Trebalo je da te pošaljem odavde čim je ovo započelo.

– Ja te ne bih napustila, oče – odvratila Lucy i čvrsto ga zagrlila. – Dakle – zapita pogledavši Lancea – što ćemo sada?

– Što ti misliš, Clinte? – upita Lance.

Gledajući kroz prozor, slegnuo sam ramenima.

– Može li se izići sa stražnje strane, Jime? – zanimalo me.

Starac turobno zanijeće glavom i privuče k sebi Lucy. Pogledah opet kroz prozor. Gdje li su, davao ih odnio, ti nitkovi?

– Clinte, počinje kiša! – progovori uzbuđeno Lance.

Kiša? Što onda, mislio sam. A on-

da sam shvatio na što cilja. Kiša je počela lijevati kao iz kabla, a njezini su mlazovi, nošeni vjetrom, bili gotovo usporedni s tlom. Nije se vidjelo ni petnaest metara!

– Hajdemo – viknuo sam i istrčao kroz vrata, a Lance me pratio u stopu. On skrene prema drveću na zapadnoj strani čistine, dok sam se ja penjao uz strminu na istoku, ne bih li se našao iza leđa skrivenim strijelcima.

Stigavši u zaklon među drvećem, usporio sam korak i oprezno produžio uzbrdo. Pucnjava nije ponovo započela. Čuli su se samo vjetar i pljuštanje kiše po limenim krovovima građevina. Promoćio sam već do kože i u kosti mi se uvlačila hladnoća. Izvukoh kolt iz korica i zataknuh ga za pojas, pod kaput, kako bi ostao koliko-toliko suh.

Šuljajući se od stabla do stabla, nastojao sam otkriti bilo kakvo mićanje. A onda sam ugledao jednog čovjeka kako stoji iza drveta odakle se, dok nije padala kiša, mogla vidjeti koliba. Navukavši šešir još više na čelo i podigavši ovratnik, pogurio sam se i tražio ostale strijelce, znajući da moraju biti tu negdje. Napokon spazih još trojicu; čekali su da prestane kiša kako bi mogli opet započeti ubitačnu paljbu.

Namjestivši se iza stabla i stijene, podigoh vinčesterku i uhvatih na nišan najdaljeg protivnika. Kad sam krenuo u lov na patke, već u početku sam naučio da treba gadati najprije one na kraju formacije. Pogodi li se odmah predvodnik, ostale će se ptice raspršiti.

Već spreman da opalim u njega, oklijevao sam. Ipak su i to ljudi, što god učinili. Skrenuh pušku malo ulijevo i pogodih metkom kamen kraj njegovih nogu. Iznenadeno se okrenuo i odmah opalio. Tane pogodi stablo vrlo blizu mene. Ponovo

sam okinuo i ovaj put mu prostrijelio prsa. Dao sam mu priliku da se izvuče iz svega toga, ali je nije iskoristio.

Ona trojica između nas šmugnuli su u zaklon, te sada otvoriše vatru na mene. Poletjeli su s tla komadići drveta i kore, a kraj nogu mi se rasprsnе kamen. Bacivši se iza stijene, pao sam potrbuške u blato i lišće. Nastojao sam otkriti kakvu metu, pritom pazeći da im se ne pokažem.

Dvojica su ležale u gustom grmu i tražili me mecima, gađajući metar – dva lijevo od mene. Uhvativši jednog od njih na nišan, opalio sam i vidio da se trznuo. Potom se ispružio potrbuške u blatu. Opalih na čovjeka kraj njega, ali se on uspije povući neozlijeđen.

Hitro sam se napola digao i, poguren, požurio preko obronka prije nego što me prikliješte paljbom. Ondje gdje sam maloprije bio, letjela je s drveća kora, zatim su počeli metodičnom paljbom pretraživati cijelu okolicu. Kad je metak otkinuo lišće samo dvadesetak centimetara od mene, spazio sam za dijelić sekunde jednog od njih i skrenuo pušku na tu stranu, čekajući da se opet pomakne. Za jednu minutu ugledao sam ono što sam čekao i smjesta sam ispalio hitac. Nadao sam se da će se, ako ništa drugo, barem uplašiti, no začuo sam bolan krik kad se napola okrenuo oko osi i, padnuvši, potrbuške odsklizao niz strminu do velike kamene gromađe, kraj koje je ostao ležati skvrčen.

Zapeče me desno rame, pa sam se hitro povukao opet među lišće, pitajući se jesam li teško ranjen. Zavukavši ruku pod kaput, brzo sam ustanovio da me metak samo očešao. Stradao je jedino kaput.

Ležeci na lišću, podigoh malo glavu kako bih mogao vidjeti niz obronak. Za nekoliko sam ih minuta za-

čuo kako se dozivaju, zatim su izišli iz zaklona i počeli se verati uz padinu, tražeći moje tijelo. Vjerovali su da su me pogodili. Kad su se približili na petnaestak metara, napeo sam pušku i digao se s lišća.

Najbliži protivnik smjesta opali na mene, ali brzopleto. Metak prozuji daleko od mene, s lijeve strane. Nije imao priliku ponovo okinuti. Zagrmi moja vinčesterka i teško ga zrno pogodi u trbuh. Poskliznuvši se i otkotrljavši niz obronak, prodorno je jauknuo, a ja sam već usmjerio pažnju na posljednjeg protivnika. On je potrčao iz petnih žila među drveća. Imao sam ga na nišanu, ali sam spustio pušku. Neću ubijati ako to nije baš prijeko potrebno. Pogledavši ranjenika, zapazih da se njemu više ne može pomoći. Brzo sam napunio pušku i pohitao u pomoć Lanceu.

Lance je bio u škripcu. Kad je istrčao iz kolibe, uspio je neopazice stići do drveća na zapadnoj strani. Tada se počeo šuljati, od stabla do stabla, dok nije ugledao pred sobom četvoricu napadača. Pažljivo promatrajući šumarak, napokon je zaključio da ih nema više, da su tu samo ta četvorica, šćućureni u kišnim kabanicama. Nanišanivši na stablo pola metra iza glave jednog od njih, Lance ih je upozorio hicem i zatim šmugnuo u zaklon kad su se okrenuli i zapucali na njega. Meci su zoralu zemlju i rešetali džbunje oko njega, brazdali su debla i zviždali odbijajući se od kamenja. Vraški su brzi, morao je priznati, i spretni. Jedno mu tane baci blato u lice kad se vrlo blizu njega zabilo u tlo.

Brzo se digavši, prostrijelio je prsa jednom protivniku koji je imao smolu da mu se našao baš na pušćanom nišanu. Čovjek se nijemo stropoštao, a ostali su uplašeno šmugnuli u zaklon. Dobro je, pomisli Lance. Dao sam im po prstima.

Treba da sada promijenim položaj. Dok je tražio pogledom prikladno mjesto prema kojem će potrčati, odjekne iza njega hitac, odozgo s obronka, i metak se, prohujavši kroz grmlje, zabije u zemlju pred njim. Dovraga, netko puca i odozgo! Odgurnuvši se rukama i nogama, Lance se otkotrlja nizbrdo i sakrije u gustoj šikari.

– Prikliještio sam ga! – dovikne čovjek odozgo svojim prijateljima. – Ondje je – doda i počne pucati u šikaru.

Kakve li klopke, pomisli Lance. Odakle se stvorio onaj gore? Ostanu li ovdje, samo je pitanje vremena kad će ga pogoditi. Pužući kroz šikaru, ispali tri hica uzastopce i prisili protivnika iznad sebe da se povuče, bar privremeno. Kad su oni odozdo otvorili opet vatru, izjurio je iz šikare i, pucajući dok je trčao, prešao desetak metara do velike jame što je ostala na mjestu gdje se išćupalo poveće stablo.

Žureći mu u pomoć, čuo sam pušćanu paljbu odozgo s obronka i odozdo, a između tih dvaju položaja javlja se samo jedna puška. Dovraga, čini se da su ga prikliještili s obje strane, pomislio sam zabrinuto i potrčao još brže. Našavši se napokon u šumarku, zastao sam, osvrnuo se i osluhnuo, zatim sam oprezno krenuo tamo odakle se čula pucnjava. Preda mnom bijahu dvojica! Ležali su potrbuške i pucali uz strminu. Zastao sam kao ukopan i pokušao otkriti ostale napadače.

Tada sam spazio trećeg čovjeka i tijelo onog koji je stradao. Dakle, osim njih ostaje još samo onaj protivnik na gornjem dijelu obronka. U gadnu su klopku uhvatili Lancea!

Uperivši pušku, htio sam bez upozorenja ustrijeliti prvog od njih, ali sam je u posljednjem trenutku malo podigao i opomenuo ga hi-

cem. Nisam mu mogao pucati u le-
da, kakav god bio.

U sljedećem trenutku nastane
pravi pakao. S drveća oko mene ot-
kidala se kora, s mokrog tla oko
mojih nogu štrcalo je uvis blato, a ja
sam navrat-nanos tražio 'zaklon.
Pogriješio sam kao i Lance. Ti su
ljudi vrsni borci! Ne smije im se da-
ti nikakva prilika! Otkotrljavši se u
zaklon iza trnovitog grmlja i pove-
ćeg kamenja, uzvratio sam im va-
trom te opazio kako jedan od njih
ispušta pušku i pada na lice u blato.
Tada sam brzo otpuzao, a oni su po-
čeli rešetati mecima moj dosada-
šnji zaklon tako da nikako ne bih
mogao preživjeti. Pogurivši se, otr-
čao sam desetak metara udesno i
pronašao pogodno mjesto baš
ispod njih. Jasno sam vidio jednog
protivnika; pucao je upravo tamo
gdje sam maloprije protrčao. Dig-
nuvši pušku, prostrijelio sam mu
prsa i rame baš u trenutku kad me
opazio. Dok se rušio, ugledao sam
drugog razbojnika kako cilja na
mene. Međutim, u djeliću sekunde
dok je namjeravao okinuti, prije ne-
go što sam stigao skrenuti pušku
prema njemu ili se pomaknuti,
odjeknuo je hitac na obronku iznad
njega, te je naglo ispustio pušku,
pao i, grčevito se trzajući, uhvatio
objema rukama za vrat.

O, hvala ti, Lance, pomislio sam.
Okrenuvši se, počeo sam pogledom
tražiti na padini posljednjeg protiv-
nika. Napokon opazih za tren crve-
nu košulju dok se on šuljao kroz ši-
karu. Nastojeći ga uhvatiti na ni-
šan, začuh odozgo puščani hitac, i
razbojnik se sruši prije nego što
sam ga je mogao pogoditi.

– Lijepo je od tebe što si mi do-
šao u posjetu – dovikne mi Lance.

– Ostao je još samo jedan. Iznad
mene.

– Više ga nema – odvratih mu,
gledajući posljednjeg protivnika

kako bježi preko vrha brda. – Sklo-
nimo se s kiše.

– Katkad je vrlo ugodno biti u
tvom društvu – reče Lance dok
smo se vraćali prema kolibi. Bio je
vrlo dobre volje, a moram priznati, i
ja sam se oraspoložio, premda sam
se pitao što će sada pokušati Ja-
cobs. Čvrsto sam vjerovao da neće
odustati zbog ovog poraza.

– Neka Jacobs shvati da se neće
ove zemlje dokopati jeftino – pro-
mrmljao sam. – Stajat će ga novca
i ljudi.

Vrativši se u kolibu, Lance i ja
smo obukli suhu odjeću i potom po-
mogli Jimu i Lucy da se ukloni ne-
red koji su svojom bjesomučnom
paljbom stvorili napadači. Svi su
prozori bili razbijeni, a i Lucyno po-
sude. Izrešetali su štednjak i srušili
njegov dimnjak, pa se sobom leluja-
la čada i taoložila na svemu. Gleda-
jući sobu, činilo se pravim čudom
što nitko od nas nije stradao za vri-
jeme napada.

Po podne je prestala kiša i do ve-
čeri se nebo sasvim razvedrilo.

Obuzeo me nekakav nemir. Naj-
radije bih bio odmah skočio na sivi-
ca i odjahao ravno k Julie. U nor-
malnim bih okolnostima unajmio
lagana kola, provezao se s djevoj-
kom i iskoristio lijepu ljetnu večer.
Međutim, ovdje sam morao priče-
kati mrak. Bilo bi opasno za Julie
ako bi je netko vidio sa mnom.

Kad se smračilo, oprao sam se,
obrijao i obukao čistu košulju.
Očerkavši kaput i šešir, pripremio
sam se za posjetu.

– Ideš nekamo? – upita znati-
željno Lance.

– Malo ću projahati.

– Čini mi se da ima djevojku –
zadirivala me opet ona vražja
Lucy.

– Taman posla – odbrusio sam
joj. – Posjetit ću je samo zato što

me zanima je li doznala kakve su sada Jacobsove namjere.

– Sveca mu, zaista ide k toj djevojci – umiješa se sada i Jim.

Nisam ih više htio slušati, pa sam zgrabio vinčesterku i otišao osedlati sivca.

Kad sam dojahao do ruba grada, skinuo sam sigurnosnu uzicu s kolta i produžio, držeći se sporednih ulica. Pažljivo sam promatrao sve na nogostupima. Jacobs nema mnogo prijatelja među rudarima, ali ima svakakvih plaćenika.

Prošlo je već deset sati kad sam dojahao do Juliene kuće. Privezavši sivca iza staje, prišuljao sam se prozoru, pokucao i tiho je pozvao.

– Clinte? Jesi li to ti? Pritrčavši prozoru, Julie ga širom otvori. Na mjesečini joj se sjala kosa, i imala je na sebi meku kućnu haljinu. Vidjevši kako je lijepa, osjetio sam da mi srce brže kuca. – Hvala nebesima što si živ. Čula sam za napad. Jeste li svi dobro?

Držeći je za ruku, bio sam tako očaran da je privremeno nisam ni čuo. A onda mi njezine riječi dopriješe do mozga, pa sam promucao odgovor.

– Svi smo dobro. Međutim, Jacobs je izgubio nekoliko ljudi.

– Clinte, čula sam Jacobsov i Ikeov razgovor. Jacobs se gadno razljutio. Po podne je upisao sebe kao vlasnika vaše zemlje, pa će ujutro zatražiti od šerifa da vas protjera. Izvadit će sve zlato prije nego što uspijete dokazati na sudu svoje pravo na tu zemlju.

Takva mi je podvala bila dobro poznata. Treba se dočepati rudnika i iscrpiti ga prije nego što ga sud vrati pravom vlasniku. Mnogi su ljudi potrošili cijelu uštedevinu na sudske troškove, a kad bi napokon dobili opet svoje nalazište, na njemu ne bi bilo više ničega vrijednog.

– Ako se i dočepa rudnika, neće

dobiti ruku iz njega – obećao sam Julie. Razmislivši malo, dodao sam:

– Julie, da li je naša isprava o pravu na zemlju još u katastarskom uredu ili ju je on ukrao kad je upisao sebe?

Doznajući od nje da Jacobs nije išao u katastarski ured otkad se Ike, nakon neuspjelog napada, vratio u grad, vjerovao sam da je naša isprava još na svom mjestu. Spomenula mi je da je simpatična službeniku u katastarskom uredu, pa smo, znajući da će joj on dopustiti da pregleda spise, skovali plan.

Završivši poslovni razgovor, oboje smo željeli još neko vrijeme ostati zajedno, ali bi to bilo previše opasno. Svaki me tren mogao opaziti netko kako stojim pod prozorom. Kad sam već htio otići, ona se nagne kroz prozor i poljubi me tako da mi se zavrtjelo u glavi. Bio sam u velikom iskušenju da prihvatim njezin poziv na kavu, ali sam odolio znajući da će sutrašnji dan biti težak.

VIII

Sjedeći za stolom i doručujući, svi smo uglavnom šutjeli. Znali smo da ćemo izgubiti rudnik, barem privremeno. Jacobsovim se razbojnicima možemo oduprijeti, ali ne i šerifu. Ako bismo se borili protiv njega, postali bismo i mi odmetnici i raspisala bi se nagrada na naše glave. Moramo se odreći rudnika.

Tek što smo doručkovali, začusmo konjski topot. Jacobs i njegov podmićeni šerif ne gube vrijeme. Za nekoliko minuta udoše u dvorište šerif i deset grubijana. S njima je bio Jacobs.

– Hej, vi u kolibi – dovikne osorno i nestrpljivo šerif. – Izidite. Smjesta. – Očito se nije šalio.

Koraknuli smo na verandu, ostavivši revolvere u koricama, ali skinuvši sa njih sigurnosnu uzicu, i držeći u rukama puške.

– Što hoćeš, Dan? – obrati se Jim šerifu.

– Imam dokaz da si nezakonito na ovoj zemlji. Jacobs je ovu parcelu upisao na svoje ime. Morat ćeš otići odavde. Odmah.

– Dovraga, znaš da to nije istina

– vikne Jim, pocrvenjevši od bijesa.

– Ne štitiš pravdu, Dan.

– Gubi se odavde dok te nisam ustrijelio, davo te odnio – izdere se šerif. – Nestani iz ovog okruga. Vратиш li se, uhapsit ću te.

– Hajdemo – rekoh, uhvativši Jima za ruku. – Igra još nije završena. Jacobs je dobio samo prvu rundu.

– Radije poslušajte šerifa – progovori tiho Jacobs. – Ako se vratite, pokajat ćete se. Koraknete li na moju zemlju, moji će ljudi smjesta pucati. Dobro, gdje je sve ono zlato što ste ga izvadili iz mog rudnika?

Morao sam uhvatiti strica za ruku i spriječiti ga da ga ne ustrijeli na licu mjesta. Šerif i njegovi ljudi izvuku odmah revolvere i upere ih u nas.

– Trebalo bi te kazniti zbog toga – zareži šerif. – Sve izvađeno zlato pripada Gusu. Pokušaš li odnijeti bilo što s ove zemlje, završit ćeš u zatvoru. – Svi smo objesili o sedlo po jednu torbu sa zlatom, a on sada mahne svojim ljudima neka pridu našim konjima. Oduzeli su nam zlato i bacili ga na zemlju. – Gubite se sada.

Bez ijedne riječi prišli smo konjima i uzjahali. Odjahavši među drveće, počeli smo se penjati prema grebenu i, stigavši do njega, zaustavili se. Šerif i Jacobs su se vraćali u grad, natovarišvi naše torbe sa zlatom na tovarne konje, dok su se ostali zaputili za nama uzbrdo. Namjeravali su nas napasti iz zasjede kad se dovoljno udaljimo od grada, a bili su itekako premoćni.

Desetorica protiv trojice! Osim toga, morali smo paziti na Lucy.

Produžismo. Morali smo ih se riješiti ili zamijeniti uloge i pripremiti njima zasjedu. Budući da je s nama Lucy, bolje bi bilo da ih se otarasimo nego da še borimo.

Jašući s grebena, kretali smo se brže nego oni dok su se penjali, pa smo, stigavši do doline u podnožju planine, stekli već popriličnu prednost pred njima. Potjerasmo konje brže. Naišavši na potok, zaputili smo se kroz njegovo korito uzvodno. Tim ćemo potezom usporiti progonitelje. Morat će izvidati uzvodno i nizvodno kako bi pronašli mjesto gdje smo izišli iz vode.

Jahali smo cijeli dan bez zaustavljanja, neprestano provjeravajući što se zbiva iza nas. Spustila se već tama, a mi ih još nismo ugledali, ali to nije značilo da nas ne slijede. Ulogorili smo se i zapalili vatru. Znajući da ubuduće nećemo, možda, dugo moći pojesti ništa toplo, svojski smo se prihvatili jela. Jacobs nam je, barem, dopustio da ponese-mo hranu. Doduše, morao je pred šerifom, iako je on podmićen, hiniti da će nam dopustiti da odemo živi!

Nakon večere smo napravili oko vatre lažne ležajeve i strpali pod gunjeve travu. Zatim smo uzjahali i krenuli na sjever. Ako budemo imali sreće, Ike će pričekati do zore i tada napasti prazni logor.

Nakon nekog vremena ponovo smo se ulogorili. Stražarili smo svaki po dva sata. Ja sam otišao prvi na stražu.

* * *

Pričekavši dok nije Jacobs izišao iz ureda, Julie pride njegovu stolu i uzme debeo snop isprava čije je podatke trebalo, prema Jacobsovu nalogu, provjeriti u katastarskom uredu. Hitro izide, prijede preko ulice i uđe u ured na drugoj strani.

– Dobar dan, Samuele – pozdravi službenika. – Gus Jacobs bi htio da usporedim ove papire s vašim podacima i provjerim tko je vlasnik, a tko zakupac.

– Dobro, Julie – odvrati službenik i nehajno pokaže na spise. – Vi se već dobro snalazite ovdje. Poslužite se sami.

Prišavši ormariću za spise, Julie počne pregledavati papire koji su se ticali Jacobsa, a kad se uvjerila da je službenik ne promatra, korakne prema susjednom ormariću, u kojem je bila Evansova isprava. Napetih živaca, bojeći se da će službenik Samuel opaziti što radi i uhvatiti je na djelu, otvorila je ladicu i potražila ispravu Jima Evansa. Našavši je metne je među papire što ih je držala u ruci i na njezino mjesto stavi kopiju koju je sama napisala. Dok je izlazila iz ureda, Samuel joj veselo mahne. Kad je napokon koraknula na ulicu, ruke su joj se tresle tako da je vjerovala da će svi naslutiti što je učinila. Prvi put u životu ukrala je nešto. Pa ipak, činilo joj se to opravdanim. Mora pomoći prijateljima.

*

Probudivši se u hladno svitanje, tiho smo se digli i pripremili za polazak. Ne okusivši ništa, krenuli smo u susret novom danu, pitajući se što nam donosi. Hoćemo li uskoro naletjeti na Ikea ili ga je naš lažni logor zbunio i zadržao?

Neprestano imajući na umu što je Ike učinio s Lanceovim ljudima, naprezali smo uši i nadali se da ćemo začuti puščanu paljbu koja će značiti da razbojnici napadaju onaj lažni logor. No ništa se nije čulo. Poslije nekoliko sati morao sam priznati sebi da varka, po svoj prilici, nije upalila. Zacijelo su prozreli podvalu i krenuli dalje. Budući da nisu u mraku naišli na nas, lako je moguće da su ispred nas.

Spomenuh svoje bojazni ostalima kad smo krenuli uzbrdo po stazi koja će nas odvesti do Telluridea, grada koji se nedavno razvio, tako reći preko noći, kad se otkrilo zlato. Položivši puške preko jabuke sedla, penjali smo se uz planinu i cijelo vrijeme pretraživali pogledom stijene i džbunje. Kad smo se popeli do grebena i počeli se spuštati u malenu sutjesku, odrazilo se sunce na nečemu s druge strane.

– Clinte, bljesnula je puška – upozori me Lance.

– Vidio sam. Produžimo – rekoh. Dok ne smislimo nešto, nisam im htio pokazati da smo ih opazili.

– Zašto jašemo prema njima? – zapita uznemireno Lucy. Nećemo li uletjeti u klopku?

– Staza vodi među ono drveće – objasni joj Jim. – Ondje možemo skrenuti kad nas ne budu vidjeli.

Kad smo zašli među drveće, zaustavili smo se i zagledali u strminu što je vodila u dolinu, ocjenjujući svoje nade. Strmina je bila dugačka i prekrivena šljunkom. Ako se koji konj posklizne i padne... Bilo kako bilo, nije nam ostalo nikakvo drugo rješenje. Duboko udahnuvši, krenuo sam prvi i potjerao sivca preko ruba. Već odavno nisam bio na tako strmom tlu. Nagnuvši se natrag koliko god sam mogao i snažno vukući uzde, osvrnuo sam se da bih vidio kako se drže ostali, pogotovu Lucy. Brige su bile suvišne. Uz Lucy je bio Lance, držao joj uzde i nastojao njezina konja zadržati na nogama.

Napokon stigavši do podnožja strmine, skrenuli smo na jug, prema Eureka, kako bismo nastavili borbu koju je Jacobs smatrao već završenom.

*

Ležeći iza stijene odakle se jasno vidjela staza, Ike je čekao da Evansova skupina izide iz šumarka. Kad se pojave, mislio je, bit će već do-

voljno blizu. Podigne pušku i nanišani na stazu.

— Pripremite se — reče svojim ljudima. — Ne pucajte dok ne budu svi na nišanu. Štoviše, pričekajte dok ja ne opalim. — Napeto je čekao dvije-tri minute. Pričeka još malo. Gdje li su, dovraga? Izabrali su baš pravi trenutak za odmor! Iziđite već jednom, vrag vas odnio! Trebalo bi da se pojave. Dogodilo se nešto nepredviđeno? Staza vodi u šumarak i izlazi iz njega. Ne može se nikamo drugdje otići. Kad je prošlo još nekoliko minuta, Ike shvati da su ga nasamarili. Dok se dizao, razjareno je psovao svoje ljude. — Svi ste vi proklete budale! Opazili su vas! Pobjegli su nam! — Izvan sebe od bijesa, zamahne puškom na najbližeg čovjeka i, udarivši ga kundakom postrance po glavi, sruši ga preko ruba strmine tako da je čovjek pao dvadesetak metara i ostao nepomično ležati dolje.

Još psujući gnjevno, Ike hitro skoči na konja i naredi svojim ljudima da uzjašu. Zaprepašteni zato što je ubio jednog čovjeka bez ikakva vidljivog razloga, ljudi se usplahireno pogledaše i počеше penjati na konje, više iz straha nego iz odanosti. Kad su krenuli, u mnogima se rađala odluka da pobjegnu čim budu imali priliku.

*

Na povratku smo jahali brzo, jer se nismo bojali zasjede. Dovoljno je bilo da gledamo iza sebe.

Kad smo se zaustavili kraj potoka kako bismo napojili konje, Jim spomene neku staru parcelu sjeverno od grada na kojoj je radio prije nekoliko godina, dok se još nije pojavio u ovom kraju Jacobs. Nije ju upisao na svoje ime, ali je iskopao rov i sagradio kolibicu. To mi se mjesto činilo savršenim skrovištem dok ne smislimo kako ćemo se opet dokopati »Nezavisnosti«.

Kasno po podne, kad smo bili petnaestak kilometara sjeverno od Eureka i samo sedam-osam kilometara od budućeg skrovišta, Lance iznenada opazi iza nas jahače.

— Bogamu, dosta mi je toga! — vikne bijesno Jim i naglo zaustavi konja. — Neću bježati kao zec pred tim kojotima, Clinte!

— Tako je, Clinte, poduzmimo nešto — složi se Lance. — Uzvratimo im istom mjerom.

I meni je dojadilo to bježanje. Znao sam kako se osjećaju.

— Prikliještimo ih kao što su oni htjeli nas — reče Jim, izražavajući osjećaje sviju nas. Još nikada nismo nikoga napali iz zasjede, ali nismo baš često ni bježali ovako pred podlacima koji su nas podmuklo htjeli pobiti.

— Lucy, možeš li sama produžiti do novog skrovišta? — zapitah. Kad je odgovorila potvrdno, skovali smo plan. Oko tri kilometra ispred nas vodila je staza kroz uzak klanac, pa ćemo se ondje sakriti među stijenjem i zaustaviti progonitelje kad pokušaju projahati kroz njega. Poslije borbe ćemo se sastati s Lucy u skrovištu. Možda.

Gledajući klanac kad je Lucy odjahala, bio sam zadovoljan našim položajem. Ako se već moramo boriti, onda neka to bude na onom mjestu koje mi izaberemo. Svakako ih moramo zaustaviti. Ne smijemo ih odvesti do skrovišta.

Klanac je bio širok samo petnaestak metara, a sa strane su se dizale gotovo okomite litice, visoke četrdesetak metara. Sakrili smo se u podnožju tih litica, među otkinutim kamenim gromadama i grmljem, pa će nas Ike teško istjerati iz tog zaklona. Budu li htjeli doprijeti do nas, morat će prijeći trista metara preko brisanog prostora, gdje nema baš nikakva zaklona. Ako nisu nevjerojatno hrabri ili glupi, do-

bro će razmisliti prije nego što se izlože puščanoj paljbi.

Ujahali su u galopu u klanac. Ležeći među stijenjem, doviknuo sam Jimu i Lanceu, provjeravajući njihov položaj, zatim sam slušao konjski topot što se približavao. Hoće li nam se zamisao posrećiti ili će Ike navrijeme naslutiti klopku i povući se?

Uto se pojavi na vidiku prvi jahač. Vidjelo se da se ne namjeravaju zaustaviti.

Podigavši pušku, uhvatio sam na nišan tog prvog jahača. Opazih da je riječ o Ikeu. Mogao bih ga ustrijeliti! Umalo sam podlegao iskušenju, no ipak mi je to previše sličilo ubojstvu. Naposljetku sam malo spustio pušku i naciljao mu u konja. Znao sam da Ike itekako zaslužuje smrt. Možda pri padu slomi vrat.

Već su se dovoljno približili, a Jim i Lance su čekali da ja prvi opalim, pa sam povukao okidač i pogodio Ikeova konja u prsa.

Dok se konj, već mrtav, rušio, Ike je, raširivši ruke, odletio preko njegove glave i pao u travu. Odmah sam zapazio da nije slomio vrat. Šteta. Zacijelo je bijesan kao ris.

Obuzdali su konje i uzvratili nam žestokom vatrom.

Jim i Lance su neumorno pucali, te opazih da je Lance srušio jednog jahača. A onda mi kraj uha prozviždi metak i natjera me da sagnem glavu. Izvirivši s druge strane kamene gromade, uspio sam pogoditi namrgodenog nitkova koji me maloprije uhvatio na nišan, te sam vidio kako okreće konja i bježi s poprišta, skvrčivši se u sedlu. Iz ruke mu ispadne puška. Očito mu više nije bilo do borbe.

Derući se kao da je pomahnitao, Ike je pucao iz revolvera i pokušavao nagovoriti ljude da navale na nas. Kad je još jednom čovjeku štrcnula krv iz prsiju dok se rušio, Ike-

ovi ljudi izgubiše volju za borbu. Jedan od njih dojaše do Ikea i pruži mu ruku kako bi ga podigao na konja. Ike zgrabi pruženu ruku i naglo ga povuče sa sedla. Ostavivši ga izloženog našoj puščanoj paljbi, odjaše sa svojim ljudima koji su se hitro povlačili. Psujući ga iz svega glasa, čovjek kojem je oteo konja opali za njim, zatim se izbezumljeno okrene prema nama i potrči ravno na nas, pucajući što je brže mogao. Znajući da tu budalu ne možemo zaustaviti nikako drukčije, Jim ga napokon pogodi u rame i sruši.

Kad se u klanac vratila tišina, izišli smo iz zaklona i provjerili možemo li pomoći ranjenima. Svi su bili mrtvi, osim onog kojeg je pogodio Jim. Predložili smo mu neka bira: želi li odmah umrijeti ili će radije otići iz ovog kraja? Kad nas je uvjerio da više ne bi ni za što na svijetu radio za Ikea, previli smo mu ranu i dali mu konja. Bio sam čvrsto uvjeren da će, ako ikada sretne Ikea, pucati u njega bez ikakva upozorenja. Ike je, sudeći prema svemu, pravi ludak.

Napokon smo se, nastojeći izbrišati svoj trag, zaputili prema skrovištu.

IX

Kad smo dojahali do kolibice, upravo se smračivalo. Iznenada otvori vrata Lucy i istrči van.

— Lance? — dovikne. — Jesi li živ i zdrav, Lance?

Spustivši se s konja, Lance mi pruži uzde i zamoli me neka se pobrinem za dorata.

— Hajdemo, Jime, odvedimo konje — obratih se stricu. Kad se nije ni pomaknuo, obješenjački ga gurnuh laktom u rebra. — Čini mi se da nas se ovo dvoje želi riješiti.

Jim samo zagunda i povede konje u širok rov, sličan spilji, gdje je nekoć tražio zlato. Gledajući stijene,

zaključio sam da bi se tu još isplatilo tragati za zlatnom žilom.

Nakon večere smo odmah otišli na spavanje. Ležao sam budan i čekao da svi zaspu. Namjeravao sam opet odjahati u grad, ali nisam htio da me ponovo zadirkuju. Kad su Jim i Lance zahrkali, digao sam se i išuljao iz kolibe.

*

Ujutro smo, čim je počelo svitati, sjeli za stol i doručkovali. Jedući slaninu i dvopek, skovali smo planove.

— Lance i ja ćemo spriječiti Jacobsa da vadi ruku dok ti budeš u Durangu, Jime.

— A ja treba da odem u Gladstone i dovedem rudarskog nadzornika? — zapita Lucy. Gladstone bijaše okružno sjedište, u kojem su se rješavali nesporazumi oko prava na nalazišta. — Što onda ako ne bude htio poći sa mnom?

— Ponijet ćeš naš adut — odvratih i izvukoh ispod košulje Jimovu ispravu o pravu na parcelu.

— Trista mu gromova, kako si je se dočepao? — prozbori začuđeno Jim dok je gledao dokument.

— Vjerojatno je opet odjahao u grad. Posjetio si onu curu kad smo zaspali — natukne Lance. Znajući da će opet započeti zadirkivanje, brzo sam ga prekinuo.

— Ne brini, Lancy. Kad nadzornik bude vidio ovaj papir, poći će s tobom.

Jim će odjahati u Durango i potražiti ljude koje poznamo Lance i ja. Potrebni su nam za skorbu. Ovaj put neće Jacobs doznati što namjeravamo. Nećemo slati nikakve brzojave! Ako nam Jim dovede te ljude, moći ćemo se suprotstaviti Jacobsu.

Kad je on odjahao, odlučili smo Lance i ja otpratiti Lucy do prijevoja na Crvenoj planini, a odande će

moći sama odjahati do okružnog sjedišta. Dok smo jahali, ispričao sam im da Julie namjerava uzeti iz katastarskog ureda sve isprave koje je Jacobs krivotvorio, izmijenio ili, jednostavno, ukrao. Kad se Lucy vrati s nadzornikom, imat ćemo dovoljno dokaza o Jacobsovim prljavim poslovima.

*

Odavno se rastavši s Lucy na prijevoju, vratili smo se u Eureka i sad iz zaklona promatrali stričev rudnik »Nezavisnost«. Upravo se završila smjena i iz okna je izišlo dvadeset i pet kopača. Gotovo nismo mogli vjerovati očima. Jacobs želi, očito, što prije izvaditi svu vrijednu rudu.

Oprezno pužući natraške dok nismo nestali s vidika, napokon smo se uspravili i vratili do konja. Što da učinimo? Zasada se nije povećala hrpa jalovine, a to je povoljan znak. Zasada, valjda, nastoje isisati vodu iz rudnika.

Imamo, čini se, još malo vremena, no treba da budno pripazimo na njih. Kad budu htjeli odvesti kolima rudu, morat ćemo ih spriječiti.

*

Jim Evans je stigao u Durango sredinom popodneva. Putovao je dva dana, te je zaželio najprije popiti nešto i okupati se. Potom će potražiti ljude.

Kad je odsjeo u hotelu »General Sherman« i osvježio se, krenuo je u pola šest u potragu za ljudima koje su mu spomenuli Clint i Lance. Napomenuli su mu da nije riječ ni o kakvim osobito uglednim građanima, već treba da ih potraži u salunima.

»Rudarski užitak« bio je pun prljavih, znojnih kopača kojima se upravo završila smjena. Poredali su se duž dugačkog šanka, gdje su četiri barmena jedva udovoljavali nji-

hovim narudžbama. Za desetak stolova sjedili su pijanci i kartaši koje su posluživale kričavo odjevene žene, pretjerano namirisane jeftinim parfemom.

Dobivši naručenu čašu viskija, Jim se povuče od šanka kako bi dao mjesto nestrpljivim kopačima iza sebe i nasloni se na zid. Kako da pronade ovdje ljude koje nije nikada vidio? Ima, doduše, u džepu popis njihovih imena, ali koga da pita o njima?

– Zdravo, srce. Tek si došao u grad? – obrati mu se ženski glas. Jim opazi da mu se objesila o ruku neka djevojka, mlada poput Lucy. – Ja sam Rosie. Hoćeš me počastiti pićem?

– Naravno, ako se uspijemo progurati do šanka – odgovori Jim, naslutivši da bi upravo ovakva djevojka mogla poznati ljude koje on traži. Zastenje u sebi uspoređujući je s Lucy, a kad je pomislio u kakvim će se prilikama naći Lucy ako pobijedi Jacobs, podišli su ga žmarci. Djevojka je Lucyna vršnjakinja, ali je već ogrubjela i doima se kudikamo starijom.

– Ne brini, srce, ja ću nam pribaviti piće. – Ona uzme od Jima srebrni dolar i pogleda ga, zatim se okrene prema šanku. – Mike! – vikne tako vrištavo da je nadjačala žamor. – Daj nam bocu. – Barmen odmah pruži bocu, a rudari joj je uslužno dodaju. – Budući da si pripremio cijeli dolar, zašto ne bismo uzeli cijelu bocu? – reče djevojka i potegne gutljaj.

– Već godinama nisam bio u Durangu – pokuša Jim zapodjenuti razgovor. – Grad se razvio.

– Dabome – složi se Rosie i privine uz njega. – Naišao si na neku bogatu žilu u planinama?

– Nisam. Imam skromno nalazište. – Svidam li ti se, srce?

– Naravno – odgovori Jim, znajući što slijedi.

– Ako imaš dva dolara, gazda će ti dopustiti da se popneš u moju sobu.

– Imam dva dolara, ali bih htio samo razgovarati. Možda mi možeš pomoći.

– Hajdemo, srce. – Djevojka ga povede prema uskom stepeništu. Hinila je da nije ni čula da on želi samo razgovarati. Kad su ušli u njezinu sobu, ona zatvori vrata i pažljivo ga pogleda. – Zaista želiš samo razgovarati, srce? Ako si spreman platiti, zašto ne bi uživao? – Posegne iza sebe kako bi otkopčala haljinu.

– Čekaj. – Jim podigne ruku, zatim potraži popis imena. – Došao sam ovamo poslovno. Htio bih unajmiti neke ljude, a ti bi mi mogla pomoći da ih pronađem.

Gledajući popis, Rosie bi s vremena na vrijeme stresla glavom. Kad je pročitala sva imena, tiho fićukne.

– Pripremaš neku grdnu borbu ako želiš unajmiti te ljude – promrmlja. – Kad bi na popisu bili još Cling Evans i Lance Williams, imao bi na okupu sve najopasnije momke iz ovog grada.

– Ja sam Clintov stric. Upravo on želi okupiti te ljude. Lance je već kod nas.

Djevojka zapanjeno zine i zagleda se u njega.

– Pa, što nisi odmah rekao, srce? Pola ljudi s tog popisa upravo je dolje! Pomoći ću ti da ih upoznaš.

– Izvrsno. Hajdemo.

– Čekaj. – Djevojka ga uhvati za rukav. – Gazda me vidio kako te vodim u sobu. Morat ću ti uzeti novac. Zar zaista ne želiš ono što si platio?

Lance i ja smo zaključili kako je vrijeme da zadamo udarac Jacobsu, bolan udarac.

Bila je ponoć. Pritajili smo se na uzvisini s koje se vidjela stara pilana što ju je Jacobs pretvorio u skla-

dište. U njoj je bila naša ukradena oprema.

– Dvojica su s prednje strane, dvojica sa stražnje – prošapće Lance. – Koliko ih je unutra?

– Vidjet ćemo – rekoh. – Što predlažeš?

– Napadnimo ih istodobno s obje strane, a onda ćemo vidjeti što je u sredini.

Počesmo se tiho spuštati. Zatim se razdvojismo i krenusmo svaki na svoju stranu.

Kad sam stigao do pilane, počeo sam se šuljati duž zida, znajući da će se, ako mi pod nogom zapucketa kakva grančica, borba golim rukama pretvoriti u okršaj vatrenim oružjem. U desnoj sam šaci držao kvrgavu hrastovu granu što sam je pokupio na obronku. Namjeravao sam tom toljagom uspavati stražare. Za tu mi je svrhu bila milija toljaga nego revolverski držak. Toljaga će izazvati samo jaku glavobolju, a revolverski bi držak mogao raskoliti glavu, ubiti.

Stigavši do ugla, ukočih se. U blizini je zapucketala pod nogama grančica, pa sam zaključio da je stražar tik iza ugla. Podigao sam toljagu i čekao. Čuo sam kako mi lupa srce. Ako je naslutio da sam tu i naglo se pojavi držeći u ruci revolver... Opet zapucketa grančica, još bliže, i tada se pojavi on. Odmah sam ga udario toljagom po potiljku. Ostao je na nogama još cijelu sekundu, te sam već pomislio da ga nisam udario dovoljno snažno. A onda su mu pokleknule noge i počeo se rušiti. Uhvatio sam ga ispod pazuhâ i odvukao iza ugla. Brzo sam ga svezao kratkim komadima užeta što sam ih upravo za takve prilike nosio za pojasom. Vrativši se do ugla, oprezno sam izvirio. Lance je sredio svog stražara. Mahnuvši mi, on šmugne iza svog ugla. Znao sam da se sada šulja duž zida prema suprotnoj strani zgrade. I ja

sam krenuo na suprotnu stranu, trudeći se da budem što tiši u mrklom mraku.

Kad sam se došuljao do drugog kraja dugačke građevine, zastao sam kraj ugla i osluhnuo gdje je stražar. Nisam čuo ništa. Bilo je tiho kao u grobu.

Osmjelijši se i hitro izvirivši iza ugla, nisam opazio ništa. Dovraga! Koliko god napinjao uši, nisam ništa mogao čuti. Iz pilane nije dopirao baš nikakav zvuk. Gdje li su ostali stražari? Na moje pitanje odgovori puška, zagrmjevši u šikari preda mnom. S drvenog zida iza mene poleti iverje i obaspe mi ruke i vrat.

Iznenaden takvim razvojem događaja, potrčah prema blijesku iz cijevi. Kad je strijelac ponovo opalio na mene, već sam se bacio u džbunje. Pužući što sam brže mogao, znao sam da sam spasio glavu samo zato što je kraj uzdužnog zida pilane vrlo mračno. Da me strijelac mogao samo malo bolje razabrati, svakako bi me bio pogodio.

Pucnjava s druge strane građevine oda mi da je Lance uletio u istu klopku u koju i ja. Stražari su se pritajili u šikari i odande promatrali pilanu. A mi smo očekivali suprotno; mislili smo da su kraj pilane i promatraju šikaru. Očito imamo posla s domišljatim tipovima.

Držeći uperenu pušku, polako sam se šuljao prema skrivenom strijelcu. Kad je ponovo bljesnula njegova puška, uzvratio sam hicem, gađajući nisko. Bacivši se na zemlju, čuo sam kako je jauknuo kad ga je pogodilo moje zrno. A onda je bijesno opsovao i, više bijesan nego ranjen, počeo divlje pucati, rešetajući šikaru mecima. Podigavši se malo, vidio sam plamičke što su mu sijevali iz cijevi, te sam ponovo okinuo. Ovaj put se pucnjava naglo prekinе kad ga je pogodilo moje ta-
ne.

Oprezno sam mu se približio, bojeći se opet kakve klopke, no bio je već mrtav. Tada sam pohitao u pomoć Lanceu.

Držeći se zaklona među drvećem, zaobišao sam pilanu. Više se nije ništa čulo. Pitao sam se kakav će me prizor očekati kad stignem do Lancea. Našavši se napokon ondje gdje sam očekivao da ću naći njega, nisam naišao ni na koga. Dovraga!

— Lance? — pozvao sam ga tiho.

Na moj poziv odgovori pucnjava. Bacio sam se na zemlju i priljubio uz nju kao da bih se htio ukopati u nju. Kad sam napokon podigao glavu, opazio sam plamičke na dva mjesta u šumarku. Gdje je Lance? Na kojem mjestu?

Nisam to mogao ocijeniti. Borba se završi kad je čovjek s desne strane, bliži meni, kriknuo i srušio se. Očito je bio teško ranjen. Šuljajući se od stabla do stabla, počeo sam mu se približavati, tko god on bio. A onda se ukočih.

Opazivši pred sobom sjenku što se šuljala od drveta do drveta, shvatio sam da se i onaj drugi približava ranjeniku. Dovraga, koji je od njih dvojice Lance?

— Lance? — doviknuh opet, sakrivši se iza stabla. Očekivao sam da će se u deblo zabiti kiša metaka, ali se to ovaj put ne dogodi. Napeto sam čekao, zatim sam odahnuo začuvši Lanceov tihi odgovor.

— Jesi li ranjen? — zapitah ga kad sam mu se pridružio.

— Nisam. A ti?

— Nisam. Ako ih ima unutra, više ih nećemo iznenaditi.

— Nećemo — složi se Lance. — Međutim, mislim da nema unutra nikoga. Inače bi već izjurili van i pomogli stražarima.

Pa ipak, vrlo oprezno smo se približili pilani i ušli u nju. Kad smo je pretražili cijelu i ustanovili da u njoj nema nikoga, začudili smo se.

— Postojala su samo četiri stra-

žara — promrmlja Lance. — Oni koje smo vidjeli danju. Dvojica su stajala sprijeda, dvojica straga, ali su se poslije razdvojili.

— Očito je Jacobs pogriješio što nije postavio više ljudi — rekoh.

U pilani je bila sva naša oprema, no mogli smo odvesti samo dvojica kola. Ostatak nismo htjeli ostaviti Jacobsu.

— Ta je oprema naša — rekoh. — Skupo će nas stajati ako je spalimo, ali još skuplje ako je ostavimo Jacobsu.

Kad smo izvezli iz pilane oboja kola i istjerali van rezervne konje, zapalili smo građevinu.

Žurno se udaljavajući cestom prema Silvertonu, vidjeli smo kako plameni jezici sežu tridesetak metara uvis. Lako sam mogao zamisliti kako će pobjesnjeti Jacobs kad ugleda tu vatru.

Već je svitalo kad smo napokon prešli preko prijevoja i skrenuli sa ceste prema skrovištu. Nastojali smo što bolje izbrisati tragove ondje gdje smo napustili cestu.

Golema su nam kola, teško natovarena, stvarala velike nevolje u tom bespuću. Svaki čas bismo naišli na kakvu prepreku, prolazili smo kroz guštaru, isprijecilo bi nam se kamenje, zaglavljivalo nam se u kotače korijenje i otpalo granje. Kretali smo se tako sporo da nam je trebao cijeli dan da bismo prešli pet kilometara do skrovišta. Sakrivši konje i kola u rov, otišli smo u kolibicu i iscrpljeno klonuli na ležajeve. Koliko god umorni, bili smo sretni. Jacobs je izgubio jednu rundu.

* * *

Gus Jacobs je jahao kroz noć što je brže mogao, bijesno šibajući jadnog konja i ne misleći na jame, niske grane i druge opasnosti što vrebaju u noći. Dvaput u tjedan dana guta mu plamen imovinu! Prijeko mu je potrebna ona oprema u pila-

ni. Sklopio je već ugovore s rudarima u okolici o njezinu iznajmljivanju.

Proklet bio onaj Ike! Zašto je dopustio Jimu Evansu da pobjegne? Ako se starac obrati rudarskom nadzorniku, moglo bi biti teškoća.

Kad je dojahao do pilane, upravo se urušio krov. Za jedan sat ostalo je od svega samo zgarište.

— Dakle, što veliš? — upita on Ikea, koji je stajao u blizini i promatrao ostatke pilane. — Prokleta budalo! Tupoglavče! — Izvan sebe od bijesa, derao se iz svega glasa i šcepao Ikea za košulju. — Kako si, dovraga, dopustio da se ovo dogodi? Rekao si mi da pilanu čuvaju najsposobniji ljudi. Što se dogodilo, Ike? — Razjareno vičući, istodobno ga je snažno drmao.

— Ali — šefe...

— Kod mene nemaš više što tražiti, Ike. Gotovo je. Otpušten si.

Otpušten? Ike nije mogao vjerovati ušima.

— Šefe, zaista sam imao ovdje najbolje ljude. Četvoricu. Nisam mogao naći bolje. Dvojica su poginula, a dvojica su svezana. Tko bi to očekivao? Ja sam vam potreban, šefe!

— Ti si mi potreban? Potreban si mi? Što ćeš mi, kujin sine? — Jacobs okrene Ikea i gurne ga prema zgarištu. — Pogledaj ovo. Evo, što je ostalo od svega! Tornjaj se odavde, Ike. Gubi mi se s očiju! — Gledajući za njim, pokušava se smiriti. Disao je kao trkaći konj. — Trebalo je da ustrijelim tu vucibatinu — promrmlja sebi u bradu. — Trebalo je da ga ustrijelim.

*

Sjedeći na stolici, Lucy Evans se nestrpljivo vrpaljila. Već drugi dan je bila tu, a nade da će se sastati s nadzornikom nisu bile nimalo veće negoli jučer ujutro kad je prvi put došla ovamo. U čekaonicu su ulazili

ljudi, pričekali bi nekoliko minuta, zatim bi ih djevojka za pisaćim stolom pozvala u nadzornikov ured, a ona nikako nije dolazila na red. Strepeći zbog onog što se događa u rudniku, bila je već na rubu očaja.

— Molim vas, gospodice Arnold — obrati se opet preklinjućim glasom tajnici — moram se sastati s nadzornikom. Vrlo je važno. Moj otac će izgubiti rudnik.

Gospodica Arnold je hladno pogleda.

— Svi dolaze ovamo zbog važnih poslova — odbrusi joj. — Niste se unaprijed najavili, a htjeli biste se odmah sastati s nadzornikom. Morat ćete pričekati. Otići ćete k njemu kad vam to ja dopustim. Ako ne budete sjeli i mirno čekali, morat ću vas otjerati odavde.

Ne znajući bi li vikala ili plakala, Lucy se vrati do stolice i ponovo sjede. Nije mogla shvatiti tajničino neprijateljsko držanje.

Kazaljke na velikoj zidnoj uri polako su se micale po brojčaniku i napokon su pokazale pet sati. Gospodica Arnold ustane i uzme torbicu.

— Radno je vrijeme završeno — reče ona hladno. — Morate ići.

— O, bože. — Lucy se činilo kao da ima u želucu ledenu grud. — Molim vas, zar neću moći danas razgovarati s nadzornikom Walpoleom?

— Gospodin Walpole je otišao iz ureda u dva sata. Vratit će se tek sutra ujutro. — Tajnica se okrutno osmjehne.

— Nisam vidjela kad je otišao.

— Ima zasebni izlaz.

— Zašto mi niste rekli da je otišao? Zašto ste me pustili da sjedim ovdje cijelo popodne iako on nije više u uredu? — Lucy se razljutila tako da bi je najradije bila čušnula.

— Morate sada ići. Ako ne možete biti pristojni, ne dolazite mi više sutra.

Boreći se sa suzama, Lucy ode iz ureda i vrati se u hotel. Kako će se, uopće, sastati s nadzornikom Walpoleom kad joj je ona grozna tajnica zakrčila put?

Jedan sat nakon toga ustanovi začuđeno da je, usprkos svim brigama, gladna. Kad je ušla u hotelsku blagovaonicu, razočara se vidjevši da su već svi stolovi zauzeti. Zar njoj ništa ne može poći lako za rukom? Stojeći na pragu, upravo se htjela okrenuti i otići kadli se digao neki sijed čovjek, koji je sjedio sâm za stolom, i prišao joj.

— Oprostite, gospodice — obratio joj se on i malo nakloni — opazio sam da vam treba stol. Ako vam ne smeta društvo starca poput mene, izvolite sjesti za moj stol. Nerado večeram sâm.

Lucy ga je promatrala nekoliko trenutaka, svjesna svoje gladi. Zašto ne bi sjela?

— Hvala vam — odvrati mu. — Vrlo ću rado sjesti za vaš stol ako vam ne smetam.

— Neobično mi je drago, uvjeravam vas. — On je uhvati za ruku i povede prema svom stolu. — Dopustite mi da vam se predstavim. Ja sam James Walpole i privremeno živim u ovom hotelu. Radim kao rudarski nadzornik u ovom okrugu.

— James Walpole! — Lucy se umalo onesvijestila kad je čula to ime. — Baš mi je drago što sam vas upoznala! Ja sam Lucy Evans iz Eureka i već dva dana nastojim doprijeti do vas. Otac i ja našli smo se u užasnim nevoljama.

— Lucy Evans? Ne sjećam se tog imena. Zar ste bili u mom uredu?

— Ona grozna djevojka nije vam ni rekla da čekam. — Lucy bijaše izvan sebe. — O, nisam to smjela reći, no čekala sam pred vašim uredom dva dana, a ona djevojka vam nije ni rekla da čekam.

— Strogo ću je ukoriti, vjerujte mi. Moj ured je otvoren svima. Zaci-

jelo su vas neke velike nevolje natjerale da tako dugo čekate. Kažite mi o čemu je riječ.

Ne oklijevajući nimalo, Lucy se raspriča za večerom i pokaže mu ispravu o parceli baš kad je na stol stigao kolač.

— Lucy, već neko vrijeme stižu svakakve glasine o zlatnim nalazištima na Crvenoj planini, pa sam se zabrinuo — reče Walpole. — Dosa-da nismo imali nikakvih pravih dokaza. Međutim, sada je preda mnom opipljiv dokaz da je posrijedi krivično djelo. Poći ću s vama u Eureka. Možemo krenuti u svitanje, ako se slažete.

— I ne slutite koliko su me razveselile vaše riječi — reče tiho Lucy i odahne. Zaista joj se osmjehnula sreća što ga je ovako iznenada sre-la. Prvi put poslije nekoliko mjeseci ponada se da će se sve završiti dobro.

X

Lance i ja smo upravo pijuckali kavu poslije doručka kad je u dvorište ujahao netko. Smjesta sam zgrabio pušku i prišao vratima. Budući da se Lucy i Jim nisu još mogli vratiti, očekivao sam nevolje. Odškrinuvši vrata samo dva-tri centimetra, pogledao sam van i zapanjeno ispustio pušku. Nepuna tri metra od mene sjahala je s konja Julie!

— Kakvo iznenađenje, Julie! — uzviknuh izletjevši van i uhvativši uzde kako bih privezao konja. — Kako si nas, zaboga, pronašla? Mislili smo da nitko ne zna za ovo skrovište.

— Jim je, kad je prije nekog vremena htio unajmiti opremu od Jacobsa, natuknuo kako je nekoć kopao u granitnim stijenama. Pomislila sam da bi se on mogao skloniti ovdje, pa sam pogledala veliku kartu i ustanovila da u okolici ima granita samo ovdje. Pokušala sam sreću i zaputila se amo. Morala sam te vidjeti, Clinte.

– I meni je vrlo drago što te vidim, Julie – odvratih. Uhvativši je za ruku, odveo sam je u kolibu i natočio joj vruće crne kave.

– Što te dovelo ovamo? – zapita veselo Lance. – Nisi, valjda, došla zbog ovog propalice kraj kojeg sjediš?

– Jesam – odgovori Julie podjednako veselo i stisne mi ruku. – Moram vam ispričati, momci, što ste preksinoć učinili Jacobsu.

– Znamo. Uzeli smo najbolji dio svoje opreme i ostatak spalili – rekoh.

– Postigli ste mnogo više. Onemogućili ste ga da ubuduće iznajmljuje opremu – napomene Julie, ozarena lica. Očito joj nije bilo žao što smo joj naudili poslodavcu. – Jacobs je već sklopio ugovore o iznajmljivanju opreme što ju je ukrao vama.

– Pa, ima veliko skladište opreme u gradu – natuknuh.

– Ta je oprema već tako stara da su je rudari vratili jer se ne mogu služiti njome. Nabavio ju je iz druge ruke.

– Da, i meni se, kad sam je vidio, činilo da je u lošem stanju. Zar Jacobs nema nikakvu novu opremu? – zapitah.

– Kad je vas pokrao, otkazao je veliku pošiljku iz Denvera. Potpuno se pouzdao u vašu opremu. Vjerovao je da će pomoću nje zgrnuti velike pare.

– Zacijelo se grdno razbjesnio – reče Lance i široko se nasmiješi.

– O, da, razbjesnio se tako da je otpustio Ikea.

– Drago mi je što to čujem – izusti Lance – zaista mi je drago, ali ću mu se, ipak, osvetiti zbog onog što je učinio.

Ostavivši ga u kolibi, otpratio sam Julie do konja. Još sam se, kad god bih bio s njom, osjećao čudno. Još nikada nisam vidio tako lijepu djevojku. Poljubila me jedanput. Je

li moguće da me voli? Razmišljao sam o tom pitanju cijelo vrijeme otkad me cmoknula kroz prozor. Zanimalo me na čemu sam.

Kad sam joj pružio uzde, stajala je kraj mene i gledala me. Očito je čekala da kažem nešto. Međutim, potpuno me zbunila, pa sam uzalud pokušavao smisliti nešto.

– Julie – prozbiorih napokon – ti i ne slutiš kako sam se obradovao kad sam te jutros gledao. Nije mi drago što se vraćaš u Eureku sama.

– Ne smeta mi to nimalo. – Stajala je blizu mene, preblizu za moje uzdrmane živce. Srce mi je udaralo tako kao da gledam uperenu revolversku cijev. – Strahujem za tebe. Jacobs je izvan sebe od bijesa. Više neće prezati ni od čega. Čuvaj ga se. Izbjegavaj ga, molim te.

– Bit ću oprezan – promrmljao sam. Njene su me krupne oči gledale tako da sam se topio od miline.

– Obećavaš mi da se više nećeš izvrgavati opasnostima?

Umalo sam joj to obećao, a onda sam se sjetio da Jacobs namjerava opljačkati »Nezavisnost«.

– Neću se izvrgavati nikakvim suvišnim opasnostima, dušo. – Tek kad sam to izrekao, shvatio sam kakvu sam riječ upotrijebio. Čekao sam i bojao se njezine reakcije.

– Dušo! O, Clinte, zar zaista misliš tako kao što govoriš? – Julie me pogleda u lice. Razabrao sam da je usplahirena kao i ja.

– Bio bih vrlo sretan kad bi ti bila moja djevojka – odgovorih zaspurena lica, ne znajući što će ona kazati na to.

– Pa, Clinte, ja jesam tvoja djevojka.

– Žao mi je što vas ometam – progovori iza nas glas tako da sam se trznuo. Zaboravio sam da Julie i ja nismo sami na svijetu. – Ako se Julie ne vrati u grad, netko će zapaziti da je nema, pa će biti neprilika.

Premda je Lance imao pravo, za-

želio sam da bude stotinu kilometara od nas i ostavi nas nasamo.

– Ha, ha – nasmije mi se Lance kad sam se vratio u kolibu. – Zagrizao si, druškane. Uskoro ćeš imati troje djece i otplaćivati kakvu kućicu.

– Ha, ha, i tebi se isto piše – odvratih mu. – Koliko vidim, ti i Lucy bit ćete mi susjedi.

Lance me prijateljski pljesne po leđima, a onda iziđosmo i osedlasmo konje. Namjeravali smo odjahati do rudnika i vidjeti što se zbiva. U bisagama smo imali dinamitne štapiće. Ustanovimo li da Jacobs kani odvesti rudu, razorit ćemo eksplozivom svoj vlastiti rudnik.

Kad smo se približili rudniku, usporili smo konje i položili puške preko jabuke sedla. Vjerojatno Jacobs ne misli da ćemo se usuditi dojahati u blizinu rudnika, ali je, s druge strane, možda postavio stražare. Oprez nije nikada naodmet. Otprilike jedan kilometar od grebena, sjahali smo i privezali konje. Odavde ćemo produžiti pješice.

Penjući se dvadesetak minuta, stigli smo do grebena odakle se vidio rudnik. Odmah nam je upala u oči promjena. Hrpa jalovine se povećala i na njoj se vidio svjež šljunak. Od okna do jalovine vodile su sjajne tračnice. Dok smo gledali, pojavi se na ulazu u okno jedan rudar; vodio je mazgu koja je vukla vagonet pun rude. Odmah se približe velika kola što ih je vuklo čak šest teretnih konja. Ljudi počnu pretovarivati rudu s vagoneta u kola.

Mahnuvši Lanceu, povukao sam se dok nisam potpuno nestao s vidika, zatim sam se uspravio i vratio prema konjima. Lance me pratio u stopu.

– Vrijeme je da ih zaustavimo – reče mi on.

– Ne smijemo dopustiti da kola prevezu teret. – Već sam izvlačio iz

bisaga dinamitne štapiće. Lance je činio isto.

Nismo skovali nikakav poseban plan. Jedan od nas dvojice otvorit će vatru, a drugi će baciti zapaljene štapiće na kola. Nastojat ćemo stvoriti što veću zbrku. Svi koji rade dolje znaju da je Jacobs oteo rudnik i da se može očekivati borba. Ako su spremni raditi u takvu rudniku, onda treba da snose posljedice.

Pronašavši dobar zaklon na grebenu, stavili smo pred sebe štapiće i pripremili se. Budući da je uvijek mogao baciti kamen dalje nego ja, Lance zapali cigaru kako bi mogao njome pripaliti fitilje, a ja sam upeorio vinčesterku.

– Jesi li spreman?

– Jesam.

Kroz zrak poleti prvi dinamitni štapić i, padnuvši oko pet metara od ulaza u rudnik, za nekoliko sekundi eksplodira.

Na čistini ispod nas nastane pakao. Smjesta zaboravivši posao, ljudi preplašeno pohitaše u zaklon. Jacobs je imao dolje i plaćenike kojima je jedini zadatak bio da se bore, te su i oni potrčali u zaklon, ali su potom podigli puške i potražili metu.

Lance zapali drugi fitilj i baci štapić. Nije mi bilo jasno što hoće; nije gađao kola s rudom. Vjerojatno ima neki drugi cilj, pomislio sam kad sam opalio na jednog od strijelaca dolje.

Sljedeći je štapić bacio točno nad ulaz u rudnik. Zakotrljalo se niz padinu veliko kamnje i palo na tračnice što su vodile iz okna. Ulaz u rudnik bio je sada djelomice zakrčen. Iz okna su se verali van kopači, želeći pobjeći dok još mogu. Shvatio sam što hoće Lance.

Dajući kopačima vremena da pobjegnu iz rova koji će se pretvoriti u pravu klopku, Lance baci još jedan štapić. Ovaj put padne eksploziv baš na kola. Dinamit ih raznese.

– Nastavi bacati štapice – nagovarao sam Lancea. Dosada sam ispalio samo jedan hitac, i činilo se da više neću ni morati pucati. Dolje su se leljali dim i prašina tako da Jacobsovi ljudi nisu, po svoj prilici, mogli ništa vidjeti.

Lance baci još tri štapice. Upravo smo gledali kako se hrpa kamenja ruši pred ulaz u okno i zatrpava ga kadli se od stijene preda mnom odbio metak i bacio mi krhotine u lice. Hitro se okrenuvši, spazio sam nekog čovjeka kako se vere po stijenju, izvan dimne zavjese. Naciljavši u njega, opalio sam i vidio kako baca pušku u zrak, hvata se za prsa i pada natrag u dim i prašinu.

Budući da nam je ponestalo dinamita, okrenusmo se i potrčismo prema konjima. Rado bismo bili ostali i, kad se razide dim, pogledali kakvu smo štetu izazvali, no znali smo da bi se tada zaputili prema nama protivnici, brojčano nam nadmoćni.

Vrativši se u skrovište, otkrili smo da Jim i Lucy nisu još došli. Dođuše, nismo ih još ni mogli očekivati.

XI

Navečer nisam mogao izdržati u kolibi, pa sam opet odjahao u grad i posjetio Julie. Kod nje sam doznao da nismo Jacobsu naštetili onako kako smo se nadali.

Kad sam se vratio u skrovište, privezao sam konja i zlovoljno ušao kako bih Lanceu priopćio lošu vijest. Tek što sam progovorio, opazih da je on nakrivio glavu kao da osluškuje nešto. Mahnuo mi je i ušutkao me. Tada sam i ja napeo uši. Začuh konje. Najmanje tri ili četiri. Približavali su se.

Hitro zgrabivši pušku, potrčao sam u zaklon među drveće na južnom rubu doline. Također uzevši pušku, Lance je otišao na sjevernu stranu. Zavukavši se u najdublju

sjenu, čekao sam i slušao topot dok su konji kaskali niz obronak ravno prema kolibi.

Uskoro se na maloj čistini pred kolibom pojavi sedam jahača.

– Haj, ima li koga? To sam ja: Jim. Doveo sam sa sobom ljude.

– Gdje si tako dugo, dovraga? – odahnuo sam vidjevši da se stric vratio živ i zdrav tako da sam ga morao malo zadirkivati. – Pomislili smo već da si nas potpuno zaboravio i preselio se u veliki grad.

– Nema me dugo, je li? Nema me dugo? – Jim se tako uzrujao da je počeo zamuckivati. – Žurio sam se ovamo tako da mi je konj umalo lipsao, a ti kažeš, ti kažeš... Hej, momci, zar vi to mene vučete za nos? – Vidjevši da se cerekamo, prestao se ljutiti. – Vjerojatno poznajete sve ove ljude – reče i pokaže na jahače iza sebe.

– Dabome. Čini mi se da si doveo sve grubijane iz Duranga. Tko će sada stvarati ondje nered subotom navečer?

Lance i ja veselo pozdravimo šest starih prijatelja, sretni što ih je Jim uspio pronaći. Sada se možemo ravnopravno boriti s Jacobsom.

– Je li se Lucy vratila? – zapita Jim. – Hm, bogamu – promrmlja kad je čuo naš odgovor.

Kad smo se svi okupili u kolibi, pijući vruću kavu, odlučio sam ispričati žalosnu vijest što sam je doznao u Eureka.

– Jime – počeh – Lance i ja smo posjetili rudnik. Jacobs je već počeo utovarivati rudu. Vjerojatno je isisao vodu. Odlučili smo mu pomrsiti račune, pa smo bacili dinamit.

– Bacili ste dinamit na njih? – Jim se držao tako kao da ne vjeruje ušima, a onda se nakesi od uha do uha. – Eh, šteta što to nisam vidio!

– Da, gadno smo im zasolili. Sudeći prema dimu i prašini, pomislili smo da smo srušili pola planine. No

nismo bili takve sreće. Posjetio sam Julie, pa mi je ispričala da je Jacobs uklonio već najveći dio kamenja iz otvora okna. Sutra će popraviti tračnice i toranj za izvlačenje rude. Prekosutra će već vaditi zlato.

– A mi ćemo mu opet zatrpati rudnik! – Jimu se, očito, svidalo bacanje dinamita na Jacobsa.

– Julie veli da je sada postavio stražare na greben.

– Više se nećeš boriti sâm, Clinte. Pogledaj oko sebe, momče! Zar misliš da Jacobs može zadržati greben ako ga mi budemo htjeli zauzeti? – Jim mi se zagleda u oči, čekajući odgovor.

Prelazeći pogledom po skupini, znao sam da stric ima pravo. Jacobs i ne sluti što mu se priprema. Uz Lancea i mene, Jim ima sada još šestoricu ljudi. Riječ je o ljudima koji su se pročuli od Rio Grandea do Montane. Među njima su čuveni borci poput Reda Larsona, Petea Buella i Harrya Powersa, koji vrlo vješto rukuje nožem.

– Imaš pravo, Jime – složih se. – Jacobs se, po svoj prilici, nije još nikada suočio s takvim protivnicima. Navikao je otimati zemlju nemoćnim rudarima i ljudima koji se moraju brinuti o obitelji. Međutim, još ih ima mnogo više nego nas. Trojica na jednog.

– Takva mi borba baš odgovara – progovori Red Laerson. Govorio je prilično rijetko, ali kad bi se oglasio, ljudi su ga pažljivo slušali. – Kad nam je Jim ispričao u kakvu ste škripcu ti i Lance, odmah smo se zainteresirali, nije li tako, momci? Ostali odmah kimnu.

– Zbog toga smo požurili ovamo, Clinte – doda Pete Buell.

– Drago mi je što ste došli – rekoh, motajući cigaretu. – Znam da vam je Jim obećao dobru borbu, inače ne biste pošli s njim. Jamčim vam da će borba biti žestoka. Ja-

cobs ima cijelu vojsku. Tek toliko da znate.

– Do vraga, bio sam nekoć u vojsci. Nije bilo strašno.

– Ma to nije ništa. Meni je jedanput, osamdeset četvrte u Nogalesu, bila za petama cijela vojska.

– Čekajte malo, momci. Ostavimo prošlost! – umiješa se Lance. – Što ćemo učiniti s Jacobsom?

Počeli smo se dogovarati.

*

Rumena sunčeva kugla tonula je već iza planina kad smo se opet zaputili prema rudniku „Nezavisnost“. Jahali smo u skupini i razgovarali o skoroj borbi dok se nismo rudniku približili na tri kilometra. Zaustavivši konje, posljednji smo put pregledali oružje, zatim smo Lance i ja krenuli na čelu kako bismo potražili Jacobsove stražare. Znali smo već da ih je postavio na grebenu, no možda ih ima i s ove strane grebena.

Približivši se rudniku na kilometar i pol, još nismo opazili nikoga. Ponovo se zaustavivši, privezali smo konje i produžili pješice. Lance se približavao sa sjeveroistoka, a ja sa sjeverozapada.

Šuljajući se kroz guste šumarke i grmlje, tražio sam na tlu svježe tragove konjâ ili ljudi. U šikari sam gledao ima li gdje god slomljenih grana ili komadića poderane tkanine na trnovitim grancicama. Takvi bi mi znakovi odali da je netko prošao tuda. Ako ovdje postoji kakav stražar, treba ga ušutkati. Htjeli smo se došuljati na greben iznad rudnika tako da nas Jacobs ne osjeti. Kad sam se našao trista metara od podnožja strmine, otkrio sam ono što sam tražio. Na zemlji sam ugledao otiske kopita, stare samo nekoliko sati.

Ne odvajajući pogled od stijena i drveća gdje bi se mogao sakriti strijelac s puškom, krenuo sam da-

lje. Sada sam išao sporije, pogurivši se i skrivajući koliko god sam mogao. Takvi su trenuci najteži sve dok se ne zna gdje je protivnik, dok se strepi hoće li već u sljedećem trenu povući okidač i ispaliti smrtonosni hitac.

Trag je vodio do stijenja i tu se gubio. Zastadoh kao ukopan. Polako i tiho sam napeo vinčesterku, zatim sam se odšuljao do druge strane stijenja. Ugledah konja. Negdje je u blizini i čovjek.

Konj je bio dobro skriven i mogao ga je pronaći samo netko tko bi ga tražio. Jacobsov je čovjek negdje gore, među stijenama, i promatra okolicu.

Polako sam se počeo verati očekujući svaki čas pucanj. Gdje li je, davo ga odnio? Držeći u jednoj ruci pušku, hvatao sam se drugom za kamenje i verao. Iznenada se ukočih. Ugledao sam neuredna čovjeka u prljavoj modroj košulji, s masnim sivim šeširom na glavi i vinčesterkom u rukama. Sjedio je na povećem kamenu, samo pet metara iznad mene. Nije moglo biti nikakve sumnje da je riječ o protivniku kojeg tražim.

Spustivši pušku, počeo sam se verati iza njega, pazeći gdje stavljam nogu. Otkotrlja li se ispod mene kakav kamen, on će se okrenuti i ustrijeliti me prije nego što budem mogao bilo što poduzeti.

Verući se cijelu vječnost, napokon se nadoh iza njega, na kamenoj gromadi oko metar i pol iznad njega. Sjedio je na rubu litice i sa svog mjesta imao dobar pregled. Sva sreća što sam mu se približio pješice!

Pogurivši se, pripremih se za skok. Doskočio sam iza njega, šćepao ga za rame, okrenuo ga i snažno ga pogodio desnicom u iznenađeno lice. Pao je na leđa i hitro se digao. Sada sam se našao između njega i ruba litice. Pognuo je glavu i

zaletio se u mene. Htio me baciti u provaliju. Kad se približio, munjevito sam odskočio ustranu. Kad je projurio mimo mene, shvatio sam da će, vjerojatno, on odletjeti preko ruba litice, pa sam se okrenuo i hitro posegnuo za njim. Uhvativši ga za rukav košulje, usporio sam ga za djelić sekunde, ali se tada podere tkanina i on, prestrašeno kriknuvši, odleti u provaliju, duboku tridesetak metara.

Prišavši rubu litice i pogledavši dolje, vidio sam da mu se više ne može pomoći.

Vratih se po pušku i nastavih penjati prema grebenu. Namieravao sam samo svezati tog čovjeka. Stresoš glavom misleći na njegovu groznu smrt. Doduše, on je meni namijenio takvu sudbinu. Da ga nisam zaskočio, bio bi nas napao iz zasjede kad bismo se približili. Više neće ni na koga pucati iz zasjede. Otjerao sam ga iz glave i usredotočio se na zadatak.

Verući se polako i oprezno, neprestano sam tražio pogledom Jacobsove ostale stražare na grebenu. Napokon sam, kad sam se našao stotinjak metara od vrha strmine, ugledao na čistini čovjeka koji je sjedio i držao pušku preko koljena. Stotinjak metara sjeverozapadno koraćao je amo-tamo drugi strijelac i neprestano pogledavao na sjever, gdje će se uskoro pojaviti Jim s ostalim momcima.

Za pola sata pridruži mi se Lance. Naletio je na stražara kao i ja. Kako ćemo, dovraga, ukloniti one s grebena? Naravno, lako bismo ih mogli pogoditi mecima, ali nismo još htjeli odati Jacobsu da smo tu. Doduše, ne bude li druge, zapucat ćemo. Svakako moramo zauzeti greben i zadržati ga.

Naposljetku smo zaključili kako je najpametnije da se Lance vrati k Jimu i obavijesti ga o stanju. Neka se prišuljaju pješice.

Već se potpuno smračilo kad su se svi okupili stotinjak metara od grebena. Čekali smo povoljnu priliku da pod okriljem tame napadnemo Jacobsove stražare.

Već se približila ponoć kad se Red Larson, iznenada, poskliznuo u mraku, te mu se ispod noge otkotrljao kamenčić. Stražar iznad nas odmah skoči na noge i, držeći upevenu pušku, počne se šuljati prema nama. Proklinjući Redovu zlu sreću, podigao sam vinčesterku i potom je opet spustio. Stvorio bih preveliku buku. Uzevši uže sa sedla, na koje sam se naslanjao dok su konji pasli dolje, pripremih ga za bacanje. Kad bi se, barem, stražar dovoljno približio drveću! Stajao sam iza debelog stabla na rubu šumarka.

Jacobsov se stražar vrlo oprezno približavao, sumnjičavo pogledavajući baš onu sjenu u kojoj sam se skrivao. Deset metara. Sedam. Našao se već na pet metara od mog stabla i buljio u mrak, upravo prema meni. Zaustavio sam dah. A onda se okrenuo i počeo vraćati uz strminu.

Koraknuo sam iz zaklona i zavitlao laso. Našavši se nad njegovom glavom, omča se spusti i obuhvati mu ramena. U istom sam času trgnuo snažno konopac. Izgubio je tlo pod nogama i pao na leđa. Udarivši potiljkom o kamenje, onesvijestio se i više se nije micao. Red i ja mu, dok nas je Lance štitio, brzo pritrčasmo, povukosmo ga među drveće i svezasmo. Kad sam se ponovo okrenuo prema grebenu, opazio sam da je Lance zauzeo već njegov položaj. Učinio je to dok još nisu opazili da se zbiva nešto sumnjivo.

Za pola sata uklonio je Lance drugog stražara. Kad mu je taj stražar doviknuo i zatražio vatre, Lance je navukao šešir na čelo i prišao mu. U trenutku kad se nagnuo prema šibici, plaćenik je osjetio revolversku cijev na rebrima. Sada je greben bio u našim rukama. Red i

Harry su se brzo popeli na njega, a Lance i ja smo se vratili tamo gdje se Jim ulogorio s momcima te smo počeli kovati nove planove.

Kad se Jim napokon složio s Lanceovom i mojom zamisli, digoh se i prekinuh raspravu.

– Dakle, dogovorili smo se – rekoh. – Ti ostani ovdje s momcima i nadziri rudnik, a Lance i ja ćemo otići u grad. Ne bude li nikakvih nepredviđenih neprilika, vratit ćemo se do svitanja.

– Čini mi se da ludo stavljate glavu na kocku, ali znam da vas ne mogu odvratiti od nauma. Budite oprezni! – Kad bi i ti mogao poći s nama u grad, Jime, onda bi smatrao zamisao izvrsnom – pecne Lance mog strica i namigne mi.

Metnuvši sedlo na sivca, pritegnuo sam kolan i uzjahao. Lance i ja smo odlučili zadati još jedan udarac Jacobsu.

Jašući opet kroz mrak u Eureka, pitao sam se hoću li ikada moći danju ujahati u taj grad i posjetiti svoju djevojku kao normalan čovjek. Kad smo se približili njezinoj kući, ostavio sam Lancea iza staje i prišuljao se prozoru. Nije mi bilo drago što uplicemo Julie u svoj plan, no nismo ga nikako drukčije mogli ostvariti. Uostalom, ona je tvrdila da to želi učiniti.

– Stigli smo. Obuci se. Požuri – rekoh joj tiho. Kad je izašla kroz stražnja vrata, odjevena i spremna, zapitah je: – Hoćeš li to moći učiniti?

– Hoću, dabome. Netko mora zaustaviti tog čovjeka. – Glas joj je podrhtavao, ali je zvučao odlučno. Ukrast ćemo iz Jacobsova ureda sve spise koji ga mogu optužiti, spise koji pokazuju da je, varajući rudare, sagradio svoje malo carstvo. Pripremit ćemo te dokaze za slučaj ako Lucy uspije nagovoriti rudarskog nadzornika da dođe ovamo i ispita stanje.

Ostavivši konje iza njezine kuće,

krenusmo sve troje prema uredu. Lance uspije otpiračem otključati lokot na stražnjim vratima, pa smo se ušuljali u pusto dvorište, gdje se na blijedoj mjesecini vidjela rudarska oprema, već zastarjela i neupotrebljiva.

– Negdje je čuvar – prošapće Julie.

Zastali smo kao ukopani i nekoliko minuta osluškivali, no nigdje nismo čuli čuvarove korake. Napokon smo krenuli dalje i došuljali se do stražnjih uredskih vrata. Lance opet upotrijebi otpirač.

Koraknuo sam prvi u ured. Unutra je gorjela prigušena petrolejka. Na Jacobsovoj je stolici sjedio netko. Zastao sam i grozničavo razmišljao. Ako je to Jacobs, što ćemo s njim? Približivši mu se sleđa, opazih da nije riječ o Jacobsu, nego o noćnom čuvaru. Čvrsto je spavao na gazdinoj stolici.

Spava na poslu. Zaslužio je ovo, pomislih i podigoh kolt. Udario sam ga po zatiljku što sam blaže mogao. Nisam mu htio razbiti glavu, već ga samo uspavati.

– Zrak je čist. Udite – prošaptao sam.

Julie i Lance se ušuljaju u prostoriju. Ona odmah pride ormaru s Jacobsovim spisima. Uzeo sam petrolejku i pošao za njom, malo pojačavši svjetlo kako bi mogla čitati. Lance je stajao kraj prozora i strazario gledajući ulicu.

Julie je vadila papir po papir; očito se vrlo dobro snalazila u tim spisima.

– Ugasi petrolejku! – dovikne mi tiho Lance. Odmah sam ga poslušao i povukao Julie u mrak iza ormarića. U istom su se času začuli koraci po drvenom nogostupu. Lance se priljubio uz prednji zid, držeći u ruci revolver.

Tada se pred prozorom pojavi fenjer i zaviri unutra lice, nastojeći razabrati u polumraku pojedinosti.

Na ormariću je nekoliko ladica ostalo otvoreno, pa sam se mogao samo nadati da ih neće jasno razaznati. Mutno sam razabrao na košulji iza fenjera značku šerifova pomoćnika. Zureći unutra oko pola minute, on se povuče i, mašući fenjerom, produži prema susjednoj građevini.

– Uh, bilo je gusto! Uzmimo što nam treba i bježimo odavde – prišapnuo sam Julie. Žurno se vratila spisima.

– Evo, imam sve što nam treba – izusti ona tiho za dvije-tri minute i, završivši pregledavanje donje ladice, uspravi se.

– Izvrsno. Stani kraj vrata i stražari – rekoh joj, zatim se okrenuh prema Lanceu. Sada ćemo mi obaviti svoje.

Metodično smo počeli po uredu prikrivati pravi razlog provale, htjeli smo Jacobsa navesti na krivi krag. Istresli smo na pod sve spise i zatim porazbijali namještaj. Bude li sreće, Jacobs će pomisliti da je ovdje mahnitao neki bijesan rudar i neće ni otkriti da su mu nestali neki spisi.

Upravo smo dovršili posao kad nam je Julie, stojeći kraj vrata, usplahireno doviknula. Požurivši kroz prostoriju, stigao sam do vrata baš kad su se širom otvorila i pred mnom se pojavio šerifov pomoćnik. Zacijelo je čuo buku i vratio se kako bi provjerio što se zbiva, ali nije, zapravo, očekivao nikoga unutra. Zapanjivši se, za trenutak je stajao kao okamenjen.

Iskoristio sam njegovu zbunjenost i snažno ga pogodio desnicom u trbuh tako da se skvrčio. Zatim sam ga udario koltom po potiljku, pa se stropoštao na pod. Ujutro će ga paklenski boljeti glava, ali će preživjeti. Nadao sam se da me nije vidio tako dobro da bi me mogao poslije prepoznati ili opisati Jacobsu.

Ostavivši ga ondje gdje je pao na pod, izidosmo u noć. Šuljajući se kroz uličice, vratili smo se do Julie-ene kuće. Julie je zadržala spise, a Lance i ja smo požurili iz grada dok se još nije probudio šerifov pomoćnik i krenuo u potjeru za nama.

XII

Stojeći usred nereda u svom uredu, Gus Jacobs je stiskao šake i škrgutao zubima. Jedva je svladavao bijes. Uz sve nevolje što ih ima s glupim Evansom, sada mu je još netko upao u ured i porazbijao sve.

Tko li je to učinio? Možda neki od onih tupoglavih rudara što ih je otjerao s njegovih unosnih parcela. Budale! Što su drugo mogli očekivati kad nemaju pojma o poslovima? Ubuduće će ovdje biti više čuvara.

— Jesi li prepoznao čovjeka koji te udario? — zapita gnjevno Jacobs šerifova pomoćnika, Toma Wilsona, kojem je doktor Siker upravo previjao glavu.

— Bilo je mračno, a sve se zbilo vrlo brzo — odgovori Tom Wilson, donekle ošamućeno. — Čini mi se da je visok.

— Čini ti se da je visok? To je sve? — izdere se na njega Jacobs. — Stajao je pred tobom i udario te, a ti ne znaš o njemu ništa osim što ti se čini da je visok? — Okrene se i bijesno odbaci nogom ostatke razbijene stolice. — A što ti znaš? — obrati se noćnom čuvaru, jednom starcu, napola bogalju, koji je ostavio zdravlje u rudnicima. — Što si ti vidio? Jesi li ga uopće vidio ili si spavao?

— Prišuljao mi se sleđa — promućao starac. — Nisam se mogao obraniti. Nikako.

— Vjerojatno si spavao. Gubi se odavde, stara budalo i ne vraćaj se.

— Nemojte, molim vas, gospodine Jacobse. Nemojte me otpustiti. Neću nigdje drugdje naći posao. Umrijet ću od gladi. Ubuduće ću raditi

marljivije, časna riječ, no nemojte me otjerati odavde, molim vas.

— Dobio si priliku ali si je prokockao. Gubi se. — Jacobs ga ščepa za ovratnik i gurne prema vratima. Izguravši ga van, udari ga nogom u stražnjicu tako da je starac odletio preko nogostupa i pao licem u blato. Prokrvario mu je nos. — Slušaj! — izdere se Jacobs opet na šerifova pomoćnika. — Kada dode ona moja tajnica, ona Julie, kaži joj neka počisti ured.

Zalupivši za sobom uredska vrata, zaputi se prema konjušnici i uskoro odjaše prema rudniku »Nezavisnost«. Kad je dojahao na čistinu pred rudničkim oknom, upravo je svanulo. Ugleda novog predradnika kako mu hita u susret. Vidjelo se da je uzbuđen, vikao je i mahao rukama dok se približavao. Koji se vrug sada dogodio?

— Na grebenu. Gore, na grebenu — vikao je predradnik. Pogledavši prema grebenu, Jacobs opazi ondje šestoricu ljudi. Ocrtavali su se nasuprot nebu, stojeći tako da su se mogli razabrati odozdo. Svi su držali puške. Značenje je bilo sasvim jasno. Tko su oni, dovraga? Evans nema toliko ljudi.

Ulazeći u kolibu koja mu je sada služila kao ured, Jacobs je mrmljao kletve. Zašto je onaj prokleti Evans drukčiji od ostalih? Dosada nije, kad je otimao druge radnike, imao takvih nevolja. Što umišlja sebi Evans? Zar mu nije jasno da je poražen? Zgnječit će ga kao mrava. Udari šakom po Jimovu kuhinjskom stolu.

Začuvši korake na verandi, digne pogled i ugleda novog predradnika, Dadea Bessela, kojim je zamijenio Ikea Halla.

— Onda? Što se dogodilo? Kad sam sinoć odlazio odavde, sve je bilo u redu. A jutros su na grebenu osvanuli nekakvi ljudi. Što se zbilo, dovraga?

– Ne znam, šefe. Postavio sam dvojicu kilometar i pol odavde i dvojicu na greben. Odozdo smo lijepo mogli vidjeti dvojicu na grebenu i zapazili smo da su ondje cijelu noć. Jutros u tri sata poslali smo im zamjenu. Novi su se stražari popeli na greben, ali nitko nije sišao. U svitanje smo ugledali gore one strijelce.

Gnjevno stisnuvši usne, Jacobs pride prozoru i zagleda se u greben, a onda se vrati k Dadeu.

– Razmišljam što ćemo poduzeti – reče.

Stojeći na grebenu, gledali smo Jimov rudnik. Budući da je bio smješten u maloj dolini, otvorenoj samo s jedne strane, Jacobs nije nikako mogao iz njega odvesti rudu. Dokle god smo mi na grebenu, nemoćan je.

Prvi put smo u malo boljem položaju nego on. Rudnik je u njegovim rukama, ali kakva mu korist od njega dok smo mi na grebenu? On ne može zauzeti greben, a mi rudnik.

Podijelivši ljudima dinamične štapiće kako bi ih mogli baciti na kola s rudom ako se ona pokušaju probiti iz doline, prišao sam Jimu i Lanceu koji su se smjestili na najvišem dijelu grebena. U kutiji pod rukom imao sam još desetak štapića.

– Je li došao Jacobs? – zapita Lance.

– Da, došao je. Nije se doimao baš sretno. – Jim se naceri od uha do uha. – Usput govoreći, što je s onim podlacem Ikeom?

– Julie veli da ga je otpustio – odgovorih. – Čim smo uzeli dio svoje opreme i spalio mu skladište.

– Gledajte! – uzvikne Jim i pokaže prema kolibi. – Što li sada namjeravaju?

Na maloj verandi kolibe pojavio se Jacobs i izvikivao naredbe kao kapetan na brodskom zapovjedničkom mostu. Ljudi su trčali amo-ta-

mo preko čistine i uskoro dovukli do tračnica velika kola za prijevoz rude. Zar se Jacobs ne sjeća kako smo mu prošli put digli kola u zrak? Što hoće?

Uto ljudi nestadoše s vidika. Otrčali su po puške, prode mi kroz glavu.

– U zaklon! Svi na zemlju! – viknuo sam iz svega glasa. Povukoh Jimu iza stijene i gurnuh Lancea baš kad je fjučnula prema nama kiša pušćanih metaka. Olovna su se zrna odbijala od stijena na sve strane i bila opasnija nego tanad koja je ispaljena ravno iz puške.

– Utovaruju rudu u kola – dovikne Lance.

– Čuvaj glavu – odvratih. Imao sam kod sebe još desetak dinamičnih štapića kojima bih mogao raznijeti kola, ali nisam pomišljao na to da ih bacim. Zamišljao sam što bi se dogodilo ako bi neki od odbijenih metaka pogodio eksploziv. Sudeći prema Jimovu blijedom licu, i njemu je pala na pamet takva misao.

Pucali su na sve nas. Jacobs nas je namjeravao paljbom prisiliti da ostanemo u zaklonu dok kola ne odvezu rudu. Bio je žilav protivnik i nije se htio predati.

– Poduzmi nešto, dovraga – vikne mi u uho Jim. – Inače će nam kola umaknuti ispred nosa!

Što da poduzmem? Zar da se uspravim i izložim mecima, držeći u ruci dinamični štapić? Pošteno su nas prikliještili, nema što. Morao bih štapiće baciti nasumce, ne videći što gadam.

Tada mi sine nešto.

– Lance! Lance, možeš li sa svog mjesta vidjeti kola? – doviknuh.

– Da, vidim ih – odgovori mi Lance zbunjen.

Izvadih iz usta cigaretu što sam je maloprije zapalio i mahnuh mu njome. Upitno me pogledao, a ja sam tada uzeo dinamični štapić.

– Obavijesti me gdje je pao – doviknuh. Zapalio sam fitilj cigarom i, zaštićen stijenom ispred sebe, zamahnuo. Bacio sam štapić što sam dalje mogao. Za petnaestak sekundi zatrese se stijenje kad je negdje dolje eksplodirao dinamit. Pucnjava postane još žešća.

– Prebacio si kola! – vikne mi Lance. Njegov se glas nije zbog zaglušujuće pucnjave mogao čuti dolje. Zapalio sam opet fitilj i bacio štapić, ali ne onako snažno kao prošli put.

Opet zagrmi eksplozija. Pucnjava je malo jenjala dok su me meci strijelaca tražili među stijenjem. Ustanovivši gdje sam, zapucaše mahnjito, nadajući se da će me onesposobiti neki odbijeni metak. Priljubio sam se uz tlo, sakrivši štapiće ispod trbuha kako ih ne bi mogla pogoditi tanad i raznijeti me na tisuću komadića.

– Moraš pokušati još jedanput! Ovaj put je bilo prekratko! – lance se derao koliko god je mogao, ali sam ga usred bjesomučne pucnjave jedva čuo.

Bacih sljedeći štapić preko stijene pred sobom.

Ovaj put je nakon eksplozije uskliknuo Lance oduševljeno.

– Pogodio si ih! Raznio si kola! Ponovo se priljubivši uza zemlju i pokrivši dinamit, nadao sam se da će se sada puščana paljba prekinuti. Za nekoliko minuta zapazih promjenu. Pucalo se žestoko kao i prije, ali se sada sve manje metala odbijalo od stijena oko mene. Napokon shvatih o čemu je riječ. Naši su momci uspjeli uzvratiti vatrom i prisilili Jacobsove plaćenike da se povuku u zaklon. Jacobs je opet izgubio prednost.

Kad minutu-dvije nije nijedno tane udarilo u obližnje kamenje, osmjelio sam se, izvirio iz zaklona i pogledao dolje. Naši su momci, bar privremeno, priklještili protivnike.

Odlučili smo se povući. Ovo nam je bila dobra pouka. Ubuduće se ne smijemo toliko približiti. Ovaj put smo se kockali i lako se moglo dogoditi da netko među nama strada.

Približavajući se kroz šumarak svom logoru, Lance i ja spazismo iznenada kraj vatre dobro nam poznat lik i potrčasmo. Jim nas je pratio u stopu. Lance stigne prvi do Lucy i zagrli je.

Međutim, nije bila sama u logoru. Kraj vatre je sjedio neki visok i otmjeno odjeven čovjek. Digne se sada i pride nam.

– Dobar dan – reče on i pruži ruku Jimu. – Ja sam James Walpole. Imam li čast razgovarati s Jimom Evansom?

Nadzornik! Ipak je došao! Jim je zabezeknuto zinuo i zanijemio. Napokon promuca pozdrav.

– Dobar dan. O, baš mi je drago što vas vidim! – Najednom oživjevši, tresao je čovjeku ruku kao da pumpa vodu. Umiješao sam se da ne bi jadnom nadzorniku ruka odrevenjela.

– Gospodine Walpole – rekoh. Jim hoće kazati da nam je izvanredno milo što ćete unijeti malo zakona u ovaj kraj. – Iskreno sam se iznenadio ugledavši ga u toj divljini. Dosadašnje mi je iskustvo govorilo da se predstavnici zakona zadržavaju samo u velikim gradovima, gdje je mnogo udobnije, a u provinciji mora svatko sâm rješavati svoje teškoće. Dakle, Zapad se mijenja.

– Možete se ponositi svojom kćerkom, gospodine Evanse. – Nadzornik je, očito, veoma cijenio Lucy. – Moja glupa tajnica nije ju puštala k meni, ali ipak nije htjela odustati.

– Da, takva je moja mala – odvrati Jim. – Tvrdoglava.

– Stizale su mi već i prije razne pritužbe odavde. Stoga bih htio otići u grad i što prije ispitati sve prigovore. Odsjest ću u hotelu i već sutra ujutro saslušati prve pritužbe.

Jim pogleda Lancea i mene. Očito smo sva trojica mislili isto.

– Izvrgnuli biste se opasnosti ako biste otišli sami u Eureka – napomenuh Walpoleu. – Kad Jacobs dozna da ste doputovali, poslat će svoje plaćenike da vas ubiju.

– Nemoguće! Nitko se ne bi usudio ubiti nadzornika! – Walpolea razljuti pomisao da mu je ovdje ugrožen život. – Mladiću, ako nastojite stvoriti u meni predrasude pričajući mi izmišljotine o svom suparniku, to vam neće upaliti. Ne sviđa mi se takva taktika, pa vas opominjem: okanite je se. Samo ćete naštetiti sebi. – Uspravi se, gledajući me hladno.

– Za godinu dana ubili su tri šerifa dok nisu napokon pronašli jednog koji ih pokorno sluša – reče Jim. – Ubili bi i vas, ali neće dobiti priliku. Ako odete tamo, otpratit će vas dva naša momka.

– Gospodine Walpole – umiješa se Lucy, držeći ga za ruku i gledajući ga u oči – ovi ljudi ne misle ništa loše, samo strahuju za vas. I ja se bojim da vam se ne dogodi nešto. Eureka je opasan grad. Prihvatite pomoć, molim vas. Meni za volju. Bit će mi lakše pri duši.

Walpole je pogleda i vidljivo se smekša.

– Iako vjerujem da je takva pomoć potpuno suvišna – progunda – udovoljit ću vam želji. Htio bih odmah krenuti.

Već za nekoliko minuta odjahao je s Redom Larsonom i Harryem Powersom.

XIII

Jašući u Eureka, dok su ga pratili Red i Harry, svaki s jedne strane, James Walpole se osjećao neugodno. Smetalo mu je što ima pratioce. Pristao je na to samo Lucy za volju, no sada bi se bio najradije riješio tih ljudi.

– Ovo je, velim vam, prava besmislica – progovori napokon. – Uvjeran sam da mi nije potrebna nikakva pratnja. Ako imate nekog drugog posla, slobodno možete otići.

– Otkad ste u rudarskom području? – zapita Red.

– Potječem iz Chicaga. Došao sam prije dvije godine u Denver, a prije tri mjeseca poslali su me u Glastone. Sada sam, zapravo, prvi put na terenu.

– To sam i mislio. Ostat ćemo uz vas, ako se slažete.

– A ako se ne slažem?

– Opet ćemo ostati uz vas.

Žaleći što ih se ne može riješiti, Walpole ujaše u Eureka. Prolazeći mimo trošnih rudarskih kolibica i bijednih kućica prostitutki koje su se, golišave, naginjale kroz prozore i dovikivale svakakve prostote, mrštio se i bio sve nezadovoljniji krajem u koji je došao.

Kad je dojahao u središte grada, počeo je tražiti prikladan hotel. Nije bio zadovoljan nijednim, pa se već počeo pitati ne bi li mu bilo pametnije da je ostao kod Evansovih. Napokon se zaustavi pred jednim svježim obojenim hotelom, koji se hvalisao čistim sobama i najboljom hranom zapadno od Denvera. Privezavši konja za prečku, uđe i iznenadeno ustanovi da je unutrašnjost prilično ugodna. Pride recepcioneru i zatraži dvije sobe. Napomene mu da je u jednoj od njih potreban stol. Namjeravao je tu otvoriti svoj ured.

– Izabrali ste pravo mjesto – reče mu postariji recepcioner, okrene prema njemu knjigu gostiju kako bi se mogao upisati i baci dva ključa na stol. – Imamo najbolja jela u gradu. Večera je u pet. Danas smo pripremili odreske od antilopina mesa. Vrlo su ukusni.

Uzevši ključeve i zahvalivši mu za savjet, Walpole se sa svojim dvjema neizbježnim sjenkama zaputi uz stepenice. Dobili su dvije susjedne sobe u sredini dugačkog hodnika što se protezao od prednje do stražnje strane građevine.

– Postoje li u ovom gradu novine? – zapita Walpole kad je razgledao svoju sobu, u kojoj su bili udoban krevet, ormar za odjeću i pisaći stol.

– Postoje – odgovori Harry. –

Zovu se »Rudarski list«. Uredništvo je u Četvrtoj ulici.

— Hajdemo tamo. Htio bih ubaciti članak u večernje izdanje.

*

Dva sata nakon Walpoleova dolaska u grad pojavile su se već na ulicama novine sa člankom u kojem je pisalo da rudarski nadzornik poziva k sebi sve koji se osjećaju prevarenima.

— Što je ovo? — drekne Gus Jacobs i, nagnuvši se preko stola, bijesno se zagleda u predradnika Dadea Bessela. — Što? U Eureka je došao nekakav rudarski nadzornik? Što će ovdje?

— Namjerava saslušati sve one protuhe koje smo otjerali s planine, šefe. Ako ti klipani dopru do njega...

— Nevjerojatno! — Jacobs udari objema šakama po stolu i naglo se digne. — Gdje si to čuo?

— Pročitao sam ovdje, šefe. — Dade lupne prstima po novinama pred Jacobsom. — Sve piše na prednjoj stranici.

Jacobs se zagleda u raširene novine. Tiskane riječi ostavljale su mu u ustima gorak okus. U Eureka je došao nadzornik! I to baš sada kad ima neprilika s onim Evansom. Je li ga, možda, onaj prokleti Evans pozvao? Što će sada učiniti? Kroz glavu su mu prolazile svakakve misli. Dade je, naravno, imao pravo; ako sve one vucibatine dodu k nadzorniku i požale mu se... Hoće li mu se obratiti? Hoće, dabome. Izgubili su zemlju zato što ih je nadmudrio sposobniji čovjek, pa sada žele da ih predstavnik vlasti iščupa iz neprilika. Što je dulje čitao članak, to više je mrzio nadzornika.

— Da li bismo mogli podmititi tog čovjeka? — upita se naglas.

— Ne bismo, šefe. Sjećam se tog Walpolea još iz okruga Blackhawk. Pošten je. Nepodmitljiv. Počne li čačkati po ovom okrugu, najpametnije nam je da pobjegnemo.

— Da pobjegnemo? — zaurla Jacobs. — Nakon svega što sam uložio ovdje? Ne, mora postojati nekakav izlaz. — Smirivši se donekle, počne

hodati amo-tamo. — Dade — prozbori i položi predradniku ruku na rame — postoji samo jedno rješenje. Treba da ga ubijemo.

— Da ga ubijemo? — ponovi zaprepašteno Dade. Obične rudare nije teško ubiti, ali nadzornikova smrt natovarila bi im velike nevolje na vrat. — Šalite se? Objesili bi nas!

— Ne, neće nas objesiti. Slušaj me dobro, Dade. Evo, što ćemo učiniti. Svalit ćemo krivnju na Evansa. Objasnit ću ti što sam smislio. — Prebaci predradniku ruku preko ramena dok mu je tumačio kako će ukloniti nadzornika.

*

Stojeći za šankom u solunu »Okno«, Ike Hall je imao pred sobom bocu viskija. Opijao se već nekoliko dana, nije se prao ni umivao. Mrštio se i neprestano bio zle volje. I inače mrzovoljan, postao je još razdražljiviji otkad ga je otpustio Jacobs. Jedva je čekao da mu netko nagazi na žulj.

Otpušten je! I to nakon svega onog što je učinio za Jacobsa. Podigne bocu i potegne opet gutljaj. Osvetit će se prokletom Jacobsu! A osvetit će se i onom prokletom Evansu. Događaji ne bi krenuli ovakvim tokom da nije Evans zamrsio sve. Mrzio je Evansa iz dna duše. Eto, sada je došao u grad nadzornik. Što bi mu sve mogao ispričati! Jacobs bi završio na vješalima! Samo, objesili bi i njega! Potegne još dva — tri gutljaja.

— Jesi li pronašao neki nov posao, Ike? — obrati mu se barmen Bert.

— Da, imam pred sobom jedan posao. Ubit ću Gusa Jacobsa — odgovori kiselo Ike.

— Glasno misliš? — Bert mu položi ruku na podlakticu i nagne se prema njemu. — Dopusti da ti dadem jedan prijateljski savjet, Ike. Nastaviš li govoriti tako, doznat će Jacobs što pričaš. Ima oko sebe još mnogo opasnih ljudi, pa će poslati neke da te srede.

— Neka ih pošalje. Otvoreno velim da ću ubiti Gusa Jacobsa, i nije me briga tko to čuje.

Sjedeći za stolom u svojoj hotelskoj sobi, James Walpole je zapanjeno tresao glavom. Sada mu je bilo drago što ima uz sebe Evansove ljude, ne da bi ga zaštitili, već da bi uveli kakav-takav red među ogorčene rudare što su se dolazili žaliti na Gusa Jacobsa. Red se povremeno protezao kroz hodnik, niz stepenište, sve do ulice. Jedan od njegovih pratilaca stražario je u hodniku, a drugi je bio u sobi. Doznao je već za svakakve prijevare i ubojstva. Morat će ostati ovdje tjednima i sređivati podatke.

Pozove u sobu sljedeću stranku.

Na grebenu je bilo mirno. Jacobs nije pokušao ponovo odvesti rudu niti se pucalo. A onda su iznenada počeli sedlati konje i čistiti puške i revolvere. Kao da je Jacobs pripremao neki nov potez.

Dok sam kroz dalekozor gledao što se zbiva, pride mi Pete Buell.

– Julie je došla u logor, Clinte. Htjela bi razgovarati s tobom. Veli da je važno.

– Zamijeni me, Pete.

– Naravno, Clinte. Idi k svojoj djevojci i čavrljaj s njom. – I Pete je znao zadirkivati. Možda je to naučio od Lancea. Zacrvenjevši se, žurio sam nizbrdo.

– Što te dovelo ovamo, Julie? – doviknuh kad sam se približio logoru. Znao sam da je posrijedi nešto važno; inače ne bi ona dojahala ovamo usred bijela dana.

– Donosim groznu vijest, Clinte – uzvikne ona i potrči mi u zagrljaj. – Jacobs će ubiti nadzornika. Izbrbljao je to jedan njegov čovjek.

– Što? Kada će to pokušati?

– Ne znam točno vrijeme. Znam samo da će se to dogoditi noćas.

– Dobro, Julie. Spriječit ćemo ih.

– Zamislih se za trenutak. – Ne bih htio da se vratiš u grad. Možda su zapazili da si odjahala. Otidi u naše skrovište. Lucy je ondje. Vidjet ćemo se ujutro.

Stojeći preda mnom i grčevito me držeći za ruke, Julie me proma-

trala krupnim i prestrašenim očima.

– Bojim se – izusti. – Znam da moraš to učiniti, ali čuvaj se. Čekat ću te. – Podigavši se na prste, privuče moju glavu i poljubi me, a onda se okrene i požuri prema svom konju. Nekoliko sam trenutaka gledao očarano za njom, zatim sam se vratio na greben.

– Pete, ima li kakvih novosti dolje?

– Ima. Pogledaj!

Svi su osedlali konje i naoružali se revolverima i puškama, te su sada čekali pred kolibom dok su im Jacobs i Dade Bessel govorili nešto. Nažalost, nisam mogao čuti riječi, ali sam naslutio što je posrijedi.

– Pete, idemo u grad. Jacobs namjerava ubiti nadzornika. Okupi momke i spusti se s njima u logor. Požuri.

Jacobs je već kretao. Stići će u grad prije nas, a ne znamo kad će navaliti. Vjerojatno će pričekati do mraka, no ništa nije sigurno. Zna da mu je glava na kocki. Zvijer u klopci uvijek je najopasnija. Spreman je učiniti i ono na što razuman čovjek ne bi ni pomislio.

Odjahali smo s planine kao da nam pod nogama gori, podbadajući ostrugama konje. Nije mi bilo drago što tako postupam sa sivcem, no morali smo stići navrijeme i spasiti nadzornika. Bilo je već kasno popodne kad smo dojahali do hotela. Približili smo mu se sa stražnje strane. Podijelili smo se na tri skupine i ušli.

Ja sam sa svojim ljudima ušao u hotel kroz stražnja vrata. Oprezno smo se popeli na prvi kat. Iznenadio sam se ugledavši dugačak red rudara koji su čekali da ih primi nadzornik. Kad smo se progurali između njih i otvorili vrata, glasno su se pobunili, ali ih je Harry, stražareći u hodniku brzo utišao.

– Baš mi je drago što vas vidim

– progovori nadzornik i, digavši se, krene mi u susret. – Mladiću, imali ste pravo. Zaista su mi potrebni čuvari. – Srdačno se rukovao sa mnom.

– Cijeli dan slušamo glasine da

će Jacobs pokušati ubiti nadzornika – prozbori tiho Red, stojeći kraj prozora.

– Da – odvratih – teško se može zatajiti nešto takvo. Zbog toga smo i došli ovamo.

– Mislite da će mu to poći za rukom? – Nadzornik se, očito, uznemirio. Sasvim razumljivo, mislio sam. Budući da je uvijek živio u velikim gradovima, vjerojatno nije još imao posla s bezobzirnim ubojicama. Usprkos tomu, činilo mi se da se on, kad prigusti, neće pokolebati.

– Neće mu to poći za rukom. Svi smo dojahali u grad. Vjerujem da će kraći kraj izvući Jacobs.

– Što je sad ovo? – uzvikne nadzornik kad se iz hodnika začula galama. Rudari su ljutito vikali zato što netko opet hoće upasti u ured preko reda. Uto se otvore vrata i proguraju se u sobu ostali iz naše skupine.

– Vratite se u red, davo vas odnio – vikao je u hodniku Harry. – Ako se netko od vas pokuša preko reda progurati u sobu, pucat ću. Rekao sam vam da se ovi ljudi nisu došli žaliti nadzorniku.

Vrata se zatvore i galama se stiša.

– Jeste li ga opazili negdje? – zapitah Lancea i Jima.

– Nismo.

– Nadzorniče, najbolje bi bilo da danas više ne primete stranke. Lakše ćemo vas zaštititi ako ne bude one gomile u hodniku – rekoh. Jacobs bi lako mogao ubaciti među one rudare nekog svog čovjeka sa skrivenim oružjem.

– Rede, kaži im, molim te, da danas neću primiti više nikoga – reče nadzornik. Zatim se obrati meni:

– Dobro, kako se misli izvući ako me i ubije?

– Namjerava svaliti krivnju na nas. Potom bi opljačkao ovaj grad koliko god može i nestao.

– Ne razumijem ovdašnje ljude i ovdašnji život – promrmlja Walpole, žalosno tresući glavom.

Bilo je vrijeme da se usredotočimo na zadatak koji nas očekuje.

– Jime – predložih – najbolje bi bilo da ti ostaneš sa svojim ljudi-

ma ovdje za slučaj ako pokušaju ući kroz prozor. Lance, ti sa svojim momcima pripazi na prednje stepenište, a ja ću nadzirati stražnje.

Red i Harry će stražariti u hodniku pred Walpoleovim vratima. Zadowoljan takvim rasporedom, otišao sam u stražnji dio hotela i zauzeo svoj položaj.

Sati su prolazili sporo, kao i uvijek kad se čeka nešto. Popodne se pretvorilo u večer i grad je oživio. Čula se dernjava pripitih gostiju iz punih saluna. Kad je prošlo nekoliko sati, galama se počela stišavati. Napokon se saluni isprazniše, ulice opustješe, i grad je zaspao. Ura u hotelskom predvorju odbije dva sata. Nije bilo još nikakvih nagovještaja da se priprema napad.

Oko tri sata ujutro začuh nešto. Da li mi se samo pričinilo? Opet začuh zvuk. U bočnoj su uličici bili neki ljudi! Zaškripi prozor dok su ga otvarali u prizemlju. Ulazili su u zgradu.

Pogledah kroz dugački hodnik što je vodio do prednje strane hotela i stepeništa kojim se moglo sići u predvorje. Opazih da me Lance gleda. I on je čuo škripu. Kad sam mu mahnulo, odmah je probudio svoje ljude koji su malo zadrijemali. Postavio ih je na vrh stepeništa i kraj balkonskih prozora. Hotel je imao dugačak balkon što se protezao duž pročelja, pa se mogao očekivati napad i s te strane. Vidjevši da Lance štiti prednju stranu, postavio sam svoje ljude u hodnik odakle su mogli ustrijeliti svakoga tko se popne po stepenicama.

Spremni za okršaj, sada smo mogli samo čekati. Dok su sporo prolazile minute, napinjabo sam uši i pokušavao čuti bilo što. Međutim, nije se čulo ništa. Jacobs nije, vjerojatno, s njima.

Jacobs nije s njima? Što sam duže razmišljao o tom pitanju, to sam više vjerovao da ga nema u hotelu. On gleda odnekuda iz blizine, spreman da objegne ako bilo što krene naopako. Budući da je podlac i kukavica, nikada se osobno ne izvrgava opasnostima i prepušta prljave poslove drugima.

Prišapnuo sam, što sam tiše mogao, takve sumnje svojim ljudima i odšuljao se do prednje strane zgrade.

– Lance – rekoh tiho – mislim da Jacobs nije ovdje. Potražit ću ga.

– To ti je pametno. Ovdje imamo dovoljno ljudi.

Ušuljavši se u jednu praznu sobu, otvorio sam prozor i, izvukavši se kroz njega, skočio na krov susjedne kuće. Pogurivši se, otrčao sam po krovu na drugu stranu i pogledao kako ću sići na ulicu. Ugledah vanjsko stepenište. Spazi li me netko, sličit ću meti na streljani, no ne ostaje mi ništa drugo. Držeći u ruci kolt, hitro sam sišao po stepenicama i šmugnuo dolje u sjenu. Priljubivši se uza zid, držao sam se sjene i polako išao ulicom, tražeći Jacobsa.

U hotelu iznenada zagrmi oružje. Pucnjava započne kod stražnjeg stepeništa, no već za nekoliko sam sekundi začuo praskanje revolvera i sprijeda. Jacobs je, vjerojatno, ubacio sve svoje ljude u tu borbu. I mi smo to učinili.

Pucnjava u hotelu bijaše tako žestoka da je probudila cijeli grad. Svuda oko mene palila su se u kućama svjetla.

Još nisam opazio Jacobsa. Slutio sam da je negdje blizu. Ovo mu je suviše važno da bi bio daleko. Zar sam se prevario? Možda je hrabriji nego što sam mislio? Možda je u hotelu? Prokletstvo!

Bio sam sada baš nasuprot prednjem hotelskom ulazu. Usred naročito žestoke pucnjave počnu se naraške povlačiti iz zgrade napadači, još pucajući unutra. Stojeći u sjeni, opalio sam jedanput u zrak i doviknuo im neka bace oružje i predaju se.

Nisu se predali. Dvojica se okrenu i uzvrate mi vatrom. Dok su rešetali zid iza mene, naciljao sam i pogodio jednog. Teško olovno zrno iz mog kolta podigne ga s hotelske verande, kao da ga je šćepala neka kva divovska nevidljiva ruka, te je odletio na ulicu i ostao ležati ondje.

Obasut kišom pušćanih i revolverskih metaka, bacio sam se iza najbližeg korita za napajanje. Pro-

moćio sam do kože dok su, pucajući na mene, bušili korito, pa je voda tekla po meni.

Otpuzavši do druge strane korita, ležao sam na zemlji i gledao prema hotelu. Jasno sam vidio jednog od njih, te sam opet nanišanio i pogodio ga u trbuh. Dok se rušio, bolno stenjući, opalio sam na protivnika koji mi je bio najbliži i prostrijelio sam mu rame. Pucnjava se prekine kad su ostali bacili oružje na ulicu i podigli ruke. Bilo im je dosta borbe. Da su odustali samo malo ranije, ne bi jedan čovjek ležao mrtav na ulici i dvojica bili ranjeni. Nikad nisam mogao shvatiti takvo bezumlje.

– Dosta nam je! Predajemo se! Ne pucajte – začuo sam prilično nejasno riječi dok se u stražšnjem dijelu hotela još pucalo. Zvonilo mi je u ušima i napola sam oglušio od grmljavine svog vlastitog kolta. Digoh se iz zaklona i krenuh preko ulice, držeći ih na nišanu.

– Priznajem, uvijek se pojaviš na pravom mjestu u pravo vrijeme – reče mi Lance dok su njegovi ljudi skupljali oružje i vezali razbojnike.

– Pomozimo momcima – rekoh i potrčah duž zida, a Lance me pratilo u stopu.

Šuljavši se prema stražnjim vratima, izvukli smo revolvere, spremni za borbu, ali nismo ugledali nikoga vani. U zgradi se žestoko pucalo. Uzevši s tla prutić, gurnuo sam vrata i odškrinuo ih oko pet centimetara. Sada sam mogao vidjeti stražnje stepenište. Na njegovu su vrhu ležala četvorica i pucala u hodnik. Bili su nam okrenuti leđima.

Polako i tiho otvorio sam vrata širom, nadajući se da nas oni neće čuti. Takva je bojazan bila suvišna, jer ih je zaglušila pucnjava. Hitro se ušuljavši unutra, Lance i ja se priljubismo uza zid.

– Gotovo je! Bacite oružje! – viknuh i opalih u stepenicu pod njihovim nogama.

Zbunjeni našim iznenadnim dolaskom, uzvrpoljili su se i okrenuli kako bi otvorili vatru na nas. Vidjevši da ne odustaju od borbe, nismo čekali. Opalio sam u čovjeka

koji je prvi htio uperiti kolt u mene, te je skliznuo niz stepenice, a revolver mu je ispao iz beživotne šake. Zapuca i Lance, pa se drugi čovjek uhvati za trbuh i naglavce sruši prema nama. Ostala dvojica ispuste oružje na stepenice, moleći nas neka ne pucamo.

– Ruke uvis! Ispružite ih! A sada, ustanite, davo vas odnio! – Prijeteći sam mahnuo revolverom, te su se uspravili, visoko dignuvši ruke. – Dodite, momci, šćepali smo ih – doviknuh. Kad su se na vrhu stepeništa pojavili naši momci, odahnuo sam vidjevši da nitko nije ozbiljno ranjen. – Lance, pripazi malo na ove tipove – rekoh. – Pogledat ću što je s nadzornikom.

– Što ćemo s ovim tvorovima sada kad smo ih uhvatili? – odvrati Lance.

– Dogovorit ćemo se kad se vratim. – Potrčao sam uz stepenice i kroz hodnik. – Hej, to sam ja: Clint – doviknuh prije nego što sam se približio vratima. Znao sam da su mnogi zaglavili od metaka vlastitih ljudi. Kad sam začuo odgovor, otvorio sam vrata.

Soba i ljudi u njoj bijahu nedirnuti. Kao da se borba vodila daleko od njih. Nakon izrešetanih zidova i razbijenih petrolejki u hodniku, imao sam dojam da sam se najednom vratio u normalan svijet. Nadzornik je likovao.

– Clinte! Momče moj, uspio si! Spasio si mi život i uništio Jacobsa. Gotov je. Više nitko ga se neće bojati. – Široko mi se smiješeći, Walpole me zagrli.

– Ali nismo uhvatili Jacobsa, nadzorniče – napomenuh.

– Nije važno. On je već kilometrima daleko. Ujutro ću izdati nalog za njegovo hapšenje, pa ćemo ga šćepati već za nekoliko dana.

– Drago mi je što ste živi i zdravi, nadzorniče – odvratih, izvlačeći se iz njegova zagrljaja. – Moram se pobrinuti o zarobljenicima.

– Prestani se zabrinuto mrštiti, momče – vikne mi u uho stric Jim dok me pratio do vrata. – Gotovo je. Pobjedili smo.

Zaputivši se kroz hodnik, nadao sam se da ima pravo. Nadao sam se da se napokon sve završilo.

XIV

Kad sam izišao na ulicu pred hotelom, Lance me ondje dočekaao sa svom četvoricom zarobljenika.

– Jesi li smislio što ćemo s ovim ptčićama? – zapita me.

– Odvedimo ih u zatvor – odgovorih.

– Misliš da će ih Jacobsov šerif zadržati unutra?

– Mislim da njega više nema ondje. Sada kad je Jacobs izgubio borbu, vjerojatno je i on kidnuo.

– Vidiš, na to nisam pomislio – nakesi se Lance.

Gurajući pred sobom zarobljenike, kojima smo ruke svezali na leđima, krenusno prema zatvoru. Nisu se odupirali niti nas je bilo tko na ulici namjeravao zaustaviti. Kad smo stigli do zatvora, ustanovili smo da je prazan, kao što sam i očekivao.

– Rede, bi li htio biti gradski čuvar zatvora? – zapitah kad sam zaključao i posljednju ćeliju.

– Ja? – Red se malo zamisli, zatim strese glavom i osmijehne se. – Dobro znaš, Clinte, da sam ja subotom uvečer s one strane rešetki, a ne s ove.

– Bit će to mala promjena za tebe – rekoh, pljesnuvši ga po rameu. – Neka bude s tobom Pete.

– Čini se da smo obavili posao – zaključi sretno Lance kad smo s ostalim momcima izišli iz zatvora. – Dobro smo ga obavili.

Zaustavili smo se nakratko na nogostupu, te sam smotao cigaretu. Zapalivši je, upravo htjedoh kazati Lanceu što mislim o obavljenom poslu kadli opet prasne puška. Pri-druži joj ih se još nekoliko. Četiri ili pet.

– Hotel! – uzvikne Lance. – Walpole ima kod sebe samo trojicu ljudi.

Bacio sam cigaretu, te smo potrčali ulicom što smo brže mogli. Buđući da smo neke ostavili u hotelu,

a neke u zatvoru, s nama su bila samo dvojica iz Duranga.

Pucnjava nije prestajala. Dovraga! Kako nismo naslutili da će Jacobs lukavo sačuvati nekoliko ljudi za ponovni napad ako prvi ne uspije?

Na vidiku se pojavi hotel. Odakle napadaju? Nesumnjivo se puca unutra, na prvom katu. Puca li se još negdje? Povukao sam Lancea i zaustavio ga, te sam za tren osluhnuo. Netko puca s krova kuće na suprotnoj strani ulice, zaključih, puca ravno u nadzornikov prozor!

Naši su se momci našli u unakrsnoj vatri! Jacobsovi ljudi u hotelu rešetaju mecima vrata, a onaj prokleti strijelac na krovu puca na njih kroz prozor!

— Vi upadnite u hotel, a ja ću potražiti napadače na krovu — viknuh.

Držeći se sjene, potrčao sam onom stranom ulice na kojoj je bio hotel i s koje sam mogao opaziti skrivenog strijelca na suprotnoj strani. Uzalud sam promatrao krovove. Nisam ga mogao spaziti. Svaki čas bi mu zagrmjela puška, no nisam vidio plamičak iz cijevi.

Naposljetku sam izgubio nadu da ću ga opaziti s ulice, pa sam potrčao prema kućama na suprotnoj strani. Kraj bočnog zida jedne od njih nadoh željezne ljestve, postavljene tu za slučaj požara. Spustivši revolver u korice, počeo sam se penjati po ljestvama što sam brže mogao.

Uzveravši se do njihova vrha, desetak metara iznad tla, osluhnuo sam. Nije se ništa čulo. Oprezno izvirih iznad ruba. Nisam vidio nikoga, ali ona je prokleta puška još grmjela. Prebacih se preko ruba na krov i ispružih na njemu. Činilo mi se da je strijelac na susjednom krovu i da puca iza lažnog pročelja. Vjerojatno se skriva u sjeni, pomislih.

Pogurivši se, krenuh tiho preko krova. Prokletstvo! Morat ću preskočiti razmak od metar i pol između ove i susjedne kuće. To nije nikakva velika udaljenost, ali sam, znajući da je na susjednom krovu

čovjek s puškom koji će me čuti kad budem doskočio, imao dojam da moram preskočiti klanac!

Međutim, nikako drukčije nisam mogao dospjeti na susjednu kuću. Ocijenih da ću skočiti u sjenu. To mi je bilo vrlo važno. Vjerojatno ću se naći iza strijelca.

Zaletjeh se i skočih. Uspio sam se dočepati susjednog krova. Skočivši na nj, ispružio sam se potrbuške. Strijelac me začuo i pozdravio narančastim bljeskom iz puške samo pet-šest metara od mene. Začuje se snažan prasak, i metak mi razdere kaput na lijevom ramenu.

Ovo je bilo vrlo blizu! Izvukao sam kolt i htio opaliti. Razabravši mutnu sjenku pred sobom u mraku, naciljao sam. — Dovraga! Prokleta bila... — Čovjek je psovao pušku jer mu se zaglavio metak.

Vrativši kolt u korice, potrčah prema njemu. Kad sam se bacio na njega, otkotrljali smo se do ruba krova, desetak metara iznad zemlje. Rvući se s njim, uspio sam se napola podići i upravo ga htio udariti lijevom šakom kadli je skvrčio noge i odbacio me njima najmanje tri metra.

Kad sam se ponovo digao, već je navalio na mene i desnim mi direktno samo očešao čeljust jer sam navrijeme trznuo glavu natrag. Pogodio sam ga ljevicom u trbuh, zatim desnim krošekom u glavu. Na moje iznenađenje, nije se srušio. Ponovo je navalio i, uhvativši me rukama oko struka, pokušao me odgurati do ruba krova. Udarao sam ga stisnutim šakama po šiji i pogodio ga koljenom pod bradu. Čudo sam kako mu se lome zubi. Stisak mu popusti. Čim sam se oslobodio, snažno sam ga udario desnicom u bradu. Kad se srušio, približio sam se kako bih završio borbu, uvjeren da mi se više ne može oduprijeti. Prekasno sam opazio da je zgrabio dasku s krova i zamahnuo mi njome prema trbuhu.

Kad me daska udarila, izletio mi je sav zrak iz pluća. Pao sam na ruke i koljena, hvatajući dah. Nikako nisam mogao napuniti zrakom pra-

zna pluća, koja su mi se bolno grčila. Premda sam znao da će me opet udariti, nisam se mogao ni pomaknuti. Kao da sam se okamenio na rukama i koljenima, objesivši glavu i dašćući.

Stojeći nada mnom, protivnik ispusti dasku i potrči prema ljestvama po kojima se moglo sići s kuće. Mogao sam samo gledati za njim, čudeći se što me nije još jedanput udario. Kad je stigao do ljestvi i okrenuo se da bi se spustio po njima, prvi put sam mu ugledao lice i shvatio s kime sam se potukao. Bio je to Jacobs osobno!

Pobjeći će! Prokletstvo! Moram ga zaustaviti. Pokušah se dići na noge, ali još nisam imao zraka. Gadno me udario onom prokletom daskom. Napokon sam se, dok su prolazile dragocjene sekunde, uspio uspraviti i doteturati do ruba krova.

Jacobs je stajao nasred ulice, nepomičan kao kip. Zašto se zaustavio? Zagledao se prema gornjem dijelu ulice. Pogledavši na tu stranu, pronašao sam odgovor. Desetak metara od njega bio je Ike i približavao mu se. Objesio je ruke kao revolveraš uoči dvoboja.

— Čekaj malo, Ike — dopre do mene Jacobsov glas. — Ovo nema smisla. Previše smo vremena proveli zajedno, Ike.

— Otpustio si me, Gus. Nakon svega što sam učinio za tebe, najurio si me. Odavno čekam ovaj trenutak.

— Ponovo ću te zaposliti kod sebe, Ike. — Jacobs je sada govorio molećivim glasom. — Dat ću ti povišicu. Kudikamo si sposobniji nego Dade.

— Znam to, Gus. — Ike se smješкао. Okrutno. — Povuci oružje, Gus, jer ja ću te ubiti ako i ne posegneš za revolverom.

— Ike! Ike, molim te, svatko može pogriješiti. — Jacobs je sada govorio očajnički, kao da moljaka da mu se pokloni život. A onda mu se ruka spusti prema koltu. Samo se spustila, ali nije ga uspjela i uhvatiti, jer je

Ikeov revolver već izletio iz korica i zagrmio. Opalio je dvaput. Jacobs se objema rukama uhvati za trbuh i sruši na koljena. Nemoćno se zanjihao u tom položaju.

— Baš šteta što se sve tako završilo, Gus — reče Ike, približivši mu se.

— Ike — prozbori slabim glasom Jacobs.

— Nazvao si me budalom kad si me otpustio, Gus. Sjećaš se? Ike podigne nogu, metne mu je na rame i, okrutno se smješkajući, gurne ga. Jacobs se sruši na leđa i prestrašeno zagleda u njega. Spustivši revolver u korice, Ike počne polako motati cigaretu. Vidjelo se da uživa kao pravi sadist. Kad je zapalio cigaretu, opet se osmijehne. — Zbogom, Gus — reče, i, izvukavši kolt, pogodi bivšeg gazdu u čelo. Jacobs se trzne i smiri.

Veselo fićukajući neku pjesmicu, Ike se okrene i počne vraćati ulicom. Punio je revolver.

Napola ošamućen užasnim prizorom kojem sam prisustvovao, tek sada sam se trznuo i vratio u stvarnost. Grozničavo potražih svoj revolver na krovu. Kad sam ga napokon pronašao, pritrčao sam ljestvama i spustio se po njima što sam brže mogao. Kamo je otišao Ike?

*

Trčeći prema hotelu, Lance se ljutio na sebe zato što je kod nadzornika ostavio samo Jima i dvojicu momaka iz Duranga: Jima Thompsona i Toma Matthews.

Prišuljavši se sa svojim ljudima do hotelskog ulaza, osmjeli se i pogleda unutra. Prizemlje je bilo prazno. Prode kroz predvorje i stigne do glavnog stepeništa. Na vrhu stepenica vidio se jedan razbojnik; upravo je pucao prema nadzornikovim vratima. Sudeći prema pucnjavi, u zgradi je bio još jedan Jacobsov plaćenik, vjerojatno na vrhu stražnjeg stepeništa, i obasipao mecima nadzornikovu sobu. Lance mahne svojim ljudima neka odu kroz hodnik do stražnjih stepenica i podigne kolt.

– Baci oružje! Ruke uvis, ušljivče!
– vikne.

Kraj uha mu prozui metak kad se protivnik munjevito okrenuo i opalio bez ciljanja. U šaci mu se trzne kolt kad je rignuo plamen i smrt. Odjeknu dva praska, i razbojnik se dvaput trzne. Podigne se na prste i otkotrlja, već mrtav, niz stepenice. Prekoračivši njegovo tijelo, Lance potrči na prvi kat.

– Jime! Jime, to sam ja: Lance – javi se kako ga ne bi dočekali meci. Istovremeno se priljubi uza zid i opali na Jacobsova plaćenika na drugom kraju hodnika.

Držeći u rukama dva revolvera, razbojnik otvori vatru na Lancea i na ljude u podnožju stražnjeg stepeništa. Hitac odozdo prekine njegovu pucnjavu. Stropoštao se na pod i skvrčio.

– Jime! Jeste li vi živi? – dovikne Lance, pokuca na nadzornikova vrata, otvori ih i ude. U sobi je bio grozan nered. Meci su razbili sva stakla. Tepih i krevet prekrile su staklene krhotine i iverje. Stolice su bile prevrnutе, jer su se branitelji skrivali iza njih.

Jim Thompson je ležao mrtav na podu kraj vrata. Stari Jim Evans, blijed kao krpa, sjedio je na krevetu i krvarila mu je ruka koju je slomio puščani metak. Jedino je Tom Matthews bio još na nogama, ali je oko glave imao bijel povez koji je brzo crvenio.

– Gdje je nadzornik? – upita zabrinuto Lance.

– Ovdje sam – javi se prigušen glas. – Natjerali su me da se sakrijem pod krevet kao prestrašeno dijete. – Ljuteći se zato što se morao skrivati za vrijeme borbe, nadzornik se izvuče ispod kreveta i uspravi.

– Pametno si postupio, Jime. Nadzorniče, vi ste nam suviše dragocjeni da bismo vas smjeli izložiti mecima – reče Lance i izide.

Dok je silazio po stepenicama, začuje s ulice hitac. Požurivši kroz predvorje, korakne van. Kad je ugledao prizor na ulici, zastao je

kao ukopan. Vidio je kako Ike hladnokrvno ubija ranjenog Jacobsa. Za tren se vratio opet u mislima u onaj klanac gdje mu je Ike pobio sve prijatelje.

Obuzet osvetničkim gnjevom, opipa revolver u koricama i provjeri da nigdje ne zapinje, zatim side s verande na ulicu.

– Ike! – dovikne. – Pseto podlo, možeš se oprostiti sa životom.

Ike se zaustavi i zagleda u Lancea. Gledao ga je kako mu se približava. Lanceov je kolt bio u koricama, a on je svoj držao u ruci. Ovo će biti, čak, suviše lako. Nitko ga ne može poraziti, čak i kad mu je revolver u koricama. Čekao je i nehajno gledao protivnika. Namjeravao je uskoro podići oružje i ustrijeliti tu budalu.

– Vрати revolver u korice, inače ću te izrešetati. Ike – javi se iza njega jedan glas. Shvatio je da se u borbu umiješao još netko.

– Ja ću ustrijeliti njega, a ti ćeš mi pucati u leđa, ha? – zareži on, spuštajući kolt u korice.

– Mi se ne služimo takvim podvalama, Ike. Borba će biti poštena. Ako ga pobijediš, dobit ćeš priliku da se obračunaš i sa mnom, Ike. – Nisam stigao pomoći Jacobsu, ali sam se navrijeme spustio na ulici i omogućit ću Lanceu poštenu borbu. Bio sam spreman obračunati se s Ikeom u dvoboju ako on pobijedi Lancea. Doduše, Lance je najbrži revolveraš kojeg sam ikada vidio, no ni Ike nije mačji kašalj. Prokleta je brz.

– Hvala ti, Clinte – reče Lance. Želio je osvetiti ljude koji su izginuli u klancu. Znao sam da to ne može učiniti nitko osim njega.

Stojeći jedan nasuprot drugom, netremice su se gledali, a onda se Ikeova ruka spusti na kolt i počne ga izvlačiti. Raskoračivši se desetak metara od njega, Lance je posegnuo za revolverom tako munjevito da očima nisam gotovo mogao pratiti tu kretnju, a onda je triput sijevnula vatra iz cijevi.

Ike je samouvjereno povukao oružje, navikao da pobjeđuje sve.

Medutim, kad je napola izvukao kolt ih korica, nešto je krenulo napako. Ruka ga više nije slušala. Bljesnuli su prema njemu narančasti plamićci i zagrmjeli hici. Užasno ga je zabolio trbuh. Kad je dodirnuo tijelo, na prstima mu se našlo nešto ljepljivo. Potom se počeo rušiti. To se ne bi smjelo dogoditi! Zašto leži na zemlji? Nad njim su stajali ljudi i govorili, a on je uzalud napinjavao uši i pokušavao čuti što pričaju. Iz usta mu se otme bolan uzdah. Nakon toga se više nije micao.

Postali smo junaci cijelog okruga. Kamo god pošli Lance, Jim i ja, prilazili su nam rudari i građani, rukovali se s nama, tapšali nas po leđima i častili pićem. Nadzornik Walpole je morao odgoditi za tri dana raspravu o otetim parcelama kako bi se mogao proslaviti poraz Gusa Jacobsa i Ikea Halla. Tek sada se vidjelo koliko su ih svi zamrzili.

Walpole je objavio da će se rasprava održati u salunu „Okno“, jer ondje ima dovoljno mjesta za sve. Kad je osvanuo taj važni dan, okupila se unutra rano svjetina. Premda su me svi htjeli počastiti, popio sam samo jedno pivo, jer sam htio ostati potpuno trijezan.

Stojeći usred te vesele gomile, razmišljao sam. Na pameti mi je bila samo Julie. Nekako smo oboje, bez mnogo riječi, prihvatili kao gotovu činjenicu da ćemo se vjenčati. Prvi put sam imao pred sobom budućnost. Neću više lutati od grada do grada i naposljetku završiti u prašini kao Ike. Činilo mi se da ni Lance neće ostići odavde bez Lucy.

Iz sanjarenja me trgne revolver-ski hitac. Smjesta sam se okrenuo i spustio ruku na kolt. Kraj stola za kojim će sjediti nadzornik stajao je Red Larson i, držeći u dignutoj ruci revolver koji se još dimio, uperen u strop, široko se kesio gledajući okupljene ljude.

— Salun je zatvoren — vikne odlučno. — Počinje zasjedanje rudarskog suda Kolorada, a predsjedda časni James Walpole. Neka svi ustanu.

Vjerojatno ga je to naučio Walpo-

le, pomislih. Poprilično se sprijateljio s nadzornikom otkad ga je čuvao. Kad smo se svi digli, uđe kroz bočna vrata Walpole i, zaustavivši se iza stola, udari dvaput čekićem po njemu.

— Neka svi sjednu — vikne opet Red. — Na redu je tužba Jima Evansa protiv pokojnog Gusa Jacobsa.

Kad je Walpole, saslušavši sve podatke i pregledavši isprave, proglasio rudnik „Nezavisnost“ Jimovim i pružio stricu ruku kako bi mu čestitao, gomila je pomahnitala od veselja. Svi su vikali, zviždali i mahali, pa je Walpole udario nekoliko puta čekićem po stolu ne bi li ih stišao. Naposljetku Red izvuče opet kolt i opali u strop.

— Ponovi li se ovakva galama, ispraznit ću prostoriju — vikne. Očito ga je dobro poučio Walpole!

— Na redu je sljedeći slučaj. — Hajdemo odavde — rekoh i gurnuh Lancea u rebra kad nam se pridruži Jim. — Čestitam, Jime. Sada si bogat čovjek.

Lance i ja smo ga tapšali po leđima dok smo izlazili. Tek kad smo se našli na nogostupu, dobio je stric priliku da progovori.

— Slušajte, momci, sada kad ćete osnovati obitelj, morat ćete zaradivati malo više, a ne samo džeparac. Jeste li već razmislili kako ćete sastavljati kraj s krajem?

Lance i ja se zbunjeno pogledasmo. Dosad smo bili tako zauzeti da nismo ni obratili pažnju tom problemu.

— Ne znate kako ćete živjeti, ha? — izusti Jim, smijuljeći se samozadovoljno. — E, ja sam smislio ponešto.

Krenusmo šutke po nogostupu.

— Što si smislio, stari? — zapitah. Više nisam mogao podnijeti njegovo smijuljenje.

— Potreban mi je ortak u rudniku. Već sam prestar za taj posao. Ti znaš o rudarstvu sve, Clinte. Što veliš?

Zastao sam kao ukopan nasred pločnika.

— Hoćeš da ti budem ortak? U „Nezavisnosti“? — Nisam mogao

vjerovati ušima. Postanem li ortak u tom rudniku, neću imati više nikakvih novčanih briga.

– Da, baš to hoću. Dijelit ćemo dobit pola-pola. Što kažeš?

Ošamućeno sam prihvatio Jimovu pruženu ruku i čvrsto je stisnuo. Prije mjesec dana bio sam skitnica bez prebijene pare, čovjek koji se nigdje nije mogao zaustaviti ni smiriti, a sada ću imati novca napretek... i vjenčat ću se!

Završivši razgovor sa mnom, Jim se obrati Lanceu.

– Nemoj misliti da sam tebe zaboravio, momče. Vjenčat ćeš se s Lucy, a kako je namjeravaš uzdržavati?

– Ovaj... hoću reći... nisam još razmislio o tom, Jime. Znam štošta raditi.

– To mi je poznato, momče. Ne-koć si imao u Winfieldu kovačnicu i konjušnicu, nije li tako?

– Da, imao sam ih dok nije cijeli grad propao. Što hoćeš reći? Prijedi na bitno, Jime.

– Razgovarao sam s Jacobsovim bankarom i doznao da će biti sretan ako bude mogao, kako bi koliko-toliko podmirio Jacobsovo dugovanje, prodati Jacobsovu opremu za desetinu cijene. Riječ je o onoj opremi koju je Jacobs upotrebljavao u svojim rudnicima. Potpuno ispravnoj. Poklonit ću ti je kao vjenčani dar, ako se slažeš.

Lance je, prvi put otkad ga poznajem, zanimemio. Još bez riječi, napokon uhvati Jimovu ruku i čvrsto je stisne.

– Proslavimo to – predloži Jim i povede nas prema salunu. Međutim, u tom sam času spazio na nogostupu Julie.

– Poslije, ortace, poslije – rekoh.

– Moram nekomu ispričati nešto.

K R A J

U PRIPREMI:

Milton Bass

Jory ne oprašta

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 60.840 d, a za šest mjeseci 30.420 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: NIŠPRO »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-2052 (00027 – LASO). Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DEM 33,00, ATS 234,00, SHF 27,00, HLG 37,00, SEK 116,00, FRF 109,00, USD 17,00, (avionom USD 20,20) CAD 24,00 (avionom CAD 28,30), Australia AUD 12,00, (avionom AUD 15,00).

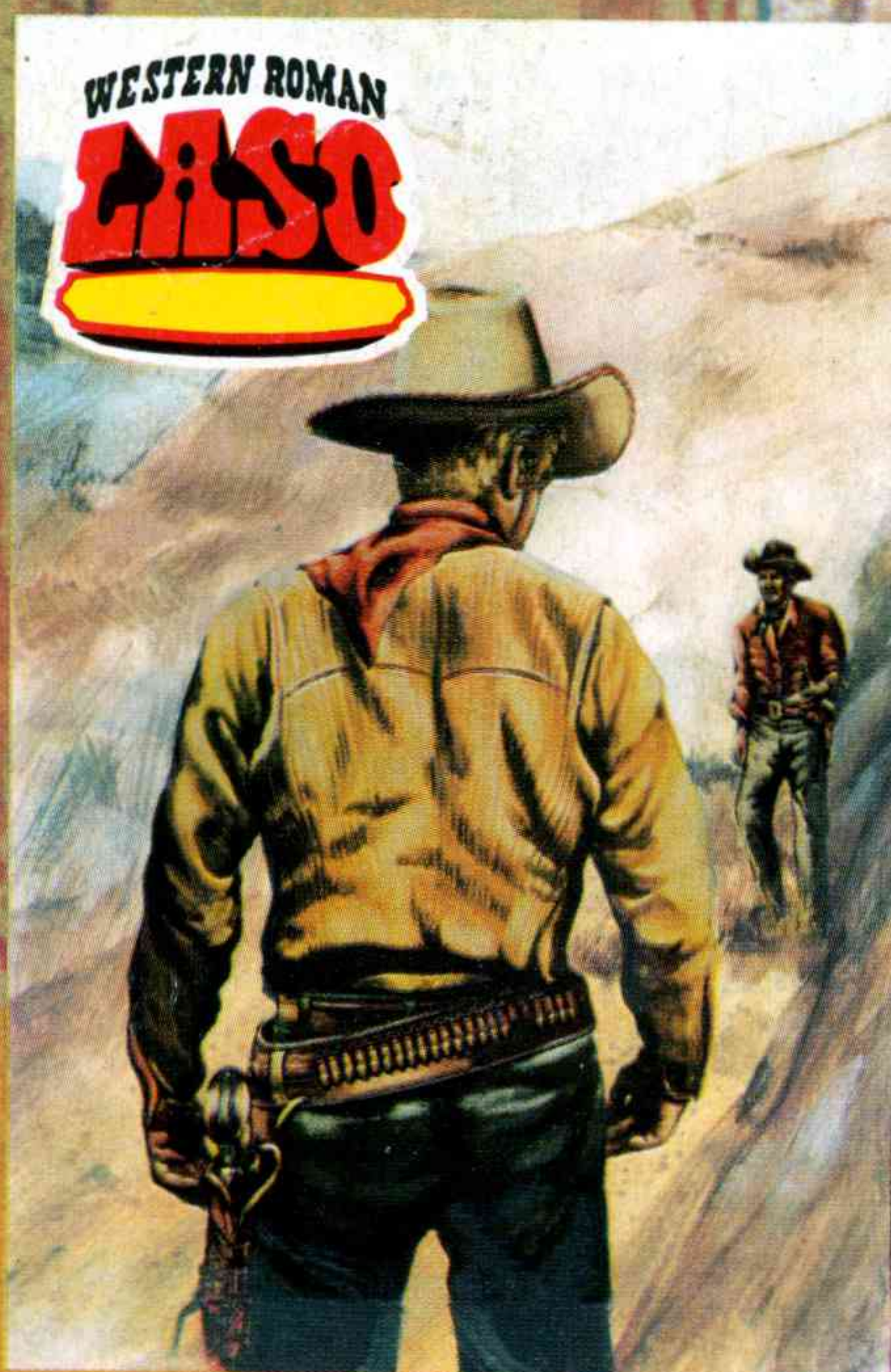
Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3296911 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 75.000 d, c/b stranica 50.000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26.XI.1973.

Rukopisi se ne vraćaju.

LASO idućeg petka